

Biblioteca Municipului Deva
SALA DE LECTURĂ

31
68

FLACĂRA

NUL XVII
R. 687
IULIE 1968

INTERVIU 5 MINUTE

LITORAL '68

În ziua în care am transmis telefonic prezentul interviu cu tovarășul Ion Popa, vicepreședinte al Consiliului popular al municipiului Constanța, pe litoral se aflau 42 000 turiști înregistrați la O.N.T., plus alte câteva zeci de mii sosiți pe cont propriu. În aceeași zi pe litoral s-au vândut 120 tone de pâine și 100 000 sticle de bere (alți 20 000 litri de la butoi), 70 tone de carne, 30 000 litri apă minerală, 7 000 kg înghețată, 3 000 litri oranjadă, 100 tone de fructe.

— Planurile în materie de aprovizionare au fost depășite de cerințe?

— Desigur, dar vom face față situației. Pregătirea sezonului a început din toamnă; în aprilie însă, reconsiderând planurile, am obținut suplimentările de rigoare, iar în plin sezon, de la caz la caz, am suplimentat... suplimentările. Putem afirma că, în ciuda unor scăderi, fondul de marșă pentru turiști și populație este asigurat.

— Se știe că în sezon dezastorițiile se produc uneori de la oră la oră. Ce s-a făcut pentru asigurarea unei aprovizionări rapide, zilnice, sau chiar de mai multe ori pe zi?

— Măsurile pe care le-am luat au dat rezultate. Totuși trebuie să extindem rețeaua de autoservire prin complementarea cu rulote mobile, cu magazine «pe roți» și cu tonete.

— Cum își onorează partenerii contractele?

— În general, le onorează. Dar în sectorul alimentar simțim jenași de unele restanțe dintre care mai serioase sînt cele produse de «Avintub»-București (40 tone conserve), «Apemim»-Borsec (180 000 sticle), I.A.S.-Amzașca și I.V.A.C.O.P.-Tulcea (397 000 ouă). S-au luat măsuri de remediere.

Discuție consemnată de B. DUMBRĂVĂ

«DACCIC 200»

CAPACITATE DE MEMORIZARE: 32 768 CUVINTE

Mașina de calcul «Daccic-200» este o realizare de prestigiu a Institutului de calcul din Cluj. Noul «creier electronic» concretizează efortul intelectual al colectivului de matematicieni, ingineri electroniști și tehnicieni condus de prof. acad. Tiberiu Popovici. Spre deosebire de «Daccic-1», care avea o viteză de calcul de 2 000 operații pe secundă, «Daccic-200» efectuează în aceeași unitate de timp 200 000 de operații, dispunând de o capacitate de memorizare de 32 768 cuvinte. Operațiile sînt realizate pe două nivele sau limbaje de programare automată tip «Algol», iar aparatul periferic, cuplat la calculator prin canale multiple, funcționează într-o perfectă simultaneitate cu instalația centrală.

Activitatea noului calculator electronic este legată indisolubil de problemele concrete ale economiei naționale, contribuind la realizarea calculului tehnico-științific în domeniul construcțiilor, tehnicii și agriculturii. «Daccic-200» s-a dovedit extrem de util și în probleme privind automatizarea calculului de planificare.

Ilie ROȘIANU

L. TIMBUS

PE ORDINEA DE ZI

ORGANIZAREA ȘTIINȚIFICĂ A PRODUCȚIEI

1 TIMIȘOARA: 50 comunicări

Recent a avut loc la Timișoara un simpozion cu tema «Organizarea științifică a producției», inițiat de Institutul politehnic și Universitatea din Timișoara, cu sprijinul Institutului de cercetări economice al Academiei Republicii Socialiste România.

În cadrul simpozionului, la care au luat parte cadre de specialiști din producție, din cercetare și învățămînt, s-au prezentat peste 50 de comunicări.

Probleme ale conducerii întreprinderilor moderne; aspecte privind organizarea întreprinderilor industriale; utilizarea calculatoarelor electronice în rezolvarea unor probleme de producție; conducerea proceselor tehnologice din industria chimică prin calculatoare automate; tehnica combinării operațiilor de executat pe mai multe mașini,

pentru diverse tipuri de procese tehnologice; mediul ambiant — factor important în organizarea rațională a locului de muncă; elemente constructive și tehnologice necesare prelucrării de grup; metoda de defalcare a combustibililor în centralele electrice de termoficare etc., iată numai câteva din titlurile și preocupările cuprinse în comunicări.

R. GÎRLAN

2 U M T: eficiența materiei cenușii

Recent un grup de specialiști englezi a vizitat Uzina metalurgică Timișoara (UMT). Oaspeții au relevat calitatea înaltă a mașinilor uzinale românești de ridicat și transportat. L-am rugat pe tov. Bernath Mihai, inginerul șef al Institutului

de cercetări și proiectări pentru mașini de transportat și ridicat din Timișoara, să ne vorbească despre realizările tehnicienilor români.

— Succesele se datoresc în primul rînd cadrelor cu înaltă calificare; întreaga tehnică de execuție este deplin asimilată, ceea ce înseamnă calitate pe toată linia. Podurile noastre rulante și macaralele turn sînt de aceea mult solicitate de parteneri externi din R.A.U., India și Iran.

În ceea ce privește eficiența «materiei cenușii», un colectiv condus de ing. Bernath a reușit să scadă consumul de metal cu 15% prin înlocuirea oțelului normal cu oțeluri slab aliate. Totodată s-a obținut reducerea secțiunii diferitelor piese.

Altă realizare: grinzile rulante suspendate, deși au aceleași caracteristici tehnico-funcționale cu cele construite anterior, prezintă o reducere de circa 50% din greutatea unui pod rulant cu aceleași caracteristici.

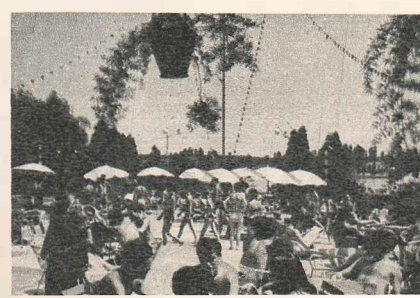
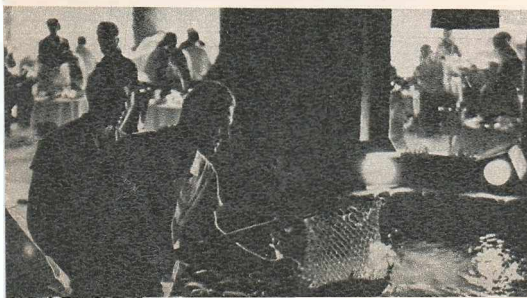
INSTANTANEE

DUMINICĂ. Atențiune! Atențiune! Pescari amatori ghinioniști! Vă puteți răfui cu... soarta la restaurantul «Delta Dunării» din Mamaia unde ca să mîncați pește trebuie să-l și prindeți în bazinul special amenajat.

LUNI. Reamintim pe această cale conducerii I.T.B. că poate să aibă și inițiative. De pildă: consultînd mersul trenurilor, să facă în așa fel încît mult așteptatele taxiuri să se sincronizeze cu graba călătorilor sosiți în Gara de Nord.

MARTI. Monte Carlo? Nu. Mult mai aproape, și din punct de vedere al ultravioletelor tot atât de eficient: strandul studențesc Lacul Tei din București.

MIERCURI. Cară putea fi identitatea acestei clădiri noi? Singeoz-Băi? Dunișii, ar fi un col

Farm. MIRCEA POPESCU,
șeful serviciului plan, Ministerul Sănătății:

— Ce preparate farmaceutice noi ne oferă industria noastră de medicamente?

— Dintre ultimele «arme» intrate în «arsenalul» terapiei voi cita în primul rând două medicamente care substituie în condiții optime preparate similare din import: **NAPOSIMUL** (sinonim cu **DIANABOLUL**), care își găsește o largă aplicație în medicina internă și chirurgie, în toate cazurile în care este necesară stimularea organismului, recuperarea grabnică a forțelor balnavului, și **ULCOMPLEXUL** (sinonim cu preparatul străin **GASTROQUIL**), indicat în ulcerul gastroduodenal și alte boli digestive. Un medicament mai vechi, perfecționat acum și intrat în circulație, este **TETRACICLINA COMPLEX**, care are avantajul că reduce fenomenele secundare pe care le dau celelalte produse tip tetraciclină. În sfârșit, alt medicament original românesc lansat pe piață: «Extractul total de ochi», regenerator al epitelului corneean.

NICOLAE CIOVICĂ, director științific al Institutului meteorologic:

— Regret, nu vă pot oferi de acum prognoza timpului pentru luna august. Ar fi hazardant...

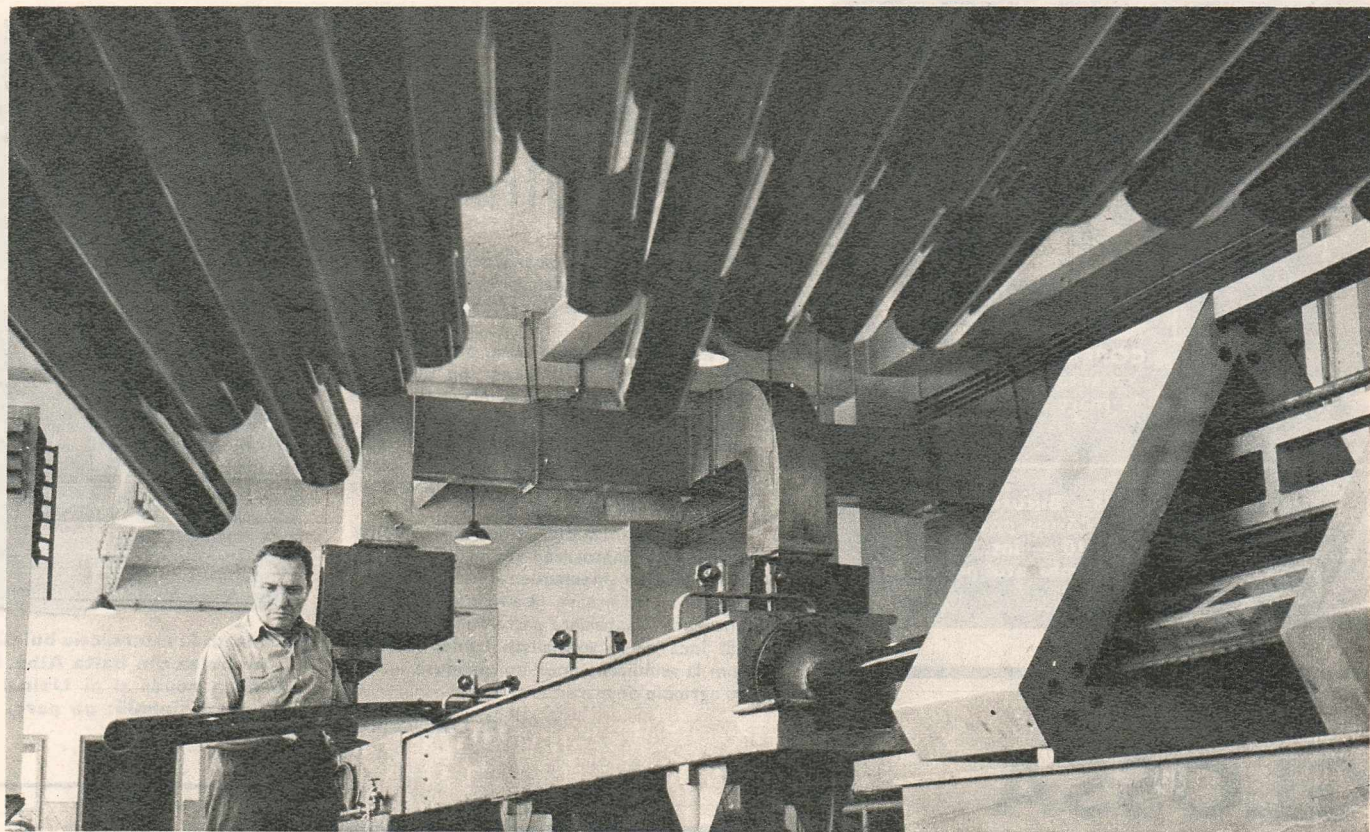
— Riscul acesta este, oarecum, valabil chiar de la o zi la alta. S-a mai văzut...

— E drept. Inexactitățile pot fi însă mai puțin frecvente sau pot chiar să lipsească.

— Grație căror «minuni»?

— «Minuni» sînt instalațiile pentru transmiterea prin fototelegraf a hărților meteorologice pe care le primesc toate centrele de prevedere a timpului probabil din țară.

— Și pe cînd mai multă exactitate

Un decor insolit: ne aflăm la secția de extrudare a Uzinei de prelucrare a maselor plastice-București. Cele 60-70 tone de țevi de diferite dimensiuni care ies săptămînal de aici luînd drumul industriei și agriculturii au, datorită calității lor, multiple întrebuințări.

în starea vremii — cel puțin pentru următoarele... trei zile?

— Instalațiile de înaltă tehnicitate despre care vă vorbeam vor începe să funcționeze în acest trimestru.

Ing. MARIA BOJE, Fabrica de produse lactate-București:

— Dacă recunoaștem că în ultimele zile nu am oferit bucureștenilor destulă înghețată? Da, din păcate așa este.

— Vreo defecțiune tehnică?

— Nu. Lipsa de apă. Din pricina aceasta, în loc de 10-12 tone de înghețată pe zi am produs doar 5-7 tone.

— Și-atunci? E caniculă!

— Sîntem dezolați, dar fără apă...

Ing. VASILE MUREȘAN, directorul I.C.A.B.

...trebuie să ne răspundă pe acest spațiu la întrebările: «De ce nu avem apă suficientă? Cînd și cită

vom avea?» O săptămîină întreagă l-am căutat telefonic dar ni s-a răspuns, invariabil, că nu este. Am înțeles că se află într-o zi, două, trei la Arcuda, că are o ședință în care se discută despre investiții etc., etc. Am transmis prin secretara tovarășului director rugămîntea ca să ne sune dînsul la F 03 (citiți 17.60.20 — interior 1787), dar am așteptat zadarnic. Iată de ce, dragi cititori, sînteți păgubiți de niște informații care, evident, vă interesează în cel mai înalt grad.

ISPAS FEȚEANU, secretar al Comitetului județean Constanța al U.T.C.:

— Amănunte despre Tabăra arheologică Histria? În primul rînd această tabără se înscrie și ea între șantierul tineretului. S-au întîlnit aici elevi din București, Roșiori de Vede, Cobadin, Năvodari și Jimbolia. Grupul de elevi

va efectua săpături între lacul Sinoe și zidurile Histriei, în sectorul Templului, în «Cartierul economic» și, poate, în Termele romane. Pasiunea și sirguința elevilor sînt o garanție pentru rezultate dintre cele mai interesante...

— Pe șantierul de arheologie care totalizează?...

— 40 de hectare, dintre care, în ultimii 20 de ani, au fost studiate doar 8...

TUDOR ALDEA, directorul Direcției comerciale — Consiliul popular județean Timiș:

— Am aflat din presa cotidiană că zilele acestea se dau în folosință în județul dv. noi spații comerciale pentru desfacerea legumelor și fructelor. Am dori unele detalii. Bunăoară, în piața «N. Bălcescu» din Timișoara?

— Acolo abia se construiește un

astfel de magazin... Nu, nu s-a dat în folosință încă... Da, și mai durează.

— Dar pe străzile Rodnei și Dacilor?

— Păi, să vedeți... Pe strada Rodnei urmează să se amenajeze un magazin de legume și fructe; pe strada Dacilor am eliberat un spațiu destinat magazinului de prezentare și desfacere a produselor C.A.P. Noi l-am predat de vreo trei săptămîni, dar...

— Atunci spuneți-ne, vă rugăm, dacă cele două magazine pentru desfacerea legumelor și zarzavaturilor din Lugoj...

— De fapt nu sînt încă, dar... În localul telefoanelor, după ce noul local va fi gata, se va amenaja un astfel de magazin...

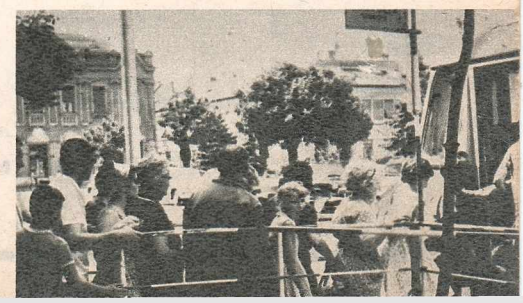
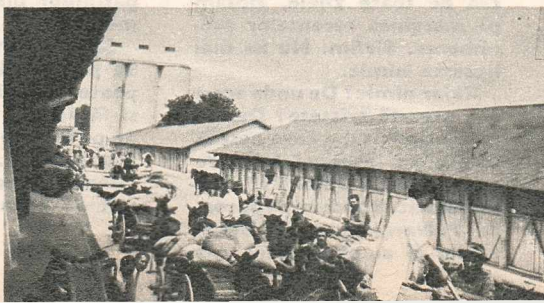
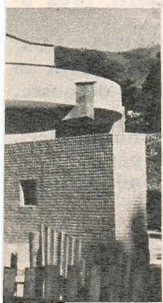
Am înțeles că pentru tov. Aldea «zilele acestea» înseamnă un viitor oarecum incert.

roologic. Orice ar tem jura că o sta-balneoclimaterii-i potrivită pen-ășunat!

JOI. Hambarele Bazei de recepționare a produselor cerealiere-Fundulea încep să se umple. Cooperatorii din Măriuța livrează — în fața fotografului nostru — grîne din recolta nouă.

VINERI. Studenții ai Facultății de instalații (Institutul de construcții din București) în ipostază de practicanți. Gazda (uzina de pompe) e dornică în utilaje moderne și, nu ne îndoim, experiențe interesante.

SÎMBĂȚĂ. Cu mic, cu mare, orădenii pleacă la ștrand să se răcorească. Ca și bucureștenii. Orădenii așteaptă mașinile în ordine deplină, fără să se imbrincească. Nu ca bucureștenii!

Prezentarea
artistică
Vlad
MUSĂTESCU

COPERTA NOASTRĂ

Vacanță studentească
la mare.

Fotografie de
Elena GHERA

FLACĂRA. Redacția: București, Piața
Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 4112,
Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TI-
PARUL executat la Combinatul poligrafic
«Casa Științei».

la 40 de minute: o combină

Popas la uzinele «Semănătoarea». Aflu un fapt demn de consemnat: la fiecare 40 de minute se produce aici câte o combină de recoltat cereale.

«Menținând actualul ritm de producție vom reuși — ne declară ing. Ion Căpășină, directorul general al uzinelor — să livrăm pînă la sfîrșitul anului 7 530 de combine (cu 2 580 mai mult decît în anul trecut). Acum ne preocupăm intensificarea ritmului, astfel ca timpul de fabricație a unei combine să fie redus la numai 30 de minute.

Pînă la sfîrșitul anului, în afară de combine, uzinele «Semănătoarea» vor mai livra 2 500 de semănători pneumatice de precizie pentru plante prășitoare (așa-numitele SPC-6). cunoscut și apreciate peste hotare».

Și încă ceva: specialiștii uzinei lucrează acum la asimilarea unor noi produse — mașini agricole de mare randament.

F. URSEANU

Sîntem la intersecția bulevardelor Leontin Sălăjan, Baba Novac și Ion Șulea din Balta Albă. Muncitorii întreprinderii poligrafice «Grafica nouă» și ai Uzinei policolor pregătesc aici o surpriză extraprofesională: un parc.

GLOSSA

Trecînd, acum cîteva zile, prin curtea Spitalului «Brîncovenesc», am întîlnit între doi copaci o pancartă de $3 \times 1\frac{1}{2}$, vopsită cu litere cam așa:

«Lucrători din domeniul sanitar! Îngrijind cu conștiinciozitate bolnavii, contribuți la îndeplinirea planului de stat».

«Această pancartă, aflată, evident, mai de mult acolo — și de altminteri pavată cu cele mai bune intenții, mi se pare revelatoare pentru stările de spirit ce se ridică-n veacul nostru industrial împotriva spiritului din stări. Considerînd că individul contemporan nu mai poate constitui un scop în sine ci — cum se minia Sartre de curînd — un mijloc de producție doar, inspiratorii inscripției sugerează medicilor, fără a-și da seama probabil de reverberațiile recomandării, să vadă în mina fracturată un instrument (manetă?) pentru reglarea motorului diesel, în piciorul reumatic o șansă pentru apăsarea pedalei și-n creierul lezat un mic ordinator care, după ieșirea din spital, ar putea calcula cu succes, la I.P.C.H.V., ecuațiile cu trei necunoscute.

Amenințat, acum cîtăva vreme, de atacurile opoziției debarcate noaptea pe insulă, președintele Duvalier, mai mult decît dictatorul din Haiti, s-a ascuns, pitindu-se în beciurile rezidențiale, și a pornit, cu pușca mitralieră-n mînă, să-și organizeze apărarea la subterolan.

De unde se vede încă o dată cît de jos trebuie să cobori uneori dacă îți cu tot dinadinsul să rămâi sus...

Ieri a fost o căldură nedreaptă.

AI. MIRODAN

SFERTUL DE ORĂ ION IONESCU

Spectacolul despre care mi-am propus să scriu azi a stat sub semnul unor trăsături prea adeseori neglijate, în ciuda importanței lor. Meciu de pe Giulești a fost revelator în ceea ce privește, în primul rînd, capacitatea mobilizatoare a sportului, în general, și a fotbalului în special. Voluntar și cu plăcere, într-o după-amiază toridă a unei zile din mijlocul săptămîinii, peste 12 000 de oameni au fost prezenți pe stadion.

Fidelitatea aceasta are, mi se pare, caractere aparte ce pot fi în același timp extinse la întreaga mișcare sportivă și concentrate în limitele unui club. Dovada cea mai concludentă a fost aceea că jocul organizat de Rapid pentru a marca despărțirea temporară de Ion Ionescu nu avea nici o miză și nici măcar nu opunea doi adversari de prima categorie. Și totuși peste 12 000 de oameni au răspuns «prezent»! Apoi, un alt element, ținînd de sectorul moralei, a fost participarea, de asemenea voluntară — deși în mare măsură riscată — a lui Dan Coe care, bolnav, după cum se știe, și în tratament, a considerat că trebuie să fie nu numai un martor ocular ci unul activ al întîlnirii. Același răsfațat Dan Coe care asistase pasiv la meciurile oficiale ale clubului său, din cauza unor neînțelegeri personale. (Iată un aspect nou al acelei splendide solidarități sportive care în teren capătă o aurcolă aparte.)

CADRAN SPORTIV

În fine, faptul care m-a pus cel mai mult pe gînduri a fost acela că Ion Ionescu a evoluat doar 15 minute! Nici vorbă de lipsă de respect față de public, cu atît mai puțin comoditate, ci, peste toate acestea, o nouă poziție față de noua sa situație. Ion Ionescu a devenit, la cei 31 de ani ai săi, jucător cu statut profesionist. Obligațiile contractuale care-i încumbă din momentul semnării angajamentului l-au determinat, desigur, să nu se expună unor eventuale riscuri în cadrul unui meci amical. Același Ion Ionescu care cu cîteva săptămîni în urmă asista de pe marginea terenului la ratarea unei lovituri de la 11 m în minutul 90, care însemna pentru Rapid pierderea Cupei României! O lovitură pe care el fusese desemnat s-o execute!

Ion Ionescu a plecat să joace la un club străin, cum poate o vor mai face și alți fotbaliști de valoare de la noi. Spectacolul său de adio poate rămîne un simplu eveniment «de casă» al familiei rapidiste, dar el poate fi mai mult decît atît: o sursă de concluzii ce pot fi generalizate atît în ceea ce privește raportul club-public, inițiativa proprie și capacitatea de organizare a cluburilor și seriozitatea unor relații jucător-club, atunci cînd acesteaze bazează pe condiții clare, pe un climat asanat, cu drepturi și obligații dacă nu egale cel puțin reciproce.

Em. VALERIU

NATURĂ ?

Avem termos, scaune și scaunele pliante, unii dintre noi avem chiar mașină.

Avem o teribilă și legitimă poftă de voiajuri, de vilegiaturi în sinul naturii. Unii dintre noi, mai rafinați, mai ahtiați după liniște și puritate, ar dori acest sin, pe cît posibil, mai virgin. Ocolim Mamaia, Eforia, ne refugiem la 2 Mai, la Sf. Gheorghe... Scoatem apă din puț, mîncăm peștele fript de nevasta pescarului. Prima dimineată pe plajă... Doamne, cît de bun poate fi aerul mării, mirosul lui de alge, și soare, și sare!

Cît de intens poate fi sentimentul de calm pe plaja aproape pustie! Plescăitul uniform al valurilor: o adevărată terapie psihică. Senzația de bunăstare absolută. Șopîrlă-n nisipul cald, asta sîntem. Nu mai vrem nimic altceva pe lume. Printre pleoapele întredeschise lumina vibrează, atotputernică, aromitoare. Prin cîmpul vizual, îngust, trec două siluete. Ah, dar e arhitectul X. Și compozitorul Y. Bunele mele cunoștințe. Simpaticii amîndoi. Ce surpriză. Ce plăcere. «Ce se mai aude pe la București?» «Știi ultimele bancuri, cele mai proaspete?» «Hai, măi, nu te lăsa așa greu, trebuie să știi unul»...

În curînd sorbim împreună «Nesscafeul» sau «Columbia» cea de toate zilele, glosăm pe marginea recentelor evenimente. Birfim. Nu ne mai lipsește nimic.

Chiar nimic? De unde acest gol, această tristețe? De unde sentimentul a ceva nespuse de prețios, insesizabil, și care s-a pierdut? Definitiv? Nu, s-a rătăcit. E undeva pe aproape. Pulverizat, risipit. Duhul apelor și al pămîntului. S-a

refugiat în sufletul copiilor și al adolescenților. Am cunoscut și noi inefabila senzație de contopire cu întregul. Nici un hotar nu mai era între noi și mare, și cer, și pămînt. Eram una cu natura, pulsul ei, ritmica ei respirație. Cît de rar ne atinge, acum, la maturitate, aripa cosmicele beatitudini.

Unii au uitat-o de tot. Trebuie să-nvățăm s-o regăsim. Există, fără îndoială, o tehnică prin care și-o recompui, și-o apropii. Misticii își creează condițiile extazului suprem prin post, rugăciune, castitate. Romanticii secolului trecut cunoșteau prea bine tehnica celui alt extaz, profan, naturist. Dintr-un asemenea pur extaz al luminii marine, selenare, au izvorit dumnezeiesc de frumoasele stihuri eminesciene:

«Peste cîte mii de valuri stăpînirea ta străbate
Cînd plutești pe mișcătoarea
mărilor singurătate!»
Nu doar luna, ci și duhul poetului plutea «pe mișcătoarea mărilor singurătate», era contopit cu noaptea mării și cu lumina ei.

Dar noi? Vom reînvia oare să ne fărîm gîngășele, rarele, supremele clipe de fericire cosmică? Vom izbui să ne smulgem, cînd și cînd, din cotidian, din frivolități, de sub apăsarea grijilor și patimilor omenești, prea omenești?

Se poate trăi și fără...? Da. Se poate trăi, după cum se poate trăi și fără dragoste, și fără milă, și fără duiosie. Se poate trăi în multe feluri. Dar e păcat. E păcat să ne lăsăm sărăciei cînd putem fi atît de bogați!

Maria BANUȘ

NOTE DE PIETON

se poate și așa

Mi s-a întâmplat un lucru formidabil. Ieri la prinz trec pragul restaurantului «Ciocirlia», local fără blazon semeț și fără miros de țigări străine. Intru și stau o clipă cercetând terenul din jur. Dar pînă să pornesc în căutarea unei mese libere, ospătarul se apropie grăbit, mă salută, surde și mă invită politicos:

— Pofțiți, vă rog!

Gestul e atât de surprinzător încît aproape că mă simt prost. Cînd s-a mai pomenit una ca asta? Nu cumva își bate joc de mine?

— Pe aici, dacă-mi permiteți! E mai răcoare — reia ospătarul și, plin de bunăvoință, mă conduce la o masă din fund, lingă geam.

Iau loc. Comand. Serviciul e cit se poate de atent, prompt, civilizat. Iar pentru lipsa de bere — desigur, regretabilă — mi se prezintă scuze. Da, da, scuze. Nu exagerez. Apoi, la plată, sînt întrebat dacă mi-a plăcut mîncarea, dacă n-am vreo nemulțumire. Sînt uluit. N-am nici o nemulțumire, păcatele mele! Cum să am? Totul a fost perfect.

— Să vă fie de bine!

Pornesc spre ușă. Ospătarul, în urma mea. Se înclină, salută:

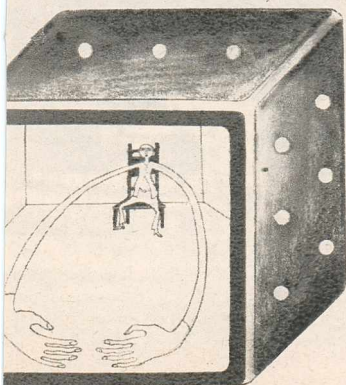
— Să trăiți, mai pofțiți!

Ies în stradă și mă apuc să judec evenimentul. Va să zică se poate și așa! Frumos, impecabil. Îți saltă inima și pofta... Și totuși stau și mă întreb: oare nu m-o fi confundat cu responsabilul de dincolo, de la bufet...? Parcă seamănă...

E.F.

ZAR de Dorin DIMITRIU

„ACAPARATORUL“

Am strecurat din nou o carte poștală ilustrată în cutia P.T.T. Am făcut-o cu oarecare strîngere de inimă. Și iată de ce. Adresantul meu se află pe litoral, la Eforie-Sud. Îi scriu în fiecare sezon de vară. Adresă exactă, grafie citeață, timbru legal. Și totuși, de vreo trei ani încoace dispăre pe drum ba una, ba alta dintre ilustratele ce-i trimit. Nu știu cine le scuipă-n vînt ca pe niște coji de floarea-soarelui sau, dimpotrivă, le adună pentru vreo colecție *sui-generis*. Știu doar că procedeul, vorba lui Pristanda, e... curat murdar.

La un chioșc de legume și zarzavaturi. Discuție aprigă. E vorba de ambalaj.

Vinzătorul către client: Dacă n-aveți în ce, nu vă dau!

Clientul: Cum, frate?

Vinzătorul: Uite-așa!

Clientul: Bagă-le într-o pungă.

Vinzătorul: Pungile sînt scumpe. Vreți pungă, plătiți 25 de bani în plus!

Pină la urmă, cu chiu,cu vai, a mers și fără plusul cerut. Dar eu am rămas nedumerit, ca să nu spun revoltat. Ce-ar fi să lămurim chestia? Chioșcul se află pe Calea Victoriei, vizavi de sediul central «Loto-pronosport».

Tipul cu «transistor» se așază lingă tine în parc, sucește, învîrtește, scîrție, amplifică, pină o ștergi năuc în altă parte.

Tipul cu «transistor» urcă în tramvai și te calcă pe nervi, pe picioare, pe gînduri, pe tot.

Tipul cu «transistor» intră în hotel și îl umple pînă la ultimul etaj cu... muzică-vacarm.

Tipul cu «transistor» ar trebui pus la priza buneii-cuviințe!

Eugen FRUNZĂ

ieșirea din birou

— Alo! Cabinetul directorului?

— Da, cabinetul.

— Aș dori să vorbesc cu dumnealui.

— Chiar cu dumnealui?

— Da, întocmai.

— Nu puteți să-mi spuneți mie? Eu sînt secretara dînsului.

— Insist să iau contact direct.

— Cum vă numiți?

— Costache.

— Acesta-i numele de familie?

— Nu.

— Care e cel de familie?

— N-are importanță, n-am familie.

— De unde vă interesați de tovarășul director?

— De la mine.

— Cum adică?

— De la mine de acasă.

— Aha... Să vedem dacă mai e aici, că ieri era plecat la centrală. Un moment să mă uit dacă n-a ieșit cumva din birou cît am fost eu la bufet.

— Da, uită-te. Aștept.

— ...Alo? Tovarășul director este ieșit momentan din birou.

— Cînd să mai revin?

— Azi nu vă sfătuiesc. Miine, după cite știu, are o ședință...

— Prin urmare?

— Mai reveniți cînd aveți timp. Sau mai degrabă lăsați numărul de telefon unde și cînd vă putem găsi, eventual să vă sunăm noi.

— Așa e mai complicat. Poate că tot mai simplu era să-ți comunic dumitale.

— Eu v-am rugat de la început. Îmi ziceți mie și eu notez.

— Bine. Atunci notează: «În legătură cu programarea tovarășului director pentru cumpărarea unui autoturism «Renault», tovarășul Costache are de formulat următoarea obiecție de principiu...»

— A, vă ocupați cu problema aceasta?

— Da, mă ocup.

— De ce nu mi-ați atras atenția? Vă rog foarte frumos să așteptați nițel, să văd dacă nu cumva tovarășul director e la contabilitate. Că am auzit pe cineva că s-ar fi întors de la centrală. Numai puțin, da? ...A, uitați-vă, chiar acum a intrat pe ușă... O clipă, o clipă, vi-l dau numaidecît chiar pe dumnealui...

— Nu, procedăm disciplinat, frumos, cum am început. Eu îți dictez comunicarea pînă la capăt, îți las numărul meu de telefon și mă chemi. Dacă secretara mea îți spune că-s ieșit din birou sau că m-am dus la minister, ori eventual am murit, atunci îi comunic ei ce vrea să-mi spună tovarășul director — că ea notează — și-l chem eu cînd voi avea timp. Va să zică, în continuare: «...obiecția de principiu a tovarășului Costache este că...».

— Nu, procedăm disciplinat, frumos, cum am început. Eu îți dictez comunicarea pînă la capăt, îți las numărul meu de telefon și mă chemi. Dacă secretara mea îți spune că-s ieșit din birou sau că m-am dus la minister, ori eventual am murit, atunci îi comunic ei ce vrea să-mi spună tovarășul director — că ea notează — și-l chem eu cînd voi avea timp. Va să zică, în continuare: «...obiecția de principiu a tovarășului Costache este că...».

Valentin SILVESTRU

FOTOCOMENTARIU

Și-au lăsat o parte din nepoți la țară, au îmbrăcat haine de sărbătoare și au venit la București. Au venit la copii. Au venit la copiii copiilor lor. Au venit la nepoți.

Nepoții le spun povești fantastice despre cosmos și despre farfuriile zburătoare și ele, care o viață întreagă au muls vacile și au prășit porumbul, se miră că tinerii de azi au cap de mari «învățați».

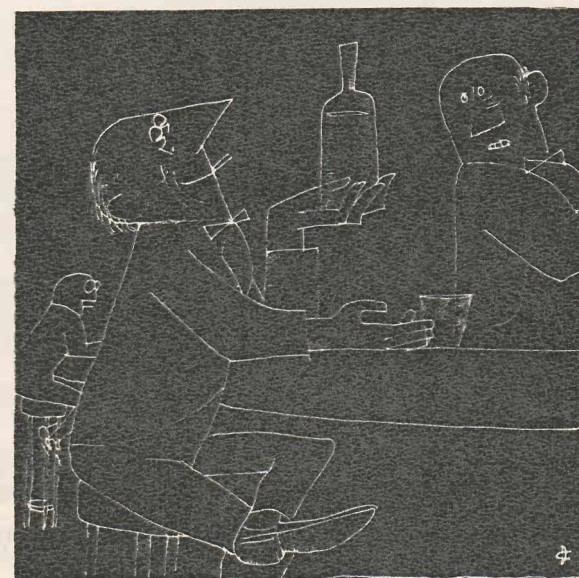
Iată-le. Le-au adus nepoții la o casă de cultură. Trăiesc un moment pe care în vremea adolescenței lor nici nu-l bănuiau măcar. Duminicile lor sătești erau triste și monotone. Un cimpoi, o vioară, o titeră ziceau cîntece de jale. Dar aici, la casa de cultură, unde le-au adus azi nepoții, ascultă niște cîntece vesele și «văd» niște dansuri care le amuză peste măsură și se miră cîtă vivacitate desfășoară muzica trepidantă care a dat foc perechilor de tineri care dansează.

Totuși nu se pot reține, mai au și ele să-și spună niște mari fleacuri personale; acum dialoghează în șoaptă și pun mina la gură pentru a nu stingheri pe cei din jur.

G. MINISAN

Fotografie de C. CONSTANTIN

Cik DAMADIAN

FĂRĂ APĂ

— Paharul e cam murdar. În schimb vinu-i curat ca niciodată...!

O FOTOGRAFIE PENTRU

Reportaj de **Cornel BOZBICI**
Fotografii de **Elena GHERA**

TERNITATE

Orșova nouă: clădiri moderne, confort și o generație care își începe viața într-un oraș foarte tânăr.

«...TREI STRĂZI PERPENDICULARE PE DUNĂRE, ȘI DOUĂ PARALELE, CU LOCUITORI PUȚINI»

Aceasta e Orșova care își mută penajii, îmi zic, privind-o din înălțimile Alionului. Venisem premeditat, nici prea devreme, nici prea târziu, să mai văd orașelul. Peste șase, sau zece, sau douăsprezece luni ar fi fost, știam, tardiv. Am pasiunea imaginilor care dispar și care trebuie încastrate în memorie. Deci: «...trei străzi perpendiculare pe Dunăre, și două paralele, cu locuitori puțini». Străzile de care amintea contele Demidoff acum un secol și mai bine, mai există. S-ar putea spune că s-au schimbat foarte multe și în același timp foarte puține lucruri în orașel: alte străzi paralele care aleargă spre Dunăre în pantă dulce; clădiri, semnul unei opulențe trecute; cheiul, durat din granit, și promenada cu arbuști de trandafiri, a căror explozie din iunie am pierdut-o pentru totdeauna.

— Trebuie să fie ras ca în palmă..., mi se spune.

«Ca-n palmă...», mă gândesc. Hm..., adică nu trebuie să rămână absolut nimic. («Nici un zid, nici un copac...»), completează interlocutorul. «Mor peștii...». Ar trebui să consult un ihtiolog: afirmația mi se pare neadevărată, dar ce importanță mai are acum. Încet dispar casele, treptat dispar străzile, oamenii pleacă cu mobilele și smochinii, cu ferestrele și pisicile, cu acoperișurile și amintirile lor spre noul oraș în care vor cunoaște o nouă tinerețe.

Țin minte că în clipa când interlocutorul meu a rostit propoziția aceea simplă — «Trebuie să fie ras ca în palmă» — tabloul la care mă uitasem în cele trei ore de conversație cel puțin de zece ori, percepându-l indiferent, ca pe un oarecare obiect, s-a apropiat brusc, transformat de retină.

— Cum dracu' nu l-am văzut pînă acum? Și l-am privit stupefiat: în față aveam Orșova așa cum este.

— E făcut în 1926...

— De cine?

- Habar n-am...
- De pe malul celălalt, desigur.
- Desigur.

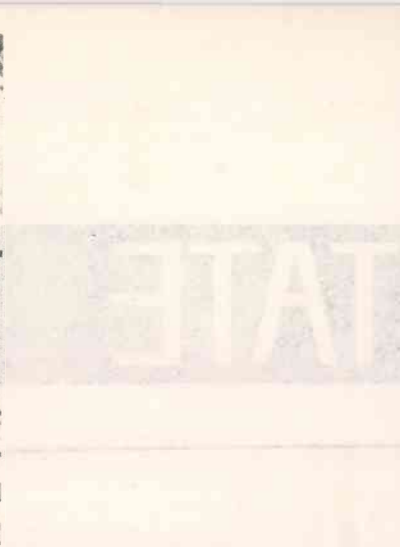
Nu s-a schimbat prea mult. Lipsește doar casa în care a fost în timpul ultimului război comandamentul german. A ars după ce-au plecat. Știți, niște bombe cu explozie întârziată. Aici (arătătorul se plimbă pe fotografia mărită: 80 x 100 cm), aici a fost demolată o casă (arătătorul își urmează plimbarea pe faleza orașului, acoperind castanii ca umbrele serii), și aici locuiam eu... Un acoperiș printre multe altele.

Dar de ce vorbește la trecut? Interlocutorul meu mai locuiește în casa aceea veche. Știu cu certitudine. Și în clipa aceea am înțeles că mă aflu într-un oraș care de fapt nu mai există. Iar imaginea din fața mea nu e decît o fotografie pentru eternitate...

ÎN CĂUTAREA TIMPULUI PIERDUT

Caut timpul istoric, timpul memoriei, încercînd să reconstitui biografia acestui oraș înainte de marea lui imersiune. Nu sînt singurul în aceste zile de vară toridă, cînd lămîii și-au găsit clima natală și migdalii soarele matern al subtropicelor, nu sînt singurul, zic; cu mine colindă străzile, cercetează clădirile, respiră aerul cheiului și al piețelor grupuri de curioși veniți de aiurea, care privesc, întrebă, dar mai ales fac fotografiile și iau ca amintire un fragment din zidurile care azi coboară văzînd cu ochii spre pămînt. Este în această întreprindere pasiunea arheologului? Poate. Acum mai ales. De altfel arheologii ne-au luat-o de mult înainte, ei au răscolit nisipurile, s-au strecurat prin curți cu săpăturile ca să descopere Dierna, înfloritoarea cetate romană, centru al tranzacțiilor comerciale între Dacia și provinciile din sudul Dunării. Nouă, celor veniți mai târziu, nu ne rămîne decît să reconstituim un profil din evenimente care spun tot atît de mult și vorbesc tot atît de adevărat despre un oraș, ca și cără-

Imaginile
pe care
le publicăm
în
aceste pagini
sînt imagini
cotidiene
din vechiul
oraș
Orșova.

O FOTOGRAFIE PENTRU ETERNITATE

mida, ciobul amforei sau moneda cu efigia ruginită a nu știu cărui împărat. Așa aveam să descoperim o biografie impresionantă, așa aveam să aflăm că, pentru o așezare care n-a avut timp de secole mai mult de două-trei mii de locuitori, s-au dat bătălii sîngeroase și s-au făcut acțiuni incredibile, dacă nu de-a dreptul fantastice, cum rareori istoria timpurilor avea să cunoască. Fluviul a hotărît totdeauna destinul Orșovei, ca și acum de altfel. Apoi a fost aici multă vreme răspîntia sau ultimul fort între doua lumi: Apusul și Răsăritul. În fața lui sosesc în anul de grație 1522 turcii. Il privesc de peste ape ca pe una dintre porțile care trebuie forțate cu orice preț. Și pentru că nu se putea altfel, distrug cetatea, apoi reconstruie șerhatul din propria lui cenușă. E vremea cînd alături de alte zaherele urcă pe Dunăre în sus, în calele vaselor, fructele dulci ale Anatoliei, smochinele și sultaminele (migdalele), fără ca nimeni să bănuiască pe-atunci că semințele lor vor rodi aici întîlnind, printr-un miracol al naturii, clima dulce a golfurilor Mediteranei ca un ecou prelungit al izotermelor. Un mic port cu migdali și smochini, cu 170 de case, cum glăsuiește un recensămînt, iată Orșova în 1717. Cine să priceapă atunci nebunescul plan al lui Mustafa Reis Efendi? Nu-l realiza nici mijlocitorul tratatului de la Belgrad (1739), ambasadorul francez Villeneuve, care-i mărturisea marelui vizir: «Nu înțeleg cum se poate ca pentru o localitate neînsemnată ca Orșova să se cheltuiască o sumă cu care ai fi în stare să cumperi o provincie întregă». Orșova este pretextul unuia dintre cele mai fantastice planuri pentru vremea aceea: abaterea rîului Cerna. Lucrările se întindeau pe 30 de km. Se lupta împotriva timpului, împotriva imposibilului, se cheltuia imaginație, aur, forță de muncă, zîmbete, și se năstrea un canal minuscul, îngust de un metru și jumătate, care la 18 septembrie 1740, termenul fatal, nu era încă gata. O nouă bătălie diplomatică, un nou răgaz, și după o lună (oct. 1740), pe firul subțire de apă ajunge la Dilboca doar a cincisprezecea parte din debitul Cernei! Uhlfeld, delegatul Austriei, obiectează: «Prin canal nu curge rîul, ci doar o parte a lui». Mustafa Reis răspunde: «Despre așa ceva nu se face nici o amintire în tratat!» Urmele acestei prezumtive albi a Cernei se văd și azi, amintind de vanitatea grandorii...

Secolele trec peste Orșova încet. Orașul cunoaște febrele cumei, înflorirea epocilor de contrabandă, agonia luptelor, și rămîne pe mai departe o așezare modestă. 1880: 381 de case, 3 381 locuitori. Poate nu trebuie uitat un eveniment: înființarea primei școli în oraș — 1760 — școală românească. Apoi altul: refugiul temporar al revoluționarilor de la 1848: Bălcescu, Bolliac, frații Golești și al lui Kossuth. Aici va îngropa acesta din urmă, într-un zăvoi, coroana regilor Ungariei.

INTERMEZZO

— Cine a făcut parcul?, întrebă băiatul.
— Primăria..., răspunde tatăl.
Apoi se fotografiază împreună pe fundalul multicolor. O amintire din Orșova — 1968. Anul viitor parcul n-o să mai existe. Va veni toamna și o dată cu ea primele valuri ale lacului. Ce curioasă e mentalitatea tu-

știe azi de «icrele de Orșova»? S-au pierdut tradiții bune. A, era să uit într-adevăr un eveniment: somnul de 420 de kilograme, un pește uriaș, cum nu mai văzuse nimeni prin părțile astea, prins de niște pescari prin 1928. Se adunase lumea din împrejurimi să-l vadă expus. Cînd l-au deschis i-au găsit în burtă un clondir mare de lut ars...

Fiecare orșovean are amintirile lui păstrate în sipelele memoriei. Dar acesta e trecutul...

riștilor! Înghit și fură imagini cu o pasiune demnă de invidiat.

Și totuși nu primăria a făcut parcul din centrul Orșovei, ci bătrînul profesor Crăciun. Mi-a mărturisit-o în seara cînd ne plimbam printre begoniile, gladiolele, garoafele și fresile din grădina lui.

— Știi, Orșova a fost în general un orașel liniștit. Nici procese celebre, nici scandaluri răsunătoare... Mai demult, seara, la ora opt, navigația prin Porțile de Fier se închidea și șlepurile ancorau în port. Era vremea cînd cega adusesse faimă orașului și toți se grăbeau să sosească aici, să se oprească la Ozanici sau aiurea și să mănînce cega înotînd în unt cald și presărat cu pătrunjel. Specialitatea urbei. Apoi morunii. Cine mai

CALEA SPRE NOUL ORAȘ

Noul oraș urcă pe pantele moderate, la numai cîțiva kilometri la vest de vechea așezare. Buldozerele au creat străzi care parcurg anonime versantul: strada 400, strada 500 etc. Orșovenii au văzut cu cîțiva ani în urmă noua lor vatră pe niște planșe cartografice. Li s-au propus cinci variante și ei au ales-o pe cea actuală, dintr-un singur și poate sentimental motiv: să fie cît mai aproape de Dunăre, ca buncii și străbuncii. «Orșovenii au fost totdeauna navigatori...». Astăzi 11 mii de locuitori, 837 de case proprietate personală și 125 de clădiri proprietate de stat se strămută. Pentru bătrîni,

con-fesiuni

de Ion BĂNUȚĂ

E o vară adincă. Grânele s-au copt de mult. Secerătoarele de oțel au intrat flămînde în substanța lor ceva mai pirpirie în acest an, dintr-o scirbă de secetă. Oamenii rămîn însă bintuiți mereu de speranțe întru acele secerișuri bogate, fiindu-și mereu credincioși lor înșiși. Secer, secer și eu, secerăm cu toții de-a valma și, secerîndu-mi propriile clipe, o condiție sine qua non întru seceriș, am intrat într-un fel de întrecere a cuvintelor pe hirtie. Încerc să sondez omul de ieri, de azi, de mîine, și mă apasă cumplit o întrebare. Oare ce fel de spic va fi să fiu în cîmpul literelor române? Voi fi un truditor din cei de treabă, ce devine grîu, ci nu neghină?

Ce scriu? Scriu acum «Olimpul Diavolului», pe care mi-l vreau de 10 volume în 1001 panorame. În aceste zile, nu de secetă, Doamne ferește, a început să plouă. Ah, ploaia aceasta care îmi toarnă nostalgia în git și-mi toarnă floare de floarea-soarelui în șin. Am încheiat volumul II, pe care l-am botezat «Panorama templului meu». Dar o întrebare, ca toate întrebările, stăruie mereu în mine... Ce este, ce se vrea în definitiv acest «Olimp al Diavolului»?

Olimpul Diavolului meu este scena lumii, ori: Infernul, Purgatoriul, Paradisul. Nici Dante, divinul, nu s-a fost descîntat într-un fel altfel în el însuși, în jocul inimitabil al vieții, în acea secundă cumplită și ucigător de fermecătoare.

O! Strugurii dulci se coc numai la incandescența adevărului, la incandescența plăcerii. Urcînd în imperiul cunoașterii, am purces la redactarea «Olimpului Diavolului» încercînd să dărim precepte vechi, aruncînd dintr-un sublim bizdic: o mireasmă de fin, o batere de vînt, un cal albastru, un zbucium al mării, o prăbușire a veșnicului munte, un drum al șarpeului, o floare ori un miraj al Bucureștilor...

În «Panorama templului meu», ce va apărea în acest an, voi încerca niște alte situații ale poetului în Bucureștii mei iubiți pînă poate la o adorație păgînă. Îndrăgostit de acest municipiu, de o mie de ori supus unei primăveri, unei frunze, unui trandafir, unei instituții, și dintr-o a mea veche meteahnă, vîntului, mă invadează vaste motive multicolore. Pașii, înceți ori repezi, mă duc la o nuntă, la o moarte, la o divină cupă de vin. Arunc o lacrimă de argint în pietrele sfinte ale acestui oraș de antracit, de aur, pe care, vai mie, nu-l voi putea cuprinde niciodată cum se cuvine în panoramele pe care încerc să i le închin.

Îată o astfel de imagine a Bucureștilor de ieri:

Din Victoriei la vale
căii Maieștii-Sale
prelungiți lingă Știrbey
lingă lupi și lingă mici
între straniu și neant,
în palat de elefant
își suiau copite, rugii,
patrupele, sfinte slugii...

Patimi negre, bălegar,
în fotoliu dur de star—
rege și miop-ciclop
într-o mantă de tip-top
în brocat în, vai, alai...
în alai, în putregai...

Rege. București. Dichis.
Cai vopsiți în compromis.
Fărădelege, lege, rege...
Timpul strică, Timpul drege.

care n-au posibilități, se construiesc 40 de apartamente; pentru cei aproximativ 2 000 de chiriași se fac blocuri. De la viitorul lac al Cernei, noua Orșovă urcă în trepte și ea are toate șansele să fie un oraș care să beneficieze de înlesnirile civilizației: aducțiuni de apă, canalizare, centre comerciale moderne etc. «Cei care s-au mutat în blocuri au cîștigat în confort», ne spune pensionarul Pavel Ianculescu. «În marea lor majoritate, fiecare proprietar și-a mărit puțin spațiul locuibil», ne informează șoferul Agasin Nicolaescu. Dar părerile sînt deseori contradictorii și aserțiunea că realizarea și punerea în discuție a mai multor soluții urbanistice, în funcție de poziția aleasă, ar fi fost necesară pentru spargerea monoto-

niei, și valorificarea peisajului se verifică la fața locului. «Obligativitatea ca toți locuitorii unui sector să își construiască același tip de casă, este de părere profesorul Crăciun, nu poate duce decît la monotonie urbanistică». De asemenea, edilii orașului înțîmpină tot mai multe greutăți la atribuirea loturilor din cauza diminuării lățimii lor de la 12 metri, dimensiune minimă stabilită de C.S.C.A.S., la 9 metri, așa cum rezultă în unele cazuri din detaliile planului de sistematizare.

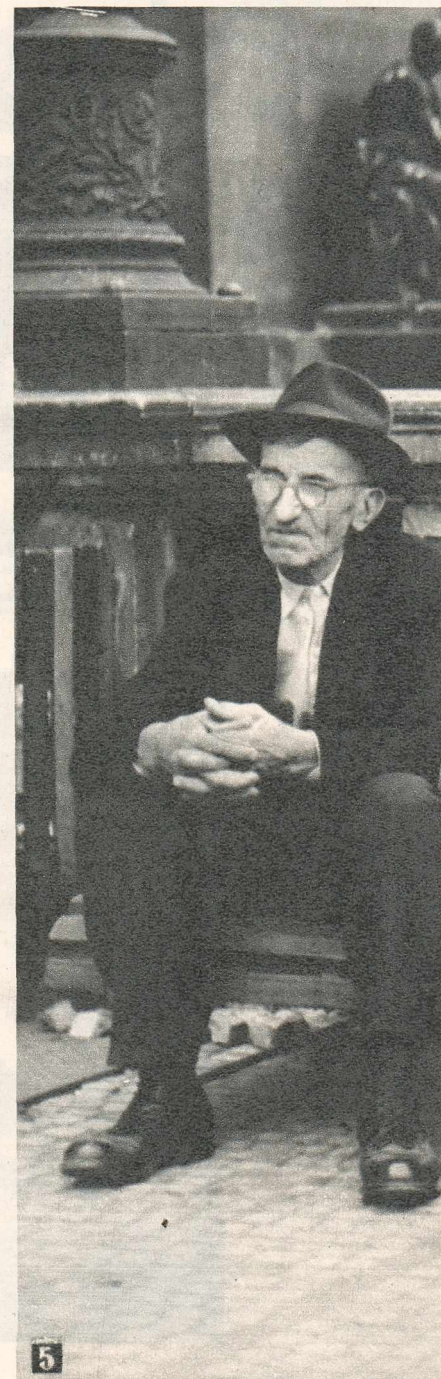
O asemenea acțiune de amploare ca strămutarea unui oraș, fie el chiar numai de 11 mii de locuitori, a scos în evidență și multe lacune de organizare, dintre care cea mai acută pare a fi absența unei organizații so-

cialiste capabile să contracteze cu locuitorii proiectarea și construcția noilor case. Întreprinderea de gospodărie orășenească are angajament pentru 26 locuințe, limitată fiind la acest număr insignifiant din lipsa mijloacelor materiale și a unui număr redus de oameni calificați.

*

Încet, Orșova se mută: case, oameni, smochini... Cînd ultimele frunze ale toamnei anului 1969 vor rugini, primele ape ale Dunării vor urca spre cota 55 acoperind pentru totdeauna milenara așezare, cu istoria, înțîmplările și evenimentele ei. De aceea au fost scrise aceste rînduri și au fost făcute aceste fotografii.

obose

Cu pulsațiile sale de viață curentă, cotidiană, cu încărcătura de omenesc, zîmbetul surprins din mers de un instantaneu e mai mult, infinit mai mult decît capul silnic strecurat prin cartonul unei sirene. Încordarea interioară ce urcă spre arcada ochiului și sensibilizează pelicula fotoreporterului, martor nevăzut, are mai mult adevăr, tot omenesc, decît fluturile de mătase strîns cochet, sau neglijent premeditat, sub bărbia deja dublă a proaspătului licențiat tras cu ambiție la umbra unui birou sedentar. Ceea ce face penelul și dalta într-altă parte, ambiționează să realizeze complexul mecanico-optic al aparatului de fotografiat. Căci și aici mitul trebuie înlăturat, viața trebuie relevată fără retușuri de staniol. În polemică cu mitul albumului cu scoarțe solemne, se desfășoară și-n această înlănțuire de instantanee cîteva argumente ale străzii, cu adevărurile unei scene reale în care fiecare dintre noi sîntem pe rînd protagoniști și spectatori.

Din acest spectacol am decupat oboseala, tema cu variațiuni a noului capitol de anti-album. Universul canicular al străzii din crugul verii devine, prin arta decupajului, instantaneu neobișnuit, insolit. Dilatată prin desprinderea din cadrul străzii, suita de imagini devine chiar și-n ipostaza oboselii

fizice un bogat registru cu sentimente. Veghea femeii la capul bărbatului ostenit se prelungeste, dincolo de toropeala insinuată de liniștea și căldura amiezii, într-o învăluire de duioșie (1), iar riscurile lecturii fotbalistice în doi (2) sînt compensate printr-un gest de tandrețe a mîinii uitate din anotimpul logodnei pe umărul bărbatului. Cine ar putea spune că această ipostază (3), sancționabilă aiurea, nu aduce, prin decupaj, prospețimea unei candori neveștejite de covorul de asfalt!? Cunoscul drama ireparabilă a acestei femei (4): e oboseala unui pas în doi. Cineva a călcat cu stîngul aici, și poate cu dreptul aiurea... Poate cu dreptul...

Două divagații mai mult sau mai puțin comice: una (5) dintr-o comedie stenică, în

la-respirație diurnă...

care un gest frust, neacoperit, e însăși respirația adâncă a pământului; cealaltă (6) e de-o comedie mai poltronă, e oboseala demagogică sau demagogia oboselei, e o timiditate cochetă (priviți petala batistei de lângă rever!), deviată spre pamfletul morilor cu vînt, cu febra amăgirilor alcoolice, cu nevrologia trezirii de-a doua zi. Oboseala, înfinitate de ipostaze cotidiene, e o pauză respiratorie diurnă și-n ultimul instantaneu (7) în care ochiul aparatului și-a ales ca metaforă a temei sale de azi piciorul gol, relaxat, rîvnind răcoarea și moliciunea unui gazon.

instantanee antialbum

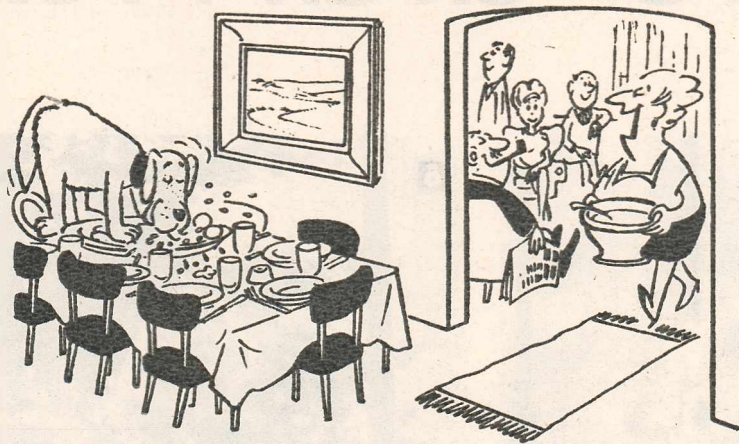
Text: V. ARACHELIAN
Fotografii: «PRAGOPRESS»
și Ed. HÖFER

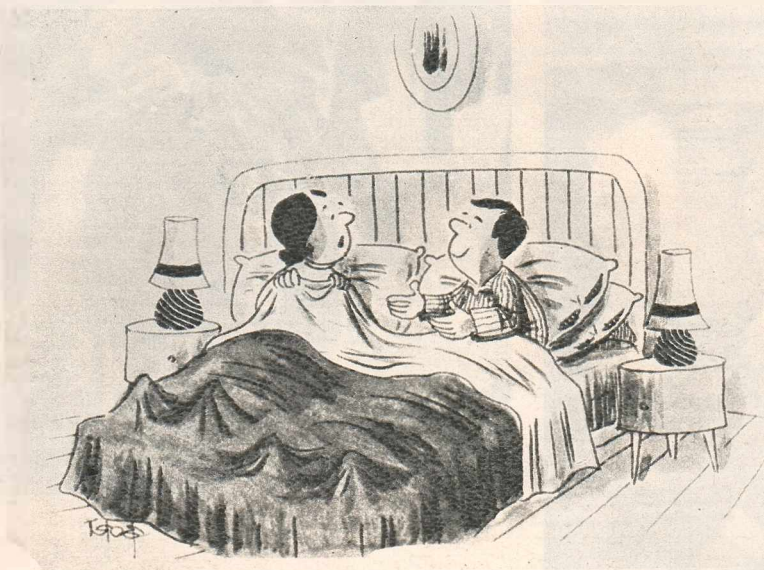

varietăți

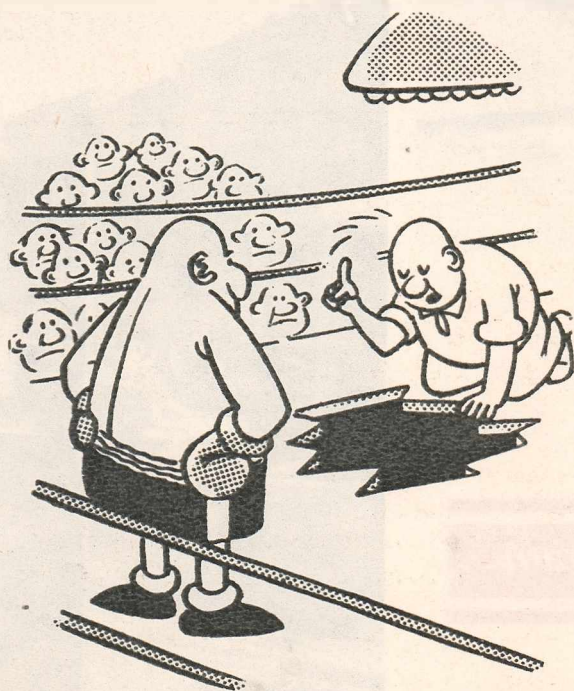
UMOR DE PESTE HOTARE

— Veniți, masa e gata!

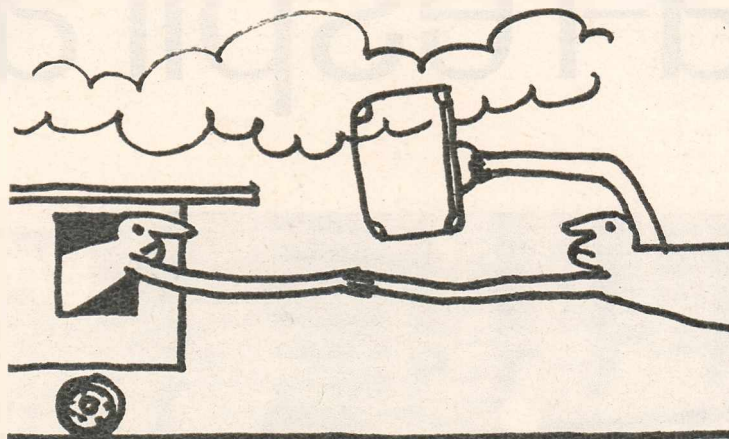

— Jură-mi că ai intenții serioase!

— Unu, doi, trei, patru, cinci...

POFTIȚI
ÎN VAGOANE!

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2												
3	R	E	A									
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

ORIZONTAL: 1) Rapid — Schimbă macazul (pl.). 2) Bază feroviară — În centrul gării! 3) Zburător legendar — Haltă, oprimă. 4) Stă în față — Ustensile la... bifurcare — De la Arad. 5) Jumătate de tren! — Parte a unui mecanism — Verigă. 6) Apă (dim.) — Pasageri. 7) lute... pe șine — Loc goll! 8) Romancier portughez (1845-1900) — Cel mai, cea mai. 9) Insulă norvegiană — A răsunat prelung — Locul! 10) A călca pe... nervi — La intrarea în tunel! — Dormitor moldovean. 11) Prilej de circuit — Postscriptum — Pronume. 12) Măsuri agrare — Eu, mai demult — Bun de uns. 13) În trecere! — Inspectorii... de teren!

VERTICAL: 1) Rută — Tras la intrare. 2) Conduce locomotiva — Mersul trenurilor (pl.). 3) Ținut, raion (od.) — Elevi de profesie. 4) Dat degeaba — Pusă în mișcare. 5) Și invers! — Pirghia roților — Riu în Italia (ad.). 6) Tria! — Interjecție — Dat de la... 7) Teme! — Cel mai bun — Se duce învîrtindu-se. 8) Stație — Ca trenul! — Gară avolică! 9) Înainte — Necesar — E pentru. 10) Constanța (abr.) — Drum periculos — Locomotivă electrică. 11) Galeria feroviarilor (pl.) — Primele la sosire! 12) Curse scurte — Pasager. 13) Iluzorie — Date cu tichet.

T. MICHINICI

Dicționar: ECA, ONA, ERAS, ANIO.

Dezlegarea jocului «RAZE DE SOARE» apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Galilei — Cer. 2) Apus — Răsari. 3) Lumină — Cras. 4) Ace — I — Vest. 5) Xa — Asfințit. 6) I — Amiază — Ce. 7) Eclipsă — R — R. 8) Lan — Ornată. 9) Va — Tine — Cap. 10) Arșiță — Piu. 11) Dinți — Aste.

scurt circuit

PARADOXURI EDILITARE

La intrarea în noul cartier Berceni-Sud s-a construit o șosea asfaltată care, în dreptul străzii Nițu Vasile, este «între-rup-tă» de două case izolate, așezate... la răscruce de vânturi. Ce-i cu ele, de ce au fost lăsate în plină șosea?

Prima casă (care figurează ca... «strada» Iepure Dumitru nr. 11) a fost proprietatea familiei Pescaru. La construirea noului bloc de locuințe locatarii au fost mutați într-un apartament din cartierul Balta Albă. Căsuța n-a fost imediat dărâmată, iar Tudor Gheață, salariat la fabrica de încălțăminte «Pionierul», s-a mutat în ea abuziv. Când s-a făcut, în sfârșit, tentativa de demolare a casei, cetățeanului nu i s-a putut da locuință pentru că nu avea buletin de București. Dar

nici în stradă n-a putut fi scos. Astfel, el stă în continuare într-o «fostă casă», total insalubră (cu geamuri sparte, cu acoperișul căzut etc.).

A doua casă (str. Nițu Vasile 21) este proprietatea lui Ilie Traian, care s-a mutat de aproape un an și jumătate în apropiere, în str. Secuilor punându-i-se în vedere «imediată» demolare a «imobilului». Dar pînă una-alta, în casa rămasă goală s-a mutat Duțică Dumitru, salariat la I.T.B., cu soția și un copil de 10 luni.

Ilie Traian a venit să-și ceară drepturile de proprietar și a reușit să obțină de la improvizatul chiriaș o chirie de 150 lei, pe care o primește lunar (fără a elibera nici o chitanță) de mai bine de un an.

Iată de ce n-a fost dărâmată nici a doua casă, dovedindu-se că «buturuga mică răstoarnă carul mare» sau, mai precis, că două cocioabe pot da peste cap o șosea (fotografia 1).

R.S.

Lucrările de pe șantierul Teatrului Național și, mai ales, cele de pe partea carosabilă a străzii Batiștei au impus recent crearea unei «bucle» îngrădite care stă-jenește serios atât trecerea auto-vehiculelor cît și a pietonilor. N-ar fi bine ca măcar temporar, cît timp durează aceste lucrări, să se acorde din nou pietonilor posibilitatea de a traversa prin dreptul sălii «Dalles» (fotografia 2)?

V.S

N-ARE BAZĂ LEGALĂ, DAR...

Ceasornicul floral atît de pitoresc și atît de exact din Tirgu Mureș s-a îmbogățit recent cu o instalație sonoră care vestește orele, jumătățile și sferturile prin acorduri muzicale de mare efect. E o adevărată încîntare să-l ascuți în liniștea nopții de vară, cînd ciocanul pneumatic nu-i acoperă glasul. Pentru că la Tirgu Mureș ciocanul pneumatic, sfredelind cu îndărătnicie asfaltul în scopuri diverse, lăudabile, face și el parte din atmosfera familiară a orașului.

Cînd ceasornicul cîntător vă va spune că a sosit vremea prînzului, intrați cu încredere într-unul dintre restaurantele apropiate — la Transilvania, la Mureșul sau la bufetul lacto-vegetarian. Veți fi serviți prompt și conștiincios, cu preparate excelente și la prețuri absolut rezonabile.

Listele de bucate constituie și ele, în felul lor, o atracție locală. Cu atît mai mult cu cît sînt plătite din buzunarele ospătarilor!

Vi se pare ciudat, nu-i așa? Mi s-a părut și mie și am încercat să mă dumiresc, de cînd, și în virtutea cărui normativ sau dispoziții, se încasează circa 30 de lei pe lună de la fiecare salariat pentru baterea la mașină a meniului zilnic.

Tovarășii din conducerea I.A.P.L.-Tirgu Mureș afirmă că asemenea dispoziție nu există. Responsabilii de unități o aplică însă cu seninătate, sub cuvînt că așa se obișnuiește de cînd lumea, deoarece ospătarul ar avea, cîcă, datoria, conform regulamentului (care regulament?), să prezinte consumatorului lista de bucate scrisă de mîna sau dactilografiată. I.A.P.L. nu posedă fonduri speciale pentru această operație elementară, operație care reprezintă în medie cam 500 lei lunar pentru fiecare unitate.

În consecință, ospătarii sînt obligați să dea din buzunar, pentru că, după cum ni s-a ex-

plicat cu un zîmbet condescendent, tot primesc ei ceva în plus de la majoritatea clienților.

— Bine — am exclamat — dar această operație n-are nici o bază legală!

— N-are — mi s-a răspuns — dar așa se procedează peste tot, cel puțin aici, la noi, la Tirgu Mureș!

Oare organele de resort cunosc acest punct de vedere?

Dan DEȘLIU

DACA AR ȘTI STRĂMOȘII!

Popas la Herculane. Băi străvechi, ale căror baze le-au pus, în cel de-al II-lea secol al erei noastre, romanii. Cu 1800 de ani în urmă. Din această epocă datează numeroase statui, sarcofage, cărămizi cu inscripții, resturi de apeducte. Inscriptiile descoperite arată că monumentele erau închinat lui Hercule, Esculap, Higienea, Mercur și Venus.

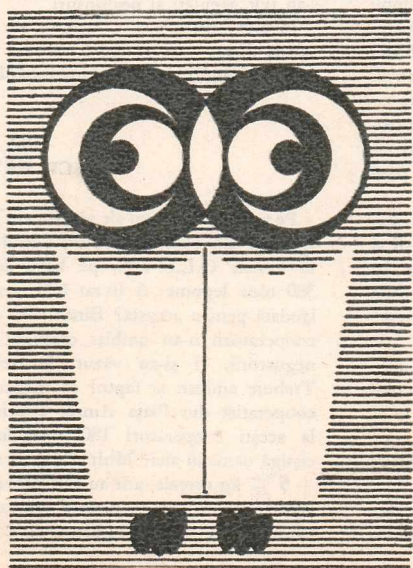
În prezent statuile se află într-o stare deplorabilă — crăpate, erodate din cauza intemperțiilor. Conducerea stațiunii nu întreprinde nimic pentru ca aceste obiecte de artă să fie bine păstrate. Dacă ar ști strămoșii, nu v-ar felicita, tovarăși din conducerea stațiunii, după cum nu vă pot felicita nici sutele de turiști români și străini care trec prin Herculane!

Poate că, în compensație, există o mai mare grijă pentru... prezent? Ei bine, nu s-ar prea zice: trustul de specialitate din Timișoara construiește în stațiunea Herculane un complex alcătuit din două blocuri cu o capacitate de 520 de locuri. Lucrările au început anul trecut. Construcții fixează mereu alte date pentru darea în funcțiune a complexului — 23 august și 31 decembrie 1967, apoi 31 mai 1968 și acum... 23 august 1968.

AI. GÎNJU

TURIȘTI ȘI EXCURSIONIȘTI!

În trecere
pe valea Oltului
și pe valea Argeșului,
Centrul de librării-Pitești

vă invită
să vizitați librăriile din
RÎMNICU-VÎLCEA, GOVORA-BĂI,
OLĂNEȘTI, CĂLIMĂNEȘTI, CĂCIULATA,
CURTEA DE ARGEȘ, CORBENI, CĂPĂȚINENI,
care sînt bine aprovizionate
cu lucrări de literatură,
din toate domeniile,
inclusiv ghiduri, îndreptare, călăuze turistice,
albume de artă plastică, albume de fotografii etc.
De asemenea,
în librării găsiți și un variat sortiment
de ilustrate, vederi, discuri
și articole de papetărie.

la margine de București..

Reportaj de George CIUDAN
Fotografii de S. STEINER

Am colindat recent fostele mahalale ale Capitalei și două comune lipite de București. Am căutat crîșmele unde fumul se tăia cu cuțitul și nu le-am găsit. Am intrat în restaurante și i-am rugat pe lăutari să-mi zică un cîntec care pe vremuri făcuse vogă: «La margine de București». Vă amintiți cîntecul? Il ziceau din gură și din vioară lăutari romantici, îndrăgostiți de chef și de pahar. Și cîntecul era reluat de omul care își îneca amarul cu un țoi de secărică, om de rînd, om de mahala, muncitor, mic tîrgoveț sau țaran chinuit de amenzile percepturului. Despre ce era vorba în cîntec? Despre crîșmă și-un grătar cu mititei, despre un lăutar și o stradă umbră de coroana teilor, despre dorința omului de rînd de a muri acolo, la margine de București.

A murit mahalaua, cîntecul nu. Tumultuoasă și vivantă, profund optimistă, viața a intrat aici, în fostele mahalale și în comunele ce împrejmuesc Bucureștiul, pe alt făgaș. Modificări esențiale s-au petrecut în aceste așezări în toate domeniile. Și totuși, într-o relație de covârșitoare importanță — relația dintre oraș și sat — pe alocuri lucrurile șchioapătă serios. Dar să nu începem cu lucrurile șchioape și urite,

SĂ ÎNCEPEM CU FRUMOSUL

Pentru a nu fi acuzați de idilism, de scaldarea faptelor în apă de trandafir, ne vom folosi de un șir de cifre care ne scutesc de prea multe comentarii. În comuna Popești-Leordeni numărul televizoarelor este de 1 275. Tot la Popești-Leordeni: 520 frigider, 1 400 aragazuri și circa 1 000 case noi, din cărămidă, construite din temelie, în ultimii zece ani. De unde toate acestea? Din muncă cinstită. Există în această comună o puternică și înfloritoare cooperativă agricolă care i-a ajutat pe oameni să-și schimbe fundamental modul de viață. Însetații și flămînziții de ieri au devenit azi oameni bogați, care au dat de trai îndestulat și de civilizație.

Într-o altă comună de la marginea Bucureștiului, la Dobroești. Si aici țărani se urbanizează. Mulți s-au săturat de motociclete. Au trecut la mașini. În comună există 15 autoturisme proprietate personală. Pe ce căi au ajuns oamenii la asemenea situație? Unii, pe căi cinstite, de muncă; alții, pe seama muncii altora.

Mutații semnificative s-au petrecut în viața oamenilor de la marginea Capitalei și pe alte planuri. Sănătatea și cultura și-au făcut sălaş în casele lor. Socialismul a operat din plin în acest proces de renaștere a lumii noastre rurale. Dar pe alocuri lucrurile scriștie. Există încă piedici și mentalități care nu țin nici de etica noastră, nici de epoca în care trăim. N-am vrea să fim moralizatori, dar lucrurile trebuie spuse pe nume: unii vor să primească totul și să dea cît mai puțin; dacă se poate, nimic. Cam așa stau lucrurile la o cooperativă agricolă dintr-un cartier bucureștean, la cea din Dudești, unde mulți cooperatori (!)

NUMAI IARNA SÎNT ȚĂRANI

În celelalte anotimpuri sînt pășiri călătoare în piețele bucureștene sau aiurea. E adevărat: cooperatori ca Petre Iyan, Dumitru Radu, Constantin Grigore, Petre Ristea, Dumitru Anghel, Ion Costea zic din adîncul inimii lor «Trăiască cooperativa agricolă, că ne-a dat lot personal și ne-a făcut oameni cu stare». Dar facă-se o adunare populară unde acestor oameni, și altora, să li se adreseze cîteva întrebări: Cite zile-muncă efectuați dv. într-un an de zile? Ce faceți în cele trei anotimpuri — primăvara,

vara și toamna? Care este ocupația dv. de bază? De ce cele mai multe brațe de muncă din cooperativa agricolă sînt din alte comune? De ce vara trecută roșiile au întîrziat, răscoapte și neculese, pe cîmp? Ce părere aveți despre schimbul de mărturie dintre oraș și sat? Cum ar răspunde cei amintiți mai sus la asemenea întrebări? Nu știm. Ion Costea, bunăoară, poate ar avea puțin de vorbit despre activitatea economică a cooperativei agricole; în schimb el ar avea multe de spus despre cei 20 de porci pe care i-a crescut în ograda sa — porcii lui, bineînțeles — care i au adus o grămadă de bani. De ce nu vine Ion Costea la muncă? Păi cît e ziuica omul aleargă cu sufletul la gură la cantinele bucureștene — cu propria sa căruță și propriul său cal — pentru a asigura hrana cea mai ieftină necesară sectorului zootehnic din ograda sa. De ce ocolește Dumitru Anghel cooperativa agricolă? Păi nu i-a dat lui statul certificat de producător? Sub masca acestui certificat legal omul nostru din Dudești umblă cu limba scoasă prin alte gospodării personale ale oamenilor, le ia legumele și fructele și le vinde apoi la oraș după bunul său plac.

La o altă cooperativă agricolă de la marginea Bucureștiului, la cea din comuna Dobroești. Situația de aici este mai gravă, zicem noi, datorită și unor mentalități înapoiate, la care țin foarte mult chiar unii membri din consiliul de conducere al cooperativei. Pare-se că aici

PEȘTELE S-A ALTERAT DE LA CAP

Din păcate, la Dobroești — comună bogată, cu oameni foarte descurcăriți — treburile merg prost pentru că unii — în cap cu conducerea — socot că trebuie făcut orice numai banii să curgă gîrlă. Vinde totul cît mai scump și cumpără totul cît mai ieftin. Perfect. Fii negustor descurcăriț, dar pune-ți întrebarea: cui vinzi totul cît mai scump, de la cine cumperi totul cît mai ieftin? Să intrăm în problemă. Pentru anul 1967-1968 statul a acordat acestei unități agricole — în vederea dezvoltării producției legumicole — un avans de 1 400 000 lei. Oamenii au cerut, statul i-a ascultat. Pe primul semestru din acest an cooperativa trebuia să livreze O.L.F.-ului (fostului Aprozor), pe bază de contract, 398 tone legume. Și a livrat doar 247. De ce nu și-a respectat contractul Dobroeștiul? N-a avut marfă? A avut. Nu cunoștea graficul de producție? Îl cunoștea perfect. Dar de ce să respecte obligațiile contractuale cînd poți să dai lovitura în chip negustoresc? Uită și de ajutorul statului, și de contract, și te umpli de parale. Cei ce te-au ajutat, să te lase în pace. Recoltezi 4 924 kg castraveți și-i vinzi cu 76 164 lei. Grabnic și grijuliu, stringi 30 000 kg roșii, iei pe ele 217 000 lei — aproape 10 lei pe kg — mai recoltezi 35 000 kg castraveți și-i negustorești cu 12 lei kg, umfli 73 000 lei pe salată — o vinzi cu bucata, că e extra — și nu-ți mai pasă de nimeni.

Rămînem tot la Dobroești. Între 15 și 31 mai cooperativa agricolă a vîndut 5 406 kg roșii și a încasat 109 044 lei, adică 18 lei pe kg. În aceeași perioadă, la contract — unde prețurile erau foarte bune, între 10 și 3 lei — a livrat doar 1 036 kg.

Am discutat această stare de lucruri cu oamenii din conducerea acestei cooperative agricole. Ciudat, ei apreciază că au muncit bine, că la ei schimbul dintre oraș și sat se realizează în condiții optime, că pe viitor vor evita săvîrșirea «unor greșeli».

Dintr-o monografie despre comuna Dobroești am aflat că un membru cooperativ realizează

în medie un venit anual de 13 000 lei (a nu se uita: la țară familiile sînt mai numeroase, deci o familie țărănească are în medie 2-3 membri cooperatori). În același timp, alți locuitori din Dobroești, care lucrează în întreprinderi și instituții bucureștene, realizează în medie un venit anual de 12 000 lei. Cu alte cuvinte, nivelul de trai al țaranului din Dobroești e mai ridicat decît cel al consăteanului său care lucrează în întreprindere. Foarte frumos. Omul din întreprindere, care ne pune la îndemină îngrășămintele chimice și stamba, tractorul și televizorul, nu are și el cît puțin tot atîtea drepturi cît cel rămas lîngă grădina de legume?

Am dori să cunoaștem, în acest sens, părerea consiliului de conducere a Cooperativei agricole din Dobroești. Pentru că, sîntem siguri, oamenii trebuie să înțeleagă în cele din urmă că nu e cîștit, nu e frumos, nu e civilizat să pretinzi să ți se dea cu zece mîini, iar tu să dai

DOAR CU O SINGURĂ MÎNĂ

E binecunoscut faptul că investițiile pe care le face statul pentru mecanizarea agriculturii au crescut an de an. Sînt binecunoscute eforturile sporite ale statului pentru sporul de bogăție materială și spirituală în viața satului românesc.

I-am întrebat pe unii cooperatori — doar cu numele — din Dudești și Dobroești dacă le-ar conveni ca statul să se comporte alt fel.

— Adică cum, domnule?

— Uite-așa: în virfurile de campanie agricolă, statul — adică S.M.T.-ul — să pretindă alte prețuri pentru lucrările efectuate decît cele stabilite, adică mai mari.

— Ar fi foarte rău, domnule.

— Mai departe. Ce s-ar întimpla dacă în fiecare an, la produsele de larg consum — frigider, televizoare, aparate de radio, mașini de spălat etc. — statul ar proceda ca d-voastră?

— Adică cum, domnule?

— Ar mări prețurile. Așa cum faceți dv. cu legumele.

— Ferească Dumnezeu, domnule. Ar fi foarte rău. Nu poate să facă statul asemenea lucruri. Doar e statul nostru.

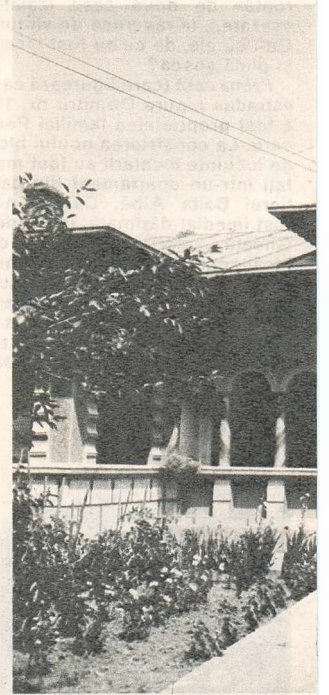
Așa da. Dar nici așa nu se poate: statul să dea cu zece mîini și alții doar c-o singură mînă.

De bună seamă că pentru deficiențele care s-au manifestat la cooperativele agricole aici pomenite se face vinovat în bună măsură și beneficiarul, adică O.N.F.-ul. El avea datoria să urmărească îndeaproape modul în care se îndeplinesc obligațiile contractuale, să intervină prompt atunci cînd, dintr-un motiv sau altul, s-au ivit greutăți și neajunsuri.

În alte locuri, tot la marginea de București, relația dintre oraș și sat e cu mult mai bună. Așa că, ajungînd la capătul însemnărilor noastre,

SĂ SFÎRȘIM TOT CU FRUMOSUL

Pe primele șase luni ale acestui an Cooperativa agricolă din comuna Popești-Leordeni trebuia să livreze O.L.F.-ului, pe bază de contract, 380 tone legume. A livrat 620 tone. Trebuie lăudată pentru aceasta? Bineînțeles că da. Aici cooperatorii n-au umblat creanga să facă pe negustorii, ci și-au văzut de treburile lor. Trebuie amintit și faptul că magazinul inter-cooperatist din Piața Amzei a primit tot de la acești cooperatori 180 tone legume. Cît cîștigă oamenii aici? Mult. 25 lei la ziua-muncă + 5 1/2 kg cereale, atît au fost prețurile muncii anul trecut în această unitate agricolă. Trebuie amintit și milionul și jumătate care a reprezen-

Aici locuiește țăranul cooperativ (?) Nicolae Profir din comuna Dobroești. Și el se numără printre acei care primesc cu zece mîini și dau c-o singură mînă.

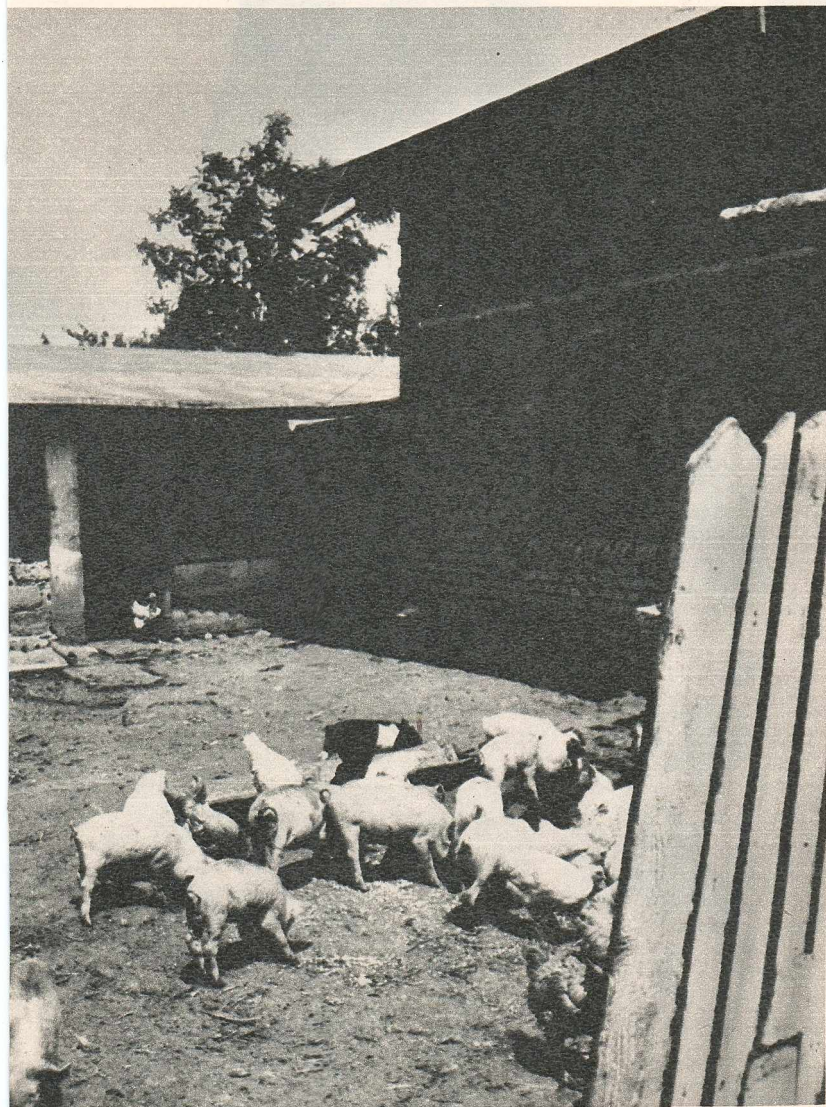
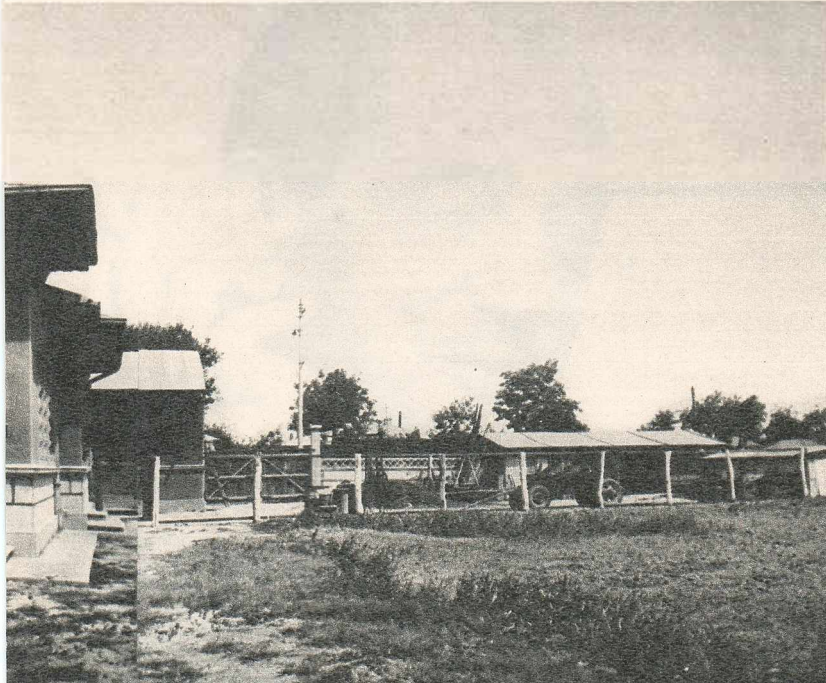
O parte din crescătoria de porci (proprietate personală) a «cooperatorului» Ion Costea din Dudești.

at doar o parte din câștig, plata pentru retri-
uția suplimentară.

Ce-ar fi dacă la toate cooperativele agricole
e la marginea Bucureștiului lucrurile s-ar pe-
ece ca la Popești-Leordeni? Ar fi foarte fru-
os. Ar fi cinstit. Ar fi demn. Ar intra toată
imea în legalitatea contractuală și ar spori

valoarea economică a schimbului dintre oraș
și sat.

Sînt condiții ca acest lucru să fie realizat pe
deplin. Se cere doar ca producătorii agricoli
și beneficiarii să privească problema schimbului
dintre oraș și sat cu toată responsabilitatea și
să ia, în consecință, măsurile corespunzătoare.

DESPRE MANDATARI

PUȚINĂ ÎNTÎRZIERE

Experiența, în general po-
zitivă, a funcționării uni-
tăților de alimentație publică
prin angajați mandatari a
avut drept urmare, precum
se știe, elaborarea Hotărîrii
Consiliului de Miniștri nr.
1189 din 31 mai 1968 pri-
vind extinderea și în alte
ramuri ale comerțului a ace-
stui sistem. Pînă la data de
30 iunie Ministerul Comer-
țului Interior avea datoria
să întocmească instrucțiunile
pentru aplicarea acestui
HCM. Din păcate însă, la
M.C.I. elaborarea și defini-
tivarea instrucțiunilor a tre-
nat. Cu întîrziere, în cele
din urmă, ele au căpătat
formă definitivă.

Pe marginea unor pre-
vederi din aceste instruc-
țiuni, a unor propuneri fă-
cute și discuții purtate în
colegiul M.C.I., ne expri-
măm punctele noastre de
vedere.

DE CE NU ȘI PAPETĂRII?

Instrucțiunile prevăd că
pot fi date experimental în
administrare, prin angajați
mandatari: a) în sectorul
alimentar — băcăni, uni-
tăți de lapte și produse lac-
tate, de legume-fructe; b)
în cel nealimentar — galan-
terie, articole pentru nou-
născuți, mercerie, ciorapi,
unități mici de confecții,
articole mărunte de uz cas-
nic și gospodăresc, artiza-
nat, cadouri, solduri și mă-
furi lent vandabile, furni-
turi de cizmărie, unități mix-
te.

Credem că nu e bine ca
această înșiruire să fie con-
siderată exhaustivă. Ni se
pare că n-ar fi rău ca în
sectorul alimentar să se dea
mandatarilor și posibilita-
tea de a administra magazine
(sau prin comerț ambulant)
pentru vînzarea păsărilor,
respectîndu-se, bineînțeles,
prevederile generale privi-
toare la prețuri. În sectorul
nealimentar poate că n-ar
strica să existe și unități de
papetărie, de produse cos-
metice și de drogherie —
mai ales în cartierele în care
nu există pînă acum ase-
menea unități.

Și poate că ar mai fi ne-
cesare și altele.

CU SAU FĂRĂ SORTIMENTE OBLIGATORII?

Crearea, mai ales în loca-
litățile rurale îndepărtate
unde nu există magazine alc

cooperativei de consum, a
unor unități mixte admini-
strate prin mandatari, iată
o soluție foarte bună pentru
a se asigura deservirea popu-
lației din asemenea locali-
tăți.

Cum se va realiza însă
aprovizionarea acestor ma-
gazine cu unele mărfuri
strict necesare dar care nu
pot aduce mandatarilor prea
rentante beneficii? De pildă:
sarea?

Discuțiile de la M.C.I.
au preconizat renunțarea la
orice fel de «sortimente obli-
gatorii». Aceasta pentru că,
din experiența de pînă acum,
s-a constatat că asemenea
obligații, ca și faimoasele
«rețetare» din alimentația
publică, au frînat inițiativ-
vele.

Totuși, cum se va rezolva
problema? Greu de crezut
că vreun mandatar care va
trebui să găsească, cu chiu,
cu vai, căruțe sau sănii cu
care să-și transporte marfa
în sătucul său din creierul
munților va renunța la alte
mărfuri, mai scumpe și mai
rentabile, pentru a duce to-
tuși sare, petrol lampant sau
alte produse tot atît de ief-
tine, la care posibilitățile
de câștig sînt minime!

Credem totuși că o anu-
mită obligativitate trebuie
să existe!

UNITĂȚILE SEZONIERE

Contractul de mandat se
încheie pentru o durată de
pînă la 3 ani. Asta e bine.
Dar tot atît de bine ar fi
să se prevadă și posibilita-
tea încheierii unor contracte
de mandat și pe termen scurt,
cu caracter sezonier. De pil-
dă, pentru sezonul de vară,
în anumite stațiuni balneo-
climaterice. Pentru perioa-
da începutului anului școlar
și al celui universitar s-ar
putea de asemenea încheia
contracte de mandat pentru
comerțul ambulant sezonier
cu articole de papetărie și
rechizite școlare (idem cu
articole specifice în perioa-
da sărbătorilor de iarnă).
Și în sectorul alimentar s-ar
putea încheia asemenea con-
tracte de sezon (tot pentru
ambulanți): de pildă în pe-
rioda aprovizionărilor de
toamnă.

Merită să se reflecteze
asupra unor asemenea pro-
puneri.

ATENȚIE LA ÎNCERCĂRILE DE ACAPARARE!

S-a constatat că în alimen-

tația publică unii mandatari,
setoși de «afaceri în stil
mare», au luat în administra-
re mai multe unități deodată,
încheind contracte separate
pe numele soțiilor, ale unor
membri ai familiei lor sau
ale altor interpuși.

Întreprinderile și organi-
zațiile comerciale trebuie să
cunoască bine pe cei cu
care încheie contractele, pen-
tru ca astfel de situații să
nu se repete și în noile
unități ce vor fi administra-
te prin angajați mandatari.
O singură unitate oferă su-
ficient cîmp de activitate
unui mandatar, oricît de
priceput și de plin de ini-
țiativă ar fi; mai multe uni-
tăți sub conducerea unui
singur om nu pot da bune
rezultate.

LEGISLAȚIA MUNCII OBLIGATORIE ȘI PENTRU MANDATARI

La unitățile de alimen-
tație publică administrate
prin mandatari s-a constatat
că, în general, nu prea se
respectă, în ce privește lu-
crătorii folosii în unități,
unele prevederi ale legis-
lației muncii, mai ales cele
cu privire la numărul de
ore prestate zilnic. Poate
că n-ar fi rău ca obligațiile
ce revin mandatarului în
acest sens să fie stipulate
chiar în contractul de man-
dat.

CEVA DESPRE FIRMĂ

Primul proiect de instruc-
țiuni elaborat la M.C.I. a
prevăzut posibilitatea ca pe
firma unității administrate
prin mandat să se înscrie,
în afară de emblema comer-
cială, și numele mandata-
rului. Împotriva acestei pro-
puneri s-au ridicat nume-
roase voci care — pe bună
dreptate — au arătat că un
nume înscris pe firmă ar
crea iluzia unui magazin
proprietate personală. S-a
preconizat trecerea nume-
lui mandatarului pe un car-
tonaș pus în vitrină sau
afișat în magazin (asemenea
celor ale responsabililor de
unități de pînă acum). Nu
e rea propunerea. Credem
însă că tot atît de bine ar
fi ca și pe firmă să existe,
în mod obligatoriu, alături
de emblema comercială,
mențiunea: «Unitate admi-
nistrată prin mandat». Ea
ar atrage atenția cumpără-
torului asupra felului în care
este servit, asupra prețuri-
lor ce i se pretind etc.

Jeanne Moreau și cineastul spaniol Luis Buñuel.

profil

Jeanne Moreau

Ca cinefili, sîntem niște biete jucărioare în mîna destinului. Vedem filmele și actorii la întîmplare, cum dă Dumnezeu. Cînd trăim numai în trecut, cînd numai în prezent, cînd începem exact cu timpul care nu trebuie. Dar să nu ne mai plîngem. Mai bine să ne bucurăm așa cum se cuvine pentru acest îndelung popas al actriței Jeanne Moreau pe marele nostru ecran: «Viva Maria». În «Falstaff», lăsînd la o parte frumoasa teorie despre roluri mari și roluri mici, actrița era în trecere (formidabilă, ce-i drept, dar tot trecere rămîne). Oricum, punînd la socoteală și programarea «Ascensorului pentru eșafod» la televizor, ne-am mai eliberat de acea stînjeală pe care o încercăm ori de cîte ori ne apucăm să scriem despre cei pe care «lumea nu i-a văzut încă». Totodată se mai face și un pic de dreptate, căci atîta vreme cît pe bulevardele noastre Sara Montiel a fost decretată mare actriță iar Moreau era aproape necunoscută, se poate vorbi de o anume injustiție pe care filmul o seamănă fără voia lui. În sfîrșit...

Cinematograful nu a descoperit-o pe Jeanne Moreau în armata fetișcanelor care-și în-

cearcă an de an norocul la concursurile de frumusețe, nici printre manechinele marilor case de modă. Pur și simplu, actriței de teatru Jeanne Moreau, fostă colegă de conservator cu Gérard Philipe, «i s-a făcut într-o zi o propunere pentru un film» — ne povestește ea. A urmat apoi a doua, a treia propunere. Așadar, un drum liniștit, aproape necrezut de liniștit, de fapt drumul marilor actrițe ale ecranului francez de azi: Annie Girardot, Emmanuèle Riva. «Îndrăgostiții», «Ascensor pentru eșafod», «Moderato cantabile», «Jules și Jim», «Noaptea», «Jurnalul unei cameriste» au făcut din Jeanne Moreau un nume peste care nu se poate trece atunci când vorbim de arta actoricească contemporană. Pentru că se pare că nu putem trăi fără comparații, după primele apariții s-a spus că ne aflăm în fața unei alte Greta Garbo. Ce poate fi comun între obrazul totdeauna puțin obosit al franțuzoaicei și zimbetul de gheață al nordicei, e greu de spus. O sensibilitate organizată după alte legi, proprii, o altă culoare și intensitate a gândurilor o individualizează puternic pe Jeanne Moreau. Dacă nu mi-ar fi într-un fel teamă de noțiunea «actor-intelectual» (pe care, orice s-ar spune, am inventat-o noi ca să facem puțină ordine în învălmășitul neam al histrionilor), aș spune că ea este una dintre puținele, extrem de puținele reprezentante ale acestei categorii. Asta nu înseamnă nici pe departe o cerebralitate tăioasă, refuzul ostentativ și, în ultimă instanță, ridicol, al feminității, ci doar o anume știință — sau har — de a participa conștient la frumusețea și durerea lumii. Dacă jocul unor actrițe se apropie undeva, într-un punct foarte înalt, de inefabilul muzicii (Julie Christie, Annie Girardot, Anouk Aimée), interpretarea ei, a Jeannei Moreau, trece și într-o zonă vecină, acolo unde ideile și stările, împietrite, pot fi văzute. Rar am întâlnit o actriță care, având «curajul sentimentelor frumoase» (cum spunea Camus), să poată exprima pînă la ultima nuanță demnitatea condiției feminine. O demnitate în bucurie («Jules și Jim»), o demnitate în suferință («Noaptea»). Demnitatea unei femei care visează «ca în scurta noastră trecere pe pămînt să lase o urmă». Sînt cuvintele actriței și ele au tot dreptul să o reprezinte.

Magda MIHĂILESCU

Sean Connery, faimosul James Bond (dar nu mai puțin faimosul interpret din filmul «Colina»), alături de o frumusețe japoneză, în filmul «Nu trăiești decît de două ori».

Un moment de odihnă pentru Anna Karina.

Fotografie: Unifrance

TELEGRAME

- Actorul irlandez Richard Harris («Viață sportivă», «Eroii de la Telemark»), care interpretează în prezent rolul unui minier în filmul «Molly Maguires», și-a făcut nu demult debutul în calitate de cîntăreț. Cel mai mare succes l-a dobîndit cu melodia «Mac Arthur Park». «Nu poți să-ți dai seama cît am fost de emoționat cînd mi-am ascultat primul disc — a declarat Harris unui reporter al revistei Newsweek. Ce păcat că pînă acum am fost atît de timid».
- La începutul lunii septembrie Maurice Ronet va turna în Anglia, sub conducerea lui Jean-Gabriel Albicocco, în filmul «Polichinelle».
- Unul dintre cei mai cunoscuți regizori iugoslavi, Purisa Dordevic, a terminat ultima parte a tetralogiei sale: «Fata», «Visul», «Dimineața», și acum, «După-amiază». Cele patru filme alcătuiesc un vast tablou social al Iugoslaviei din anii războiului.
- Producătorul Alfredo Bini despre filmul pe care intenționează să-l dedice doctorului Barnard: «Va fi un ciné-vérité de cel mai înalt nivel artistic». Filmările sînt prevăzute pentru vara viitoare.
- După un lung voiaj prin lume, comicul Pierre Etaix se reîntoarce pe platouri. Împreună cu prietenul său Carrière, a scris scenariul unui

- film care se cheamă «Marea dragoste» și care va fi, după cum declară Etaix, «un fel de cronică, un fel de cronică organizată în jurul acestei situații: o dragoste fulgerătoare a unui bărbat de patruzeci de ani pentru o tînră de nouăsprezece ani». Interpreți: Annie Fratellini și Pierre Etaix.
- Jean-Luc Godard filmează la Londra. În fața aparatului său evoluează cunoscuta formație muzicală Rolling Stones.
- Anthony Perkins și Paul Meurisse sînt interpreții aleși de regizorul francez Granier-Deferre pentru filmul «Patru zile», care se turnează la Toronto.
- Maria Schell este partenera lui Yves Montand într-un film ce va purta semnătura lui Philippe de Broca, intitulat «Dracul prins de coadă».
- Paul Newman din nou regizor: filmul se numește «Rachel, Rachel» și are drept interpretă pe soția sa, actrița Joanne Woodward.
- Marele cineast american John Ford și-a anunțat un alt western: «Sălbaticul Bill Donovan». Bineînțeles, interpretul principal va fi John Wayne.

JACQUES DEMY

sau romantismul irecuperabil

Întimplătoare coincidențe fac ca Jacques Demy să aparțină acestei epoci în care nesofisticata sinceritate a sentimentelor în artă pare să devină mai periculoasă decât ridicolul, și poate că tocmai în aceasta constă în cele din urmă și marele risc al filmelor sale. Filme a căror primă și esențială calitate rezidă în echilibrul subtil dintre simplitatea sentimentelor și barocul elegant cu care Jacques Demy își organizează de fiecare dată materialul stilistic al filmului. Vreau să spun deci că, împingându-și sinceritatea sentimentelor pînă la limita extremă, Demy riscă să treacă astăzi drept demodat și melodramatic atunci cînd în realitate este exact contrariul.

Revăzut astăzi pe ecranul unei săli de cinematecă, «Lola», primul său film, primit la apariție cu cele mai controversate opinii, rămîne încă fermecător prin eleganța cu care reușește să salveze convenția de convenționalism și sentimentul de sentimentalism, ceea ce face să ne gîndim dacă, în ciuda evidentelor sale influențe — de la Ophüls la Jean Vigo — filmul acesta nu rămîne totuși una dintre cele mai moderne și mai rotunde creații ale cinematografului contemporan. Pentru că de-a lungul întregii sale cariere cinematografice («Lola» — 1961, «Golful Îngerilor» — 1962, «Umbrelele din Cherbourg» — 1964 și «Domnișoarele din Rochefort» — 1967) Demy a fost și a rămas același sentimental convins, care mai crede încă în valoarea, puterea și consecvența marilor sentimente; el ar putea fi privit ca unul dintre acele ultime exemplare ale unui romantism irecuperabil astăzi. Fiecare dintre filmele sale apare ca o escală trecătoare într-un lung itinerar sentimental care traversează o lume a porturilor și a orașelor (Nantes, Cherbourg, Nisa, Rochefort), o lume a plecărilor, a întîlnirilor și a regășirilor, o lume închisă, în care personajele reapar și progresează de fiecare dată în raport cu idealurile lor inițiale, fără însă ca aceasta să modifice cu nimic noutatea și originalitatea fiecărui film în parte. Reaparițiile personajelor în ipostaze diferite, ca și sugestiile subtile referitoare la întîmplări consumate în etape anterioare, nu sînt pentru Demy simple aluzii întîmplătoare, semne ale unei voluptăți nemărturisite de a încărcă cu subtexte o operă mereu deschisă (ca în cazul lui Godard de pildă) ci, dimpotrivă, ele intervin ca puternice elemente de structură interioară în construcția dramatică a filmului, angajînd însăși coerența acestui univers în care nu există valori eterogene și sentimente perisabile ci numai idealuri unice, la care fiecare ajunge după ce și-a trecut încercarea. Tot așa cum Lola va trebui să aștepte 7 ani întoarcerea lui Michel de la tropice, tot așa cum Jean din «Golful Îngerilor» va trebui s-o accepte pe Jackie așa cum este ea, cu nevoia ei zilnică de a fi asigurată că mai este încă frumoasă, tot așa Simon Dame în «Domnișoarele din Rochefort» va trebui să-și depășească, o dată mai mult, încercarea pentru a regăsi în sfîrșit o iubire pe care o considera deja pierdută într-un Mexic imaginar.

Structural, Demy pare să se fi născut din asocierea unor filoane puternic contrastante: ceva din tradiția romanescă a lui Flaubert — un anume gust pentru universurile închise și destinele paralele; ceva din Giraudoux — întîmplări consumate pe fondul unei

lumi pestrice, cu marinari care vin și pleacă, cu cabaretele unei alte epoci; și, în sfîrșit, ceva din delicatețea și fantezia basmului cult francez, căci ce altceva sînt în cele din urmă filmele lui Demy dacă nu încîntătoare basme ale zilelor noastre? Alăturînd vechilor teme altele noi, «Domnișoarele din Rochefort» apare astăzi ca o sumă unitară a unor elemente și motive dramatice, prefigurate anterior; dar, chiar dacă veșnicul leitmotiv — «o iubire absolută, dincolo de timp» — reapare aici mai profund și cu rezonanțe specifice, angajînd deopotrivă toate personajele, se pare că ceva s-a schimbat totuși în sensurile jocului. Aici nu mai este vorba doar de o simplă poveste de dragoste, ci despre o dragoste care apare ca un ideal în sine. Atunci cînd Cecilia din «Lola» pleacă brusc în căutarea unui ideal, sărmana doamnă Desnoyer mai degrabă se face că nu înțelege, pentru că ea însăși este în căutarea unui ideal destul de iluzoriu pentru a deveni o realitate. Frenezia cu care Jean și Jackie vor să înfrunte în «Golful Îngerilor» inerția și timpul, are de fapt aceeași semnificație: cei doi caută cu disperare un ideal prea frumos pentru a deveni realizabil. «Domnișoarele din Rochefort» agravează această cursă în căutarea unei dragoste absolute și, în ciuda elogiului pe care Demy îl face freneziei și bucuriei de a trăi, nu putem să nu recunoaștem aici comutarea spre egoism a relațiilor dintre personaje, așa cum este în cazul ciudatelor relații dintre mamă și cele două fete, sau între bătrînul asasin îndrăgostit și dansatoarea de altădată. Atunci cînd Demy a strecurat în această atmosferă de exuberanță momente grave, ca de pildă marșul obosit al soldaților sau exclamația doamnei citind ziarul: «E de necrezut această manie de a se lupta... Mereu există un război undeva în lume», semnificațiile sînt mult mai profunde pentru că ele încearcă să evidențieze acea agresivitate care amenință fericirea oamenilor.

Dar dacă la nivelul temelor abordate Demy pare să fie nu inflexibil ci cel puțin destul de consecvent cu sine însuși, trebuie să spunem că în ceea ce privește formele stilistice el este într-o continuă căutare. Dintr-o prietenie cu compozitorul Michel Legrand — începută în copilăria petrecută împreună pe cheiurile de la Nantes — s-a născut o pasiune comună și consecventă pentru genul artei lirice. Cu «Umbrelele din Cherbourg», dar mai ales cu «Domnișoarele din Rochefort», Demy și Legrand par să fi realizat experiențe cu totul surprinzătoare, care au determinat cel puțin un stil cu totul original în ceea ce privește abordarea «musical»-ului de pe terenul unei specificități proprii. În cazul acesta ea este deopotrivă tradiția operetei franceze, cît și experiența acumulată de la cele mai bune filme americane ale lui Stanley Donen, Robert Wise, Vincente Minnelli. Rezultatele sînt cu atît mai surprinzătoare cu cît dintr-un film făcut cu actori francezi, vedete americane și dansatori englezi s-a născut o creație care are în primul rînd meritul de a fi originală și consecventă cu stilul autorului său, încît am putea vorbi în cazul lui Jacques Demy chiar despre existența «Domnișoarelor din Cherbourg» și a «Umbrelor din Rochefort».

Eduard CONSTANTINESCU

necazuri de om bogat

De la 17 la 17,30 televiziunea se adresează exclusiv candidaților la bacalaureat (sesiunea de toamnă). De la 17,30 la 18,00 emisiunea interesează alt grup restrîns: medicii preocupați de diagnosticul precoce în bolile infecțioase. A treia jumătate de oră este rezervată celor care, deși dornici să învețe limba rusă, nu au urmărit pînă acum lecțiile televizate. În sfîrșit, de la 19 la 19,30 este invitat în fața micului ecran un grup mai numeros, totuși limitat, de telespectatori: elevii amatori de drumeție. La 19,30 — televiziune pentru toți, Telejurnalul de seară. Sînt de acord cu colegul Mihai Lazăr, unul dintre autorii și animatorii acestei importante secțiuni a programelor zilnice, care îmi recomandă, la Stockholm, să compar calitatea ei cu cea a jurnalelor transmise de televiziunea suedeză: ale noastre sînt mai ample, mai cuprinzătoare, mai ingenios și mai variat alcătuite.

Se termină însă și Telejurnalul și încep dramele. Mai întii, sfîșierile interioare. Pe cele două posturi se transmit simultan emisiuni la fel de tentante pentru numeroșii spectatori, tineri și mai puțin tineri, pasionați de aventură, de exotism, «Vikingii» sau documentarul italianesc vorbit în limba germană despre îndepărtatele Insule Comore, posesiuni franceze din Oceanul Indian, locuite de o populație de origine arabă? Indiferent pentru care se vor hotărî, vor rămîne cu regretul că au pierdut-o pe cealaltă. Ora 21 este ora primelor divergențe între diverșii membri ai familiei: unii sînt curioși să afle «ce e nou în studiul virusurilor» și cite ceva despre semiconductori, în timp ce alții vor prefera o reîntîlnire cu Anton Pann și cu «Povestea vorbii». Disputei între partizanii științei și cei ai literelor îi urmează altele: Teleglob sau comedia cu Mickey Rooney? Iubitorii muzicii culte vor pierde și ceea ce le oferă programul 1 — recitalul violonistului Isaac Stern — și ceea ce le oferă programul 2 — recitalul de pian la patru mîini — dacă în aceeași casă cu ei locuiesc mai energici amatori de muzică ușoară (Parada vedetelor) sau dacă ei înșiși vor să nu piardă extrem de interesantul «Ecran literar».

Nici măcar cei ce vor fi izbutit să-și structureze un program de selecțiuni de pe ambele canale nu vor fi scutiți de enervări. Un operator neatent va pune greșit bobina filmului cu Mickey Rooney, ceea ce va determina la TV 2 o întîrziere de cîteva minute, destul pentru a scăpa începutul «Ecranului literar».

Toate astea sînt, s-o recunoaștem, necazuri de om bogat. Ni se oferă prea multe, de aceea ne vine greu să alegem. Dar, pe de altă parte, n-ar fi oare mai echitabil ca numai cei ce n-au luat bacalaureatul în prima sesiune pentru că nu erau bine pregătiți la fizică să fie privați de episodul curent al serialului «Vikingii»? Ca medicii dornici să-și împrîspăteze anumite cunoștințe să fie singurii telespectatori cărora li se refuză «Expediția în Comore»? Ca noii elevi ai cursului de limba rusă să-și vadăscă zelul renunțînd la comedia cinematografică sau la Connie Francis, sau la emisiunea «Mari interpreti»? Acum, cînd am ajuns la trei zile de program dublu pe săptămînă, merită o atenție specială studiarea numărului probabil al telespectatorilor fiecărei emisiuni. Și, de asemenea, n-ar fi oare preferabil ca programul 1, care pare programul principal, să fie transmis integral pe canalul 2, singurul accesibil întregii țări?

Dar în ziua de joi, 18 iulie, un telespectator care ar fi deschis aparatul numai pentru 10 minute, atît cît a durat dialogul dintre Șerban Cioculescu și Eugen Simion despre personalitatea lui Eugen Lovinescu, n-ar fi avut de ce să-și regrete alegerea? A fost una dintre cele mai izbutite întîlniri organizate de televiziune: doi critici din generații diferite, legat fiecare în felul său de Eugen Lovinescu, datorîndu-i fiecare altceva și privindu-l — deși cu aceeași stimă — în mod diferit, și-au confruntat elegant și alert opiniile. Schița de suris la adăpostul căreia își pregăteau replica, densitatea ideilor valoroase (calculată pe minut de emisiune), cursivitatea discuției ne-au făcut să ne simțim martorii privilegiați ai unui dialog de zile mari.

Și ne-am amintit de alt moment — acela în care Miron Radu Paraschivescu ne povestise cum a scris «Cîntecul țigănești». Și ne-am gîndit că, dacă de la nivelul zero, unde se afla anul trecut pe vremea asta, prezentarea vieții literare a putut să atingă un asemenea nivel, sînt permise orice speranțe în legătură cu posibilitățile și viitorul televiziunii.

Felicia ANTIP

Teatrul «La Bruyère» din Paris a reluat, după 22 de ani, piesa lui Jacques Audibert, «Quat-Quat». Un spectacol alert și ironic, o farsă plăcută, cu accente grave. În fotografie, Louis Arbessier (căpitanul de vapor) și Jean-Pierre Leroux (victima sa).

În cadrul «Zilelor Shakespeare» ce se vor desfășura în acest an la Weimar, Teatrul de stat din Leipzig va prezenta «Macbeth» în regia lui Karl Kayser. Iată-i pe interpreții principali, Christina Gottschalk (Lady Macbeth) și Günter Grabbert (Macbeth).

Cunoscutul coregraf Roland Petit reintră în viața artistică pariziană cu un nou balet, «Turangalila Symphonie», creat după muzica lui Olivier Messiaen. Max Ernst semnează decorurile. Presa de specialitate consideră spectacolul ca o reușită remarcabilă. În fotografie: prim-balerinul Georges Pilletta și patru balerine-star ale Operei din Paris.

Trupa Geijutsu-Za din Tokyo a realizat un spectacol cu accente de critică socială, considerat ca foarte reușit, cu piesa «O Rin kuden», scrisă după romanul cu același nume al scriitorului japonez Tokito Matsuda. Fotografia reprezintă o scenă din spectacol.

AMFITRION: Albert

Știți că francezii — mai mult ca oricare dintre popoarele europene — au ridicat gastronomia la rangul de instituție națională. Francezul rafinat nu se așază la masă ca să mestece și să îngurgiteze: înainte de orice, el înțelege să deguste. Îi place să laude, ca un fin cunoscător, «virtuțile» unei mese bune, să savureze ca un rafinat subtilitățile, «parfumiurile» mâncărilor. Pentru a ajunge aci, gusturile sale i-au fost educate veacuri de-a rândul, îndrumate, perfecționate de arta marilor bucătari. Un La Raynière, un Brillat-Savarin au dizertat cu o vastă erudiție filozofică, istorică, sociologică despre știința gastronomiei. Bucătăria franceză a fost ridicată, grație lor, la rang de academie. Descoperi pe fața francezului care vorbește de «la bonne chaire» o infinită tandrețe pentru arta culinară, pentru savoirea unui «plat bien cuisiné», iar cetățeanul care se respectă nu va șovăi să parcurgă o bună sută de kilometri ca să se infrupte dintr-o «spécialité de la maison» pe care șeful-bucătar a creat-o după niscăi formule alchimiste... numai de el știute.

Scria, acum mai bine de o sută de ani, Brillat-Savarin — autoritate și astăzi supremă în materie de gastronomie — următoarele: «Spune-mi ce măninci, și-ți voi spune cine ești». Și: «Amfitrionul care nu se ocupă personal de mîncarea pregătită pentru prietenii invitați la masă nu e vrednic de a avea prieteni». Memorabile cuvinte care mi-l evocă azi pe Albert și dejunul ce mi l-a prilejuit la «Bistroquet»-ul său.

Dacă veți căuta cuvîntul «Bistroquet» în Dicționarul Academiei franceze, riscați să nu-l găsiți. «Bistroquet» e un diminutiv afectuos, o alintare lexicală pentru «bistro». «Bistro»-ul — micul restaurant tipic francez — n-are ifose și snobisme. Pășindu-i pragul, cetățeanul grăbit știe că va fi repede servit, repede satisfăcut. Între «bistro»-ul din colțul străzii și cetățeanul grăbit se stabilesc, cu timpul, legături de caldă prietenie, de afecțiune aproape familială. Și nu rareori pecetea fidelității vine să consfințească niște raporturi care vor dura o viață. «Bistroquet»-ul lui Albert e celebru la Paris. Celebritatea și-o datorează, în primul rînd, calității mâncărilor și calității primirii. Albert nu e un simplu restaurator. Albert e un amfitrion. Aceasta înseamnă că în micul lui local (numai douăzeci de mese, și ocupate «ochi» de două ori pe zi, la prînz și seara) găsești, cum ai intrat, o atmosferă intimă de bună dispoziție (și deci de bună degustare și de bună digestie!), de agreabilă și spirituală ambianță.

Albert își primește oaspeții (nu numai clienții) personal. Îi așază la locurile lor și-i întreabă ce vor să mănince. Pînă ca ci să se hotărască (căci lista e copioasă), le pune în față niscăi «momeli»: pateu de ficat, rillette (o specialitate toulouseană), unt de fermă. Vin apoi la rînd alte «curiozități»: melci minusculi pe care-i extragi din cochilie cu niște ace uriașe de gămălie înfipite într-o perniță de catifea, felurite salate, heringi desarați în lapte... O specialitate a casei. În fine, te-ai hotărît, deși ți-a fost destul de greu să alegi între rácii fierți, ficatul de gîscă, puii la frigare cu ierburii aromatate, «puii de baltă», meuniere... Dar Albert ți-a susurat la ureche o sugestie. Te călăuzește în meandrele incertitudinii, te conduce pînă la luminișul deciziei. Nu, n-o să comiți eresia de a mîncă două feluri prăjite. Dacă ai ales o porție de «scampi» (cozi de langustă în aluat de clătite subțire ca o aripioară de fluture), te vei opri, pentru felul doi, la un chateaubriand — marea lui specialitate. Zîmbește satisfăcut dacă a ghicit în tine un cunoscător, un «gourmet», dacă te-ai văzut că ai gustat din undița ispitei. Iată și băuturile care se potrivesc cu fiecare fel în parte. «Finalul», apoi, va fi apoteotic: superbe, somptuoasele prăjituri preparate după rețeta mamei...

O dată ajuși la acest capăt de drum gastronomic, ochii lui Albert se vor îmbruma. Maică-sa..., colaboratoarea sa de peste trei decenii, meșteră neîntrecută și celebră în patiseriea ca acasă la noi... Acasă la noi, adică în Focșanii de unde era originară, dacă nu în Galații sofului, unde a dus-o soarta înainte de a fi părăsit țara acum mai bine de șizeci de ani.

Albert s-a născut în anul 1914 la Manchester, nu cunoaște România, dar una din marile lui dorințe e să viziteze locurile natale ale părinților. Meseria și-o face cu pasiune.

Îl întreb dacă figurează în Ghidul Michelin, care atribuie «stelele» indicatoare de calitate. Nu, nu figurează și nici nu dorește să figureze. Dacă ar vrea, ar putea cîștiga și cincisprezece «stele». Nu-i place snobismul marilor restaurante, al căror dever și ale căror «stele» se reazemă pe o întreagă armada de «măitres d'hôtel» și chelneri. Ajutat de soție și de un ospătar-patiser (care a învățat rețetele faimoase ale mamei), lui Albert îi place să-și servească singur clienții. Și ce clienți! În acest mic local de pe cheiurile Senei, între grădina Tuileries și teatrul Châtelet, în acest «bistroquet» instalat între mici butice unde se vînd păsărele și semințe pentru păsărele, peste drum de Conciergerie și unde s-a mai păstrat un ușor parfum de viață provincială

Albert în acțiune.

plină de pitoresc, aici poți înfîlși mai multe celebrități decît la cele mai simandicoase recepții mondene.

În albumul de onoare — în care Albert mi-a făcut cîinstea să-mi solicite semnătura — am găsit, printre alte sute de autografe, aprecierile unor oameni ca: editorul Gallimard, regretatul avocat Maurice Garçon, soprana Maria Callas, scriitorii Jean Cocteau, Jean Anouilh, Fernand Gregh, Norman Miller, J.P. Sartre, actorii Eroll Flynn, Jean-Pierre Cassel, Marcel Marceau... Semnează și Dali: «Dali, la, Dali la, que Dali là là!» Semnează, între alții, și inteligentul, savurosul cronicar gastronomic de la «Le Figaro littéraire», James de Coquet, atribuindu-i, după părerea mea, o diplomă de onoare cînd scrie: «În această seară cînd Parisul își alege edili («Bistroquet»-ul aflîndu-se în vecinătatea clădirii municipale Hôtel de Ville, probabil că în acea seară se desfășurau niscăi alegeri), votez, cu amîndouă mîinile, pentru ca Albert să fie ales primar al Parisului!»... Pînă atunci însă truda, inventivitatea, pasiunea pe care Albert le pune în slujba gastronomiei vor fi răsplătite, după cite se pare, cu Legiunea de onoare pentru merite turistice.

L. DANIEL

Din albumul de onoare: Albert ciocnește un pahar cu oaspeții de odinioară — celebrul actor american Eroll Flynn (în stînga) și dirijorul Roy Ventura.

de Teodor MAZILU

MORTUL CU PARALE MULTE

El este omul care a reușit în viață, de aceea se uită la noi, cei fără zeci de mii de lei la ciorap, cu o imensă superioritate. A reușit în viață, fiindcă poate să cumpere orice. Crede că falimentul moral poate fi recompensat de un dever bun. «Pe femei, eu le cumpăr cu amintiri cu tobă. De câte ori are nevoie de ceva, cuceritorul cumpără. Vidul sufletesc l-a ajutat să aibă succese doldora. Nu se dă în lături de la nimic când e vorba de ceva care-i face plăcere. E interesant că, deși sentimentele le plătește cu bani gheață, el pretinde sentimente dintre cele mai gingașe. «Eu ofer sume fabuloase dar cer în schimb sentimente frumoase». Cu alte cuvinte, pentru banii lui cere o marfă pe alese, nu vrea să fie trișat. Să ofere mătase naturală și să primească sentimente fățarnice!

Deși are studii de specialitate, a preferat să se facă gestorinar; prin această modestie fățarnică ajunge mai ușor la ciștiguri fabuloase. Pe toți cei care muncesc îi privește cu nemărginit dispreț. «Uite, eu nu-mi ciștig piinea cu sudoarea frunții și piinea mea e mai dulce decât a voastră». Pur și simplu, el nici nu înțelegea cum de se istovesc oamenii pentru un salariu când, cu mai puține eforturi și oarecare viclenie, poți obține ciștiguri mult mai mari. «N-am înțeles niciodată cum poți să trăiești o singură dată și să și munci în același timp». De aceea, pe toți cei care nu sint șmecheri îi privește cu compătimire, ca pe niște infirmi. «Săracii oameni de treabă, habar n-au ce este viața». El confundă viața cu chefurile pe care le face, cu tangourile pe care le cere lăutarilor, cu femeile pe care le cumpără, cu mobilele pe care le înghesuie alandala în încăpere, el crede că toate acestea se numesc viață.

De fapt, cuceritorul nostru este mort. Mort de-a binelea. Numai că el nu-și dă seama. A murit de multă vreme, și chiar când cere lăutarilor să-i cinte ceva de inimă albastră la ureche tot mort este. El crede că sumele înghesuite în sobă și în fundul bibliotecii, între tartajele unei broșuri, sind dovadă că trăiește. Când cineva i-a replicat gloriosului cuceritor că-i de fapt un modest cadavru, cuceritorul s-a grăbit să demonstreze în plină stradă că încă n-a dat ortul popii. «Sint mai viu ca oricând. Am o sută douăzeci de mii în rezervă și trei femei care mă adoră. Am două mașini și doi prieteni care ar muri fără mine».

El nu știa, sârmanul, că toate acestea pledau pentru moartea lui. Se spune că despre morți trebuie să vorbești numai de bine. Dar nu cred că întotdeauna moartea absolvă pe om de păcatele lui; de aceea există și morții care trebuie vorbiți de rău.

de Valeriu CRISTEA

Cornel Regman: CĂRȚI, AUTORI, TENDINȚE

Inegalitatea de nivel a textelor nu e un simplu accident, ci tocmai regula acestui volum în care fragmentul de critică superioară, ca și cel pur mediocru, pare întotdeauna intercalat și apocrif. O mină străină intervine parcă mereu aici, introducând când un pasaj de ascuțite penetrații într-un context compact de obtuzități, când un paragraf de greoaie locuri comune într-o compunere sprintenă, dansantă — cum îi place lui Cornel Regman să spună — plină de virtuți și virtuozități. Peste suprafețele sterile cade brusc o ploaie de fulgurații înviorătoare, nisipurile pătrund adânc în zonele fertile, autorul se prăbușește, se redresează, ia înălțime, coboară în picaj drept în mijlocul unei mari platitudini, unde dormitează îndelung, apoi își scutură aripile și... miracolul se produce: greoiul critic pornește în zbor, debarasându-se de balast dintr-o singură mișcare. În Cornel Regman există doi oameni: unul e foarte talentat, celălalt cituși de puțin, dar ambii vor să fie critici și sint, pentru că autorul e nepărtinitor față de ei, asigurându-le drepturi egale în competiție. Așa se explică faptul că volumul de care ne ocupăm pare o compilație de texte eterogene, inegale ca valoare. Nenorocul lui Cornel Regman constă în faptul că criticul bine înzestrat, care adeseori entuziasmează pe cititor, este însoțit în permanență de un dublu cu mult inferior, care i se viră mereu în față. Acest alter ego îndărătnic și impertinent îl îmbrânțește pe celălalt, care e un critic în toată puterea cuvîntului, și nu de puține ori îi ia locul, îl pune în umbră sau, cel puțin, pe al doilea plan.

Se pot găsi în volumul *Cărți, autori, tendințe* numeroase observații adânci, formulări energice, lapidare, pline de forță, figuri de stil strălucitoare, toate dintre acelea care opresc lectura în loc, inundând spiritul cititorului cu acea lumină care se face în noi ori de câte ori ne aflăm în fața unei surprize, ori de câte ori scriitorul, fie el poet, prozator sau critic, inventă o nouă schemă a legăturilor posibile între aspecte, elemente, fenomene. Din umbră pîndește însă, obstinat, dublul fără har.

Am tras de-a lungul acestei opere o linie despărțitoare între criticul adesea strălucit care e Cornel

Regman și celălalt, alter ego siciitor și compromișător, pedant și uneori plat. Cum se explică dedublarea? Prin aceea, cred eu, că vocația lui Cornel Regman e «răutatea». Aceasta, care e un catalizator al calităților criticului, animă, de câte ori intervine, pagina moartă, dîndu-i o savoare specială, un gust violent, excitant. Există însă și un revers: când «răutatea», satisfăcută pentru moment, aștește, facultățile criticului devin și ele somnolente. Mișcarea de flux și reflux a maliției determină aici calitatea paginii de critică...

Plăcerea cea mare a criticului e de a prinde în culpă pe făptaș. Restul e... literatură. Un exemplu amuzant poate să confirme acest lucru. Scriind despre volumul unui tînăr critic, Cornel Regman comite o mică dar foarte semnificativă greșeală de exprimare: «Erori mărunte, fără îndoială, dar ele pot avea la un moment *darul* (s.n.) să sastească» (p. 109). Capacitatea de a produce consecințe negative nu poate fi numită *un dar*, erorile deci nu pot avea *darul de a sastei*. Dar pentru Cornel Regman erorile altora reprezintă într-adevăr *un dar*, o mană cerească. Neatenția e tipic freudiană, adică neîntimplătoare, explozie a unui sentiment refutat.

Sunetul nou pe care-l aduce Cornel Regman în critică e un mormăit de nemulțumire. El devoră cărțile împreună cu autorii lor; devenind ținta unor strașnice rechizitorii, confrășii (în special cei tineri) sint tot timpul admonestați — pe drept, nu de puține ori, dar și pe nedrept, ca atunci când, în ripostă, pentru că cineva a folosit franțuzismul gonflare, autorul se umflă pur și simplu de minie.

Numai cu maliție se pot scrie admirabile pagini de critică (cum Cornel Regman a semnat destule), dar se poate face și critică? E de ajuns acest sentiment pentru a putea înfrunta defilarea plină de varietate a unei literaturi? Și dacă e de ajuns pentru opere, e de ajuns și pentru capodopere? «Pressez l'éponge, l'acide sortira». Această celebră confesiune mă contrazice? Nu, căci dacă strîngem cum se cuvine «buretele» alegoric al lui Sainte-Beuve, firele tuturor sentimentelor umane fișnesc artezian și multicolor.

RESTAURANTUL PUSTNICUL

Pe șoseaua București-Călărași, în pădurea Pustnicul, vă așteaptă restaurantul cu același nume, care vă pune la dispoziție o gamă variată de preparate culinare și destindere în mijlocul naturii.

zicală veche spune: «Norocul te caută acasă». De data aceasta ne-am permis să inversăm termenii proverbului: ne-am deplasat noi la casa... norocului. Respectiv, la sediul Administrației de stat loto-pronosport, cu intenția de a afla câteva din lucrurile mai puțin cunoscute marelui public.

NICI UN FEL DE FISURĂ!

Numai în primul semestru al acestui an participării la jocurile și concursurile loto-pronosport au încasat câștiguri în valoare de 312 milioane lei. 420 dintre ei au câștigat autoturisme (numai la tragerea excepțională loto din 4 iunie s-au câștigat 37 de autoturisme, dintre care 21 «Volga»). Milioane de oameni joacă, dar puțini știu cum funcționează această instituție.

Să începem cu «lozul în plic», ca fiind sistemul cu cea mai largă răspândire, pătrunzând în satele cele mai îndepărtate.

Un local cu patru etaje este afectat în întregime tipării «lozului în plic». În și din această clădire nu se intră și nu se iese decât respectându-se cele mai severe măsuri de securitate și control, aidoma celor luate la o monetărie sau la o imprimerie de bancnote. Hîrtia pe care se tipăresc lozurile — câștigătoare sau nu — este o hîrtie cu un filigran special, adusă, predată și trecută dintr-o secție în alta a întreprinderii, cu măsurile de precauție adecvate: numărarea coală cu coală, sigilări, predări dintr-o mină în alta sub semnătură etc. Aceleași măsuri și în ce privește operațiile de imprimare, pliere și ambalare a lozurilor, anvelopelor și pungilor. Nici un centimetru pătrat din hîrtia pe care se tipăresc lozurile nu poate dispărea — nici un loz nu poate lipsi din numărătoarea generală. Lipsa unuia singur, în oricare fază a procesului de fabricație, ar determina oprirea în loc a întregii operații și efectuarea de cercetări pînă cînd «rătăciul» ar reveni «acasă».

Fiecare serie (purțînd un număr) cuprinde 1 milion lozuri; jumătate din valoarea lor (respectiv 3 milioane sau 1,5 milioane lei, după cum e vorba de unul din cele două tipuri: special sau simplu) trebuie s-o reprezinte câștigurile. Dar lucrurile nu sînt lăuate la întîmplare: fiecare pungă cu 100 de lozuri este astfel alcătuită încît să nu existe nici una fără lozuri câștigătoare. Ca atare, în fiecare pungă ele trebuie să fie «asortate» după niște scheme speciale (există o mare varietate de asemenea scheme, astfel încît să nu se repete decît o dată la cîteva mii de pungi).

Amestecul lozurilor câștigătoare și necâștigătoare cu cele conținînd marile premii în bani: 20 000 lei, 10 000 lei, 5 000 lei ș.a., precum și premii în autoturisme de diferite mărci și capacități (cîte 15 la fiecare serie specială) se face numai de către comisiile speciale. Din aceste comisii — care se schimbă prin rotație — fac parte delegații ai Ministerului Finanțelor (cel puțin cu gradul de director în minister), ai Ministerului Afacerilor Interne, ai Administrației de stat loto-pronosport și ai secției-anexă «Loz în plic».

După amestecarea lozurilor ce conțin aceste premii mari cu celelalte, pungile de cîte 100 lozuri sînt sigilate și introduse în lăzi metalice speciale, iar lăzile sînt din nou amestecate în grămada ce constituie întreaga serie de 1 milion lozuri. În cîteva minute nici membrii comisiei nu mai pot ști care e — nu lozul sau punga, dar nici măcar lada în care se află marelui câștig. Abia după aceea — tot sub măsuri speciale de pază și securitate — lăzile ajung în depozit, de unde sînt predate serviciului comercial al administrației, care le va distribui rețelei.

În care anvelope, pungi și lăzi se află marile câștiguri? Nimeni n-ar putea-o spune. Nici măcar zeița Fortuna însăși, dacă și-ar încerca norocul!

SERIOZITATE, SERIOZITATE, PESTE TOT SERIOZITATE

Tot atît de severe sînt măsurile de securitate luate și la celelalte sisteme.

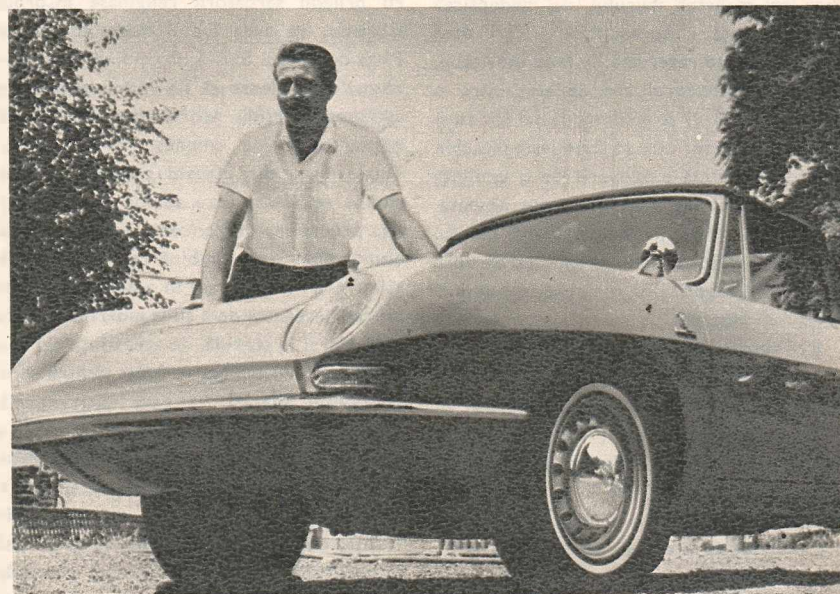
Iată de pildă Pronosportul. Știți ce se petrece după închiderea operațiilor de primire a buletinelor la agenții? Talonul III a rămas la participant; taloanele I și II, împreună cu borderourile în care au fost înregistrate,

acasă la... loto-pronosport

Tragere la sorți televizată a unuia din concursurile Pronoexpress.

Autoturismul FIAT-850 SPIDER cîștigat de Petru Mandache din comuna Zagon, jud. Covasna.

sînt adunate din întreaga țară de echipe speciale de colectori, care trebuie să le aducă la București pînă duminică (pentru concursurile obișnuite), la o oră dinainte fixată, astfel ca ele să poată fi înregistrate și sigilate înainte de începerea primului meci din concurs.

Buletinele adunate la București sînt date în primire unei armate de circa 300 de verificatori, care totalizează numărul variantelor jucate, verificînd corespondența acestora cu datele înregistrate în borderouri, pentru a se putea calcula astfel suma jucată în întreaga țară și a se stabili fondul de premii al respectivului concurs. În același timp — tot înainte de începerea primului meci — taloanele I, desprinse de taloanele II, sînt predate unei comisii constituite din delegații ai Ministerului Finanțelor, Ministerului Afacerilor Interne, Băncii Naționale, Consiliului Popular al Municipiului București, C.E.C.-ului etc. și sigilate în «tezaur» — încăperi blindate, aducînd oarecum cu cele pe care, în filme, le vedem în subsolurile marilor bănci.

Abia a doua zi dimineața — luni — va începe, pe baza rezultatelor competiționale, trierea buletinelor câștigătoare. Cîteva sute de oameni controlează, după talonul II, cîte rezultate exacte a indicat fiecare participant. Sînt scoase, ca virtuale câștigătoare, buletinele ce indică 13, 12 și 11 rezultate exacte (dacă nu există nici unul cu 13 rezultate, premiul III este atribuit celor cu 10 rezultate exacte și așa mai departe în jos, pînă la 8 rezultate exacte).

Dar cu aceste operații de triere treaba nu este încă terminată. Pentru evitarea oricărui posibilități de fraudă, omologarea premiilor nu se face decît după ce se constată că cele înscrise în talonul trecut pe sub ochii celor ce au făcut trierea corespund întocmai datelor înscrise în taloanele sigilate în ajun în camerele-tezaur. O altă comisie — comisia de omologare — avînd componență asemănătoare celei amintite mai sus, procedează la desigilarea tezaurului, caută taloanele buletinelor semnalate ca virtual câștigătoare și, dacă acestea sînt identice, omologhează câștigurile.

Cam la fel — bineînțeles însă cu diferențele cerute de specificul fiecărui sistem în parte — se desfășoară lucrurile și la Loto, și la Pronoexpress. La acesta din urmă există însă operația de triere: câștigătorii înșiși își fac trierea depunînd la orice agenție biletele pe care le consideră câștigătoare. Centralizate la Administrația de stat loto-pronosport, ele sînt verificate prin comparație cu dublurile lor depuse, sub sigiliu, dinaintea tragerii, în aceleași camere-tezaur, după care se omologhează câștigurile.

Sistemul este atît de bine pus la punct încît nu permite existența nici a celei mai mici fisuri prin care fraudă să-și poată strecura vreo tentaculă.

PROVERBE VERIFICATE

Am început această scurtă... vizită amintind proverbul: «Norocul te caută acasă». Tocmai de aceea sîntem tentați s-o încheiem tot cu niște proverbe.

Nu știm pe cît de mulți oameni i-a căutat (și i-a găsit) norocul la domiciliu. Cert este însă că alte două zicale despre noroc au fost mult mai des verificate în practică. Să le amintim: «Norocul nu fuge după om, ci omul după noroc» și «Norocul e cum și-l face omul».

V. SILVIAN

este corrida lup

de Teodor MAZILU

Există o întreagă mitologie fascinantă a corridei, și deci un mare risc de a te ocupa de această temă. Corrida a fost înțeleasă totdeauna ca o pregătire a omului cu moartea, ca un fel de joacă divină și necruțătoare cu moartea, ca tentativa celor curajoși de a se familiariza cu ea, de a o înțelege și de a depăși îngrozitoarea spaimă a scurtei noastre treceri sub soare. Dar cine a cunoscut, cât de cât, apropierea morții, a unei morți inevitabile și reale, își dă seama că tot ceea ce a adunat omul ca experiență, înțelegere și rațiune se spulberă de îndată la poarta neantului. O dată ajuns la porțile neantului, tot ceea ce omul a agonisit ca experiență împotriva morții se dovedește cu totul inutilă. Teribila înclăstare la care este supus omul nu este din împărăția minții și a ideilor, de aceea orice pregătire prealabilă, chiar și pregătirea teribilă pe care o aduce corrida, se dovedește pînă la urmă zadarnică. Nu cred că există spectacol care să unească atât de unitar și de firesc contradicțiile sufletului omenesc, de la senzualitatea cea mai aprigă pînă la jocul cu moartea, de la beția gloriei pînă la pedanteria comerțului, de la poezia aproape îngîndurată a existenței pînă la voluptatea tristă a violenței care cere ori moartea taurului, ori pedepsirea prin umilință a toreadorului. Căci dacă taurului îi este rezervată, în mod inevitabil, moartea, toreadorul are de ales între o glorie teribilă și o umilință la fel de teribilă. Un toreador care se dovedește meschin și fricos în luptă e acoperit de o umilință pe care omul nu cred că o poate accepta. Toreadorului i s-a încredințat parcă curajul tuturor în fața morții, și încercarea de a trișa este acoperită de o tăcere într-adevăr egală cu moartea.

E cunoscută prietenia pe care marii artiști ai lumii, de la Picasso la Hemingway, de la Salvador Dali la Federico Garcia Lorca, au avut-o pentru toreadori. Dar dincolo de inevitabilele rațiuni artistice, acești artiști simțeau nevoia să se aplece în apropierea toreadorilor, căutau prietenia toreadorilor mai mult decît o căutau aceștia pe a artiștilor. Toreadorii sînt niște oameni modești, care-și ajung lor înșiși și care nu s-au risipit în relații celebre. Dar artiștii simțeau o ispită aproape metafizică de a se afla în apropierea toreadorilor, și această ispită ascunde, după părerea mea, în afară de indiscutabila admirație, și un complex de inferioritate. Scriitorii se jucau cu moartea, încercau s-o sfideze în paginile cărților, iar toreadorii făceau același joc pe viu, plătind cu viața încercarea de a se familiariza cu ultima zbatere.

Bineînțeles, n-am reușit să devin specialist în tauramahie — chiar și Hemingway, care și-a petrecut viața printre corride și toreadori, a fost criticat de toreadori cînd

a cutezat să se considere specialist. De aceea mă voi limita numai la observațiile directe, numai la ceea ce am văzut și, bineînțeles, numai la ceea ce am înțeles. De la început, un spaniol m-a încunoștințat despre legătura tragică și misterioasă dintre soare și corrida. Îmi explica cum soarele joacă și el un mare rol în excitarea taurului, de aceea primăvara corridele încep mai devreme, ca nu cumva taurul să scape și de acest dușman. De cîte ori te gîndești la o corridă nu se poate ca taurul să nu-ți inspire o nemărginită compasiune cînd vezi cîte forțe se aliază împotriva lui. Omul a luat drept aliat în această luptă, totuși inegală, pînă și lumina soarelui. Avînd de luptat cu atîtea forțe, taurului nu-i rămîne decît moartea. Chiar dacă el ar reuși să doboare un toreador, victoria lui este înșelătoare și provizorie, căci datina cere ca și taurul învingător să fie ucis. Deci taurului îi sînt închise porțile victoriei.

PAN Y TOROS

Bineînțeles, îndată ce am ajuns la Madrid am încercat să văd o corridă. Mi s-a spus că dorința mea va fi satisfăcută abia joi cînd, cu prilejul sărbătorii religioase «Corpus Christi», va avea loc o mare corridă în Plaza de Toros. Există obiceiul ca toate sărbătorile religioase să fie întimpinate cu o asemenea corridă, acordîndu-i-se lui Dumnezeu acest joc omenesc de-a moartea. Televiziunea din Madrid transmite procesiunile religioase care au loc cu acest prilej, procesiuni misterioase, în care catolicismul modern se îmbină cu miturile religiilor primitive. Există în aceste procesiuni aceeași încercare de a sfida moartea pe care o găsești și în corridă, de aceea înțelegi că o corridă e un lucru foarte firesc pentru cerul și sufletul Spaniei. Ea pare extravagantă numai văzută din afară, dar aici o corridă e una din multele forțe prin care îngînduratul suflet spaniol se războiește cu moartea. Există, desigur, asemenea corride și în Franța, dar acolo înclăstarea nu este dusă la maximum, taurul nu cunoaște chinurile morții și deci nici toreadorul o glorie teribilă. Spaniolul Picasso a asistat la o asemenea blajină corridă în sudul Franței și a fost aproape indignat că moartea nu se arăta. De aceea el cerea cu un fel de frenezie adusă din pămîntul Spaniei moartea taurului. «Muerta, muerta!» — striga Picasso. Oricît de romantic ar părea acest gest, pentru mine este încă un motiv ca să mă îndoiesc de geniul lui Picasso. La întoarcerea spre țară am descoperit la Triest un afiș care anunța o mare corridă. Într-adevăr, fără cerul Spaniei corrida pare un divertisment ca oricare altul.

Plaza de Toros cunoștea o agitație frene-

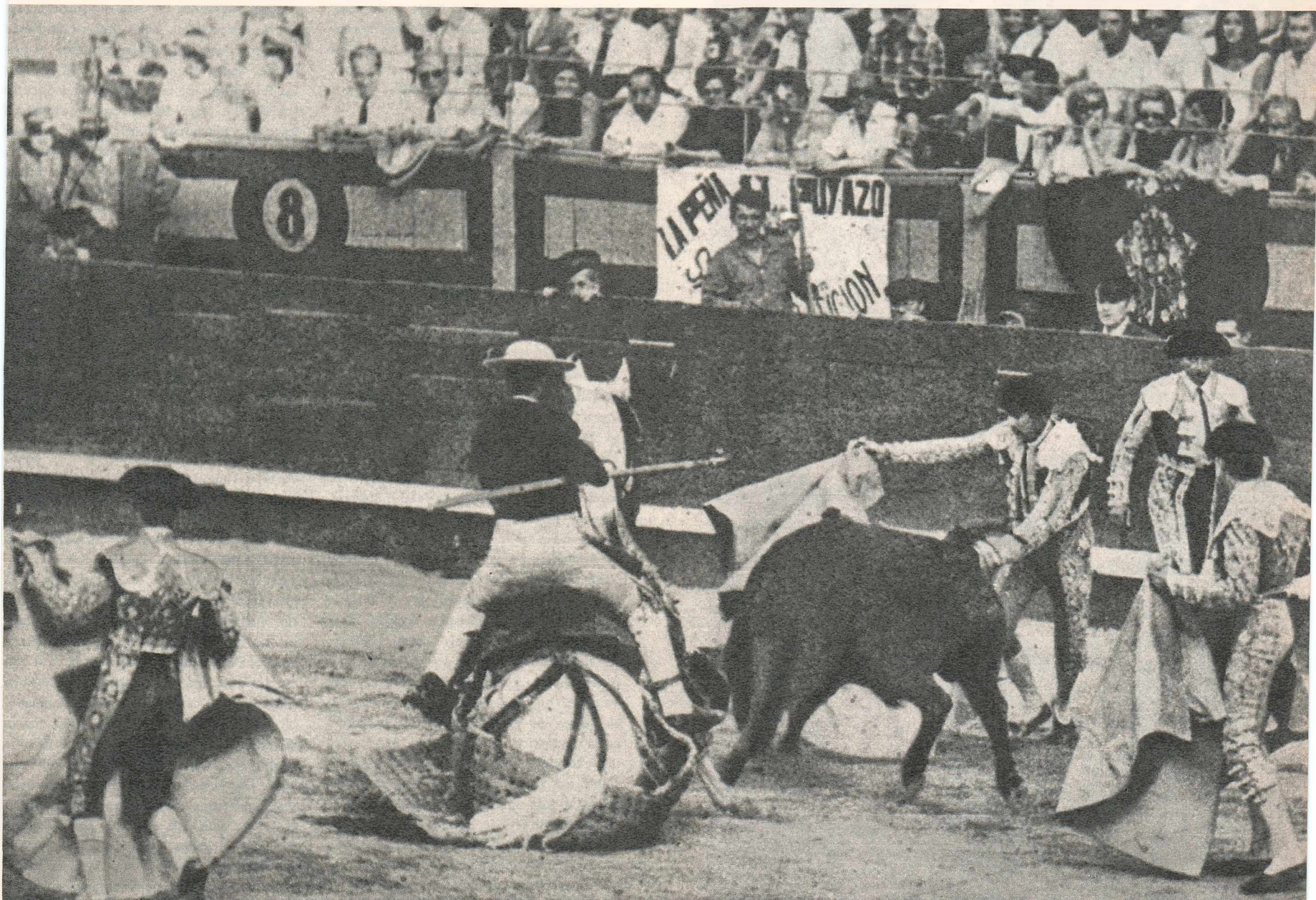

Matadorul este cel care dă lovitura finală și lui i se cere ca această lovitură să fie făcută fără greș. Vai de cel care nu reușește să ucidă taurul de la prima lovitură!

tică. Aveai impresia că ai nimerit într-un iarmaroc — o lume pestriță, gălăgioasă și frenetică. Ți se oferă imediat portrete imense ale toreadorilor glorioși și perne care să-ți facă mai confortabilă șederea pe stadion. O dată ajuns în tribuna arenei, te întîmpină o dezamăgire. Tribuna nu era plină, și cineva îmi mărturisește că tot fotbalul, și tot Real Madrid, aduce mai mulți spectatori decît jocul cu moartea. O imensă sticlă de vermut italian «Cinzano» stătea în mijlocul arenei drept reclamă. Mi s-a părut, desigur, ciudată o asemenea reclamă în timpul unei

corride, dar exista, desigur, și prejudecata mea de turist care vrea să vadă intactă și pură o luptă cu moartea. Dar curînd mi-am dat seama că agitația comercială care există în jurul corridei nu i-a atenuat cu nimic solemnitatea. O muzică plină de gravitate, o muzică care te face să simți apropierea morții, deschide corrida. E un fast al morții, care a fost luat din procesiunile religioase și adus aici într-un mod firesc. Într-o îmbrăcăminte fastuoasă, în care predomină verdea, negrul și rozul, apare întreaga suită a celor care vor aduce moartea taurului.

a cu moartea ?

Prima lovitură e dată taurului de sulita care urmează să i se implinte în spate. Deși sulitașul se află călare, această operație, care ar putea părea simplă, se dovedește a fi printre cele mai complicate și mai greu de realizat. Eșarfele roșii care sînt agitate continuu în fața taurului au menirea de a-l ameți, de a-l împiedica să aibă o direcție clară.

Apoi matadorul, cel hărăzit de calitățile lui excepționale să aducă taurului lovitura finală, se desprinde și salută publicul. Într-adevăr, în costumele lor fastuoase, tineri și neînduplecați, avînd cea mai dificilă dintre meserii, toreadorii exercită o adevărată fascinație și pasiunile pe care le stîrnesc sînt, omeneste, întru totul explicabile. Există obiceiul ca toreadorul să închine unei personalități corrida, de aceea el se apropie de loja de onoare, face o plecăciune, și cu acest gest romantic corrida se poate socoti începută.

CE I SE CERE UNUI TOREADOR

Pentru ca taurul să fie ucis există o întreagă echipă de picadori, banderilleros, estocadari, care-și aduc fiecare contribuția. Matadorul este cel care dă lovitura finală și lui i se cere ca această lovitură finală să fie făcută fără greș, să aducă taurului moartea instantanee. Vai de toreadorul care nu reușește să ucidă taurul de la prima lovitură. Dacă toreadorul n-a reușit această performanță, el se înecă într-o tristă mediocritate,

lupta nu mai este egală, adversarul este pe jumătate mort și deci, într-un fel, măcelărit. Dar să ne întoarcem puțin la începutul corridei și să încercăm să povestim cît mai exact acest ritual al morții. Într-o corridă importantă nu e ca taurul să fie ucis — oricum, moartea e singurul lui destin — important e ca taurul să fie ucis la capătul unei lupte loiale, să i se ofere drept recompensă o moarte fulgerătoare, respectîndu-se în întregime ritualul, fără ca nici o etapă să fie sărită sau inversată. Corrida nu este un joc de cărți, și aici trișatul îți aduce dezonoa-

rea cea veșnică.

Taurul, antrenat în mod special pentru crutul său destin, apare agitat în arenă, dînd iluzia că ar putea să-l schimbe. El știe că va găsi în arenă dușmani neînduplecați și de aceea caută să-i atragă în luptă acum, cînd se află în plinătatea forțelor, cînd încă suflitele și săgețile n-au coborît asupra lui. Cei care sînt meniți să înfrunte taurul sînt apărați de niște garduri speciale, unde se retrag de cîte ori taurul se îndreaptă spre

(Continuare în pag. 24)

◀ Într-o îmbrăcăminte fastuoasă, în care predomină verdele, negrul și rozul, tineri și neînduplecați, avind cea mai dificilă dintre meseriile, toreadorii exercită o adevărată fascinație.

ei, cu o nebunească claritate a țelului. Taurul pe care l-am văzut eu în prima parte a corridei era atât de puternic și înverșunat încât simțea nevoia să se lupte cu întreaga arenă și începuse să dărime, cu destul succes, barele de apărare ale arenei. Progresele taurului în această privință erau atât de mari încât somitățile de la masa juriului au trebuit să ia măsuri de apărare.

Prima lovitură care-l așteaptă pe taur, prima lovitură menită să-l facă și mai neînduplecat, e sulița uriașă care urmează să i se împlinte în spate. Deși sulițașul se află călare, această operație care pentru un nepriceput ar părea simplă se dovedește a fi printre cele mai complicate și mai greu de realizat. Cel care avea această ingrătă misiune în acea zi de «Corpus Christi» era un om trecut de prima tinerețe, care făcuse, pesemne, de multe ori această anevoioasă îndeletnicire dar care își pierduse vioiciunea tinereții. Calul se arată cel mai îngrozit de taur și de aceea omul se află în situația ingrătă de a-și liniști calul, de a-l stăpîni, și, pe de altă parte, de a da taurului lovitură. Taurul consideră atunci că principalul lui adversar este calul, se repede asupra lui, vrea parcă să-l sfișie și călărețul se dezzechilibrează. Eșarfele roșii care sînt agitate încontinuu în fața taurului au menirea de a-l ameți, de a-l împiedica pe taur să capete o direcție clară, să-l îndepărteze de la o mișcare foarte sigură. De cîte ori taurul are o intuiție clară și se îndreaptă spre dușman, apar miraculoasele eșarfe roșii care-l zăpăcesc și-l alungă din drum. Cu toate acestea ar fi o nedreptate să spunem că cei care se luptă cu taurul au o existență ușoară, că ei nu-și au partea lor de risc. De altfel, în această egală împărțire a riscului stă frumusețea unei corride. Din păcate însă lovitură cu sulița n-a reușit de prima dată și atunci taurul a fost aproape silit să-și ia această parte de durere. În corridă orice mișcare care nu este făcută spontan și fulgerător se transformă într-o pedanterie meschină care dă senzația de asasinat și alungă poezia loială a luptei. Dar taurul nu pare atât de îngrozit de loviturile pe care oamenii i le dau și rănile căpătate îi aduc parcă, dacă se poate vorbi de așa ceva, o nouă experiență și-l silesc să devină viclean. Cea mai cumplită senzație de spaimă și de nedumerire o aduce nemișcarea taurului. El nu se mai lasă parcă amăgit de eșarfele care-l cheamă cînd într-o parte, cînd în alta, el stă neclintit, indiferent la viclenia omului. Se vede că în situația disperată în care a fost aruncat încearcă în adîncul lui teluric o soluție. Stă o vreme nemișcat și apoi se repede disperat spre dușmanii lui, începe să simtă că și eșarfele roșii sînt mincinoase, dar peste fascinația teribilă a roșului nu poate să treacă, ea se dovedește mai puternică decît riscul morții. Spunem că într-o corridă sînt apreciate numai mișcările care se fac dintr-o dată și că repetarea unor ritualuri e dovadă de

mediocritate. În acest caz nu mai apar batistele albe, semnele de prețuire ale publicului. Dar chiar dacă asemenea mișcări sînt greșite, repetarea lor este obligatorie, taurul nu poate să ucis decît dacă ritualul este respectat întocmai. Taurul urmează să primească acum două săbii care trebuie în așa fel împlintate încît să rămîna înfipte în spatele lui. Dacă săbiile cad, înseamnă că lovitură a fost prost făcută. Taurul încearcă să se desprindă de aceste săbii ucigătoare, se scutură cumplit, dar dacă operația a fost bine executată, zbaterile sînt inutile. Oricum, tot taurul este cel care plătește mediocritatea omului: dacă săbiile n-au fost bine împlintate, operația se repetă. Însingurat și amețit, taurul se apropie de moarte. Acum apare matadorul, cel care trebuie să-i dea lovitură finală. Matadorul este obligat să lupte deschis cu taurul, să fie cît mai aproape de taur, ca lupta să se ducă corp la corp. Prin mișcările înșelătoare ale eșarfei roșii el trebuie să cheme taurul spre el, să-și caute parcă moartea și să schimbe destinul printr-o mișcare grațioasă și sigură a trupului, într-o fracțiune de secundă. Aici se poate vorbi cu adevărat de un joc cu moartea. Toreadorul cheamă taurul cu întreaga lui furie neagră direct spre el, și el își oferă numai cîteva fracțiuni de secundă ca să scape de moarte. Am văzut un toreador care a dat lovitură finală și se îndrepta fericit să primească aplauzele publicului. Toreadorii sînt într-adevăr fermecători cînd, avind taurul la picioare, așteaptă gloria. E o așteptare într-adevăr meritată și li se acordă mult mai rar decît se crede. Dar chiar în clipa în care ridică mîinile, ca semn al triumfului, taurul, care nu fusese lovit mortal, se ridică dornic să reia lupta. Toreadorul a fost astfel silit să renunțe la glorie și să înceapă din nou lupta. Dar pentru el bătaia fusese pierdută și știa că în ziua aceea nu vor apărea pentru el batiste albe, știa că nu va primi nici un trofeu, că urechea taurului nu va fi semnul desăvîrșirii și bărbăției lui. Lupta cu taurii este într-adevăr primejdioasă; eu am văzut un toreador de două ori lovit de mînia taurului și silit să intre șchiopătînd și sîngerînd în arenă, căci în orice condiții toreadorul trebuie să continue lupta. Corrida nu e un divertisment. Moartea este într-adevăr posibilă.

Cînd taurul este scos afară din arenă de către o funerară echipă specială, dacă și-a făcut datoria este aplaudat la scenă deschisă ca un actor. Moartea taurului, a unui taur care și-a apărut cu înverșunare șansele, aduce chiar mai multe aplauze decît subtilitatea toreadorului. E însă greu de înțeles semnificația acestui atât de tîrziu omagiu...

Corrida e într-adevăr un spectacol straniu și violent, un spectacol care nu poate fi înțeles decît în țara chinuitului Goya, nu poate fi înțeles decît sub cerul Spaniei. Dar corridă nu este lupta cu moartea. O asemenea luptă, din nefericire, nu există.

ota cu moartea ?...

Prin mișcările înșelătoare ale eșarfei roșii matorul trebuie să cheme taurul spre el, să-și caute parcă moartea și să schimbe destinul printr-o mișcare grațioasă și sigură a trupului, într-o fracțiune de secundă. Aici se poate vorbi cu adevărat de un joc cu moartea.

ACCELERAREA CREȘTERII UMANE

Hormonul HGH dă rezultate spectaculoase; există însă prea puține glande hipofize pe «piață».

Stimularea creșterii în înălțime a omului reprezintă unul din domeniile în care endocrinologia a reputat în ultimii ani unele dintre succesele sale, dacă nu cele mai importante, în orice caz cele mai spectaculoase.

...La medic se prezintă părinții unui băiețel care, la vârsta de cinci ani, nu măsoară decât 80 cm. De fapt, de la doi la cinci ani el a crescut doar cu 3 cm. *Trei centimetri în trei ani!* Părinții sînt disperși. Tatăl a trebuit să-i construiască o scăriță specială pentru ca să poată urca în baie... Apoi, cînd băiatul a început să meargă la școală, colegii îl purtau în brațe ca pe un sugaci.

Care era cauza afecțiunii de natură să marcheze întreaga viață a pacientului? O deficiență în producerea hormonului de creștere, HGH. Corpul apare perfect proporționat, intelectul se dezvoltă normal dar pacientul rămîne ceea ce se numește în termeni științifici un «pitic proporționat».

HGH este unul din cei opt hormoni care iau naștere în glanda hipofiză, organ de mărimea unui bob de linte, situat la baza craniului, «sub» creier. Eliberat în sînge în cantități infinitesimale, hormonul contribuie la buna desfășurare a complexelor procese chimice ale creșterii; el ajută organismul să acumuleze aminoacizi necesari formării proteinelor, sporește concentrația zahărului în sînge etc. Întreprinderea «aprovizionării» organismului cu HGH se poate datora unei tumori, dar există și alte cauze, încă insuficient cunoscute.

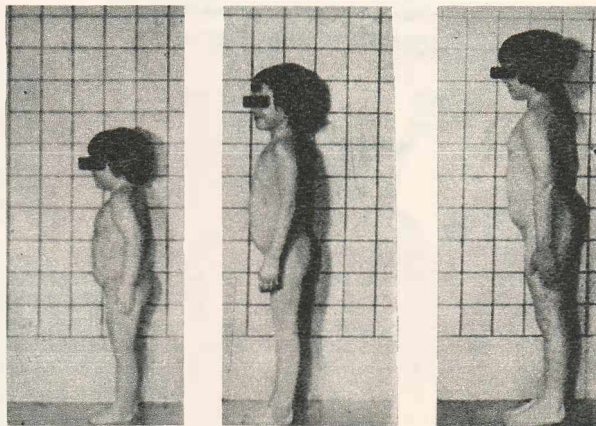
Pînă acum cîțiva ani nu exista nici un tratament adecvat, hormonul de creștere extras din hipofizele de animale nefiind eficace. O piatră de hotar a constituit-o însă anul 1956, cînd HGH a fost extras și preparat sub formă pură din glande prelevate de pe cadavre umane.

Desigur, nu toate cazurile de oprire a creșterii se pot atribui hipofizei, respectiv insuficienței de hormon HGH. Diverse boli ale ficatului și rinichiului, ereditatea, subalimentația — iată numai cîțiva factori potențiali. Dar cînd «vinovatul» este HGH, soluția este simplă în teorie și, începînd din 1956, realizabilă în practică: injecții cu HGH. Rezultatele sînt uimitoare. În cazul citat mai sus, în primul an de tratament băiețelul a crescut cu 15 cm, în timp ce înainte ritmul de creștere nu depășise 1 cm anual. În prezent copilul a atins 1,45 m și medicul prezic că în cele din urmă va «ridica ștacheta» la 1,60 m. Așadar va rămîne scund, dar în limite normale.

Din nefericire asemenea succese remarcabile riscă să rămîna puține la număr deoarece «materia primă» necesară injecțiilor-minune se procură cu multă greutate. Numai glandele obținute de la cadavre umane și de la maimuțe pot fi folosite, însă «oferta» pur și simplu nu satisface cererea. Doar pentru a asigura tratamentul unui singur pacient pe timp de un an sînt necesare 150-200 glande, și de regulă injecțiile, în doze diferite, se întind pe o perioadă mult mai îndelungată. De altfel, administrarea medicamentului reprezintă o operație extrem de pretențioasă și, întrucît toate aspectele problemei în sine nu sînt complet elucidate, tratamentul se aplică numai în clinici specializate. Astfel, într-o țară ca S.U.A., cu cei 200 milioane locuitori ai lor și cu enorme resurse medicale atît materiale cît și umane, doar circa 400 de copii beneficiază de tratamentul cu HGH. Această situație nemulțumește pe endocrino-

HGH ÎN ROMÂNIA

Rezultate excelente la Institutul de endocrinologie, dar «materia primă» pentru prepararea medicamentului salvator este rară...

Creștere vertiginosă... la scară biologică, datorată hormonului HGH: între 6 și 9 ani, dublarea înălțimii!

Care este stadiul cercetărilor în problema accelerării creșterii umane — în cazuri patologice — întreprinse în țara noastră?

Iată ce ne-a declarat **dr. Ligia Simionescu**, șefa de sector de cercetare la Institutul de endocrinologie al Academiei:

«Metoda de preparare a hormonului de creștere uman (HGH) este pusă la punct în laboratorul de imunologie al Institutului de endocrinologie din București încă din 1963, puritatea produsului fiind testată cu cele mai moderne metode (imunologice și radioimunologice). El

logi, care se văd în imposibilitate de a salva mii de pacienți de la o viață anormală din lipsă de mijloace, deși, repetăm, tratamentul se cunoaște și dă rezultate excelente. În momentul de față, în condițiile cînd grefele de inimă au atras atenția opiniei publice asupra necesității de a se crea «bănci de organe» omenești, se duce o campanie susținută, în S.U.A., pentru colectarea de glande hipofize de la cadavre. Se preconizează extragerea ei la autopsii (firește, cu consimțămîntul familiei), se popularizează ideea ca oamenii să o cedeze după moarte, tot așa cum unii lasă ochii lor drept «moștenire» medicilor.

Dr. Milton Grossman de la Universitatea din Maryland, directorul Agenției naționale pentru glanda hipofiză, declară recent că, după părerea sa, se impune «adoptarea unei legislații inteligente, care să permită cetățenilor să doneze prin testament, inatacabil de către moștenitori, anumite țesuturi vitale». De asemenea, familiile ar trebui să permită, pe scară mai largă, efectuarea de autopsii. Într-un singur an în S.U.A. se înregistrează aproape două milioane de decese și numai 325 000 autopsii de pe urma cărora se colectează 50 000 hipofize — număr cu totul necorespunzător cerințelor.

Iată cum progresele rapide ale endocrinologiei — și ale medicinei în general — pun pe primul plan probleme morale și chiar judiciare complexe, de neconceput doar cu cîțiva ani înainte.

Desigur, în cazul de față soluția cea mai convenabilă ar fi HGH sintetic. În 1966, la Universitatea Californiei, la Berkeley, s-a identificat structura acestui hormon alcătuit dintr-un lanț complicat de 188 aminoacizi. Cercetările continuă cu intensitate pentru «crearea» sa în laborator. Cercetătorii sînt optimiști...

L. NIȚESCU

s-a arătat activ în experiențe pe animale sau în studii pe celule umane crescute în eprubetă. Mai important este faptul că HGH preparat de noi are efecte metabolice puternice, administrat la om; tratamentele în curs, aplicate în sectorul de endocrinopediatrie al institutului unor cazuri de nanism hipofizar, au dat rezultate cît se poate de bune. Putem să ne mîndrim cu un succes care nu este concurat pe o rază de 2 000 km...

Dar (există și un dar!) dificultățile de procurare a «materiei prime» sînt extraordinar de mari. Din cele circa 20 000 hipofize care s-ar putea recolta în fiecare an la noi în țară, ajung în laboratorul nostru numai 10%. Materialul devine astfel extrem de prețios, și cine lucrează la fracționarea sa își pune nervii la grea încercare, trebuind să vegheze cu multă grijă asupra fiecărei etape de lucru... Am făcut apel la toate sectoarele din țară pentru a culege această glandă, singur care poate contribui la însănătoșirea unui copil. Unele răspund la chemare, altele nu, și nu știm cum să prevenim fluctuațiile celor binevoitori.

Ministerul Sănătății a studiat și a pus în practică unele măsuri de sprijinire a acestor acțiuni, însă — după părerea noastră — ar fi nevoie de un ajutor susținut, cît mai larg, a direcțiilor de spitale și al înșiși anatomo-patologilor — a subliniat în încheiere interlocutorul nostru.

Așadar, problema rămîne deschisă pînă la rezolvare pe plan mai larg. În ce ar consta aceasta?

Spre o legiferare a «recoltării de organe umane în țara noastră»

Am cerut părerea tovarășului **dr. Paul Stănculescu**, medic primar, șeful secției de anatomie patologică a spitalului Brîncovenesc din București, cercetător la Institutul de anatomie patologică «Prof. dr. Victor Babeș».

«Recoltarea de țesuturi, glande și organe de la cadavre, în scop terapeutic, și chiar prelevarea de rinichi, cord etc. în vederea unei eventuale transplantări — ne-a spus d-sa — constituie un obiect de preocupare și pentru forurile medicale din România. În momentul de față se lucrează la un proiect privind legiferarea modalităților de recoltare. De ce problema este atît de presantă? Să luăm exemplul hipofizei.

Recoltarea ei de la cadavre este destul de dificilă nu atît din cauze tehnice, cît mai ales din pricina intervențiilor făcute de familiile celor decedați pentru a nu se face autopsia și în special decalotarea (desfacerea cutiei craniene).

În urma unei ședințe cu reprezentanții Institutului de endocrinologie al Academiei, în cadrul căreia s-a studiat posibilitatea de recoltare a unui număr cît mai mare de hipofize, Direcția generală de asistență medicală curativo-profilactică din Ministerul Sănătății a dat ordine circulare corespunzătoare către toate secțiile sanitare din țară. Dar..., cu toată bunăvoința anatomo-patologilor, nu totdeauna aceste ordine pot fi aplicate (mai ales în provincie). Iarși ne lovim de rezistența familiilor celor decedați, de eterna «scutire»...

La aceasta trebuie să mai adăugăm numărul mic de spitale cu servicii de anatomie patologică și cadre tehnice care să poată face operații mai sus-menționate.

Evident, uneori recoltarea hipofizei pentru tratament nu este indicată, decesul fiind produs de anumite afecțiuni care ar avea repercusiuni — mai tîrziu — asupra copilului, dar această situație are caracter de excepție și nu asupra ei ne oprim aci.

În lumina celor arătate, utilitatea unei legiferări corespunzătoare reiese, credem, cu pregnanță. Și, firește, necesitatea unei mai marile înțelegeri din partea familiilor.

Trebuie să menționez că în afară de hipofiză — care se recoltează de relativ puțină vreme în scopul tratării nanismului — de mulți ani a intrat în practică curentă recoltarea de țesuturi după metoda Filatov, pentru tratamentul afecțiunilor oculare, al diferitelor forme de reumatism etc. Personal, am experimentat pe animale și am aplicat, cu rezultate bune la om, atît extractul pregătit după metoda Filatov cît și, direct, grefe de placenta în afecțiunile reumatismale».

Problema în sine nu e nouă deci, dar a căpătat noi dimensiuni în ultimii ani; cele câteva exemple date în pagina de față nu o epuizează ci evidențiază doar perspectiva unor tratamente radical noi, a unor căi încă nebătute în domeniul medicinei curative.

varietăți

EL
STADIO
AZTECA

Marele stadion din capitala Mexicului este gata să-și primească oaspeții. Se fac ultimele retușuri înainte ca zecile de mii de spectatori să inunde tribunele pentru a asista la deschiderea celei de-a XIX-a ediții a Jocurilor Olimpice de vară.

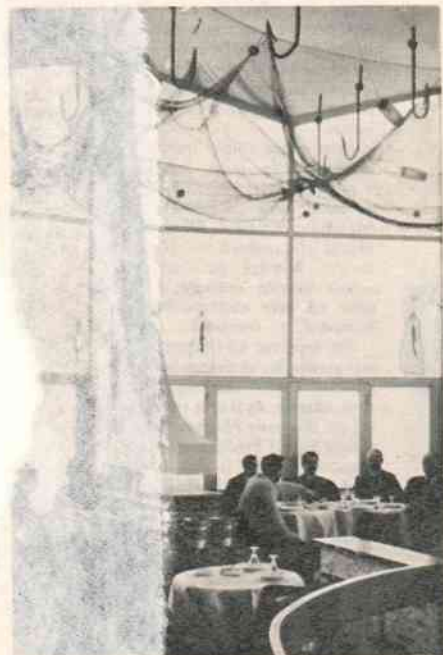
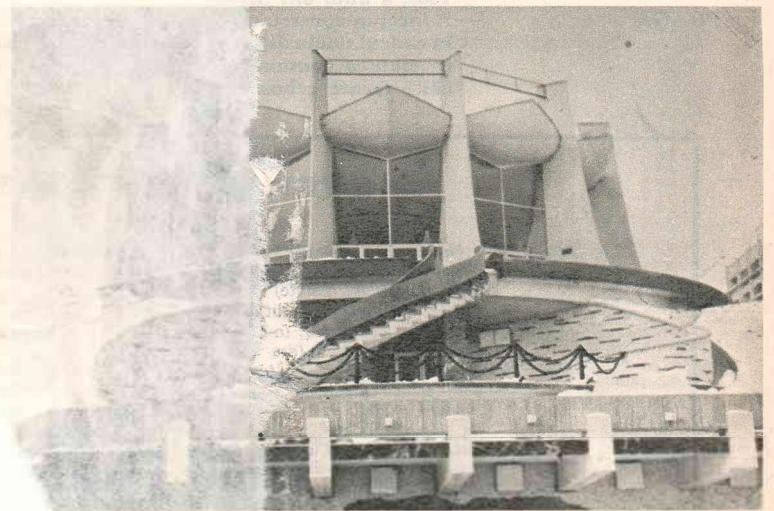
Până atunci însă nu va fi adărată desigurarea nici unei probe mai competiții pe covorul verde care este înțreținut cu o deosebită grijă.

turisti!

În trecere prin orașul Galați, petreceți ore plăcute la noul

restaurant PESCARUL, situat pe faleza Dunării, care prin construcția sa originală și amplasarea sa constituie un deosebit punct de atracție.

În permanență se servesc specialități de pescărie, grătar și vinuri din renumitele podgorii ale Moldovei.

SCRISOARE DIN PRAGA

de la trimisul nostru special Eugen MANDRIC

- MADRID** — Biblioteca Națională a achiziționat recent cea mai valoroasă colecție a operelor lui Cervantes existente în lume. Este vorba de un tezaur format din 9 500 volume, 6 000 tăieturi din presa vremii, mii de litografii, desene, schițe și fotografii.
- SALEHARD** — În împrejurimile acestui oraș siberian unic în lume — situat exact pe cercul polar — s-au descoperit recent bogate zăcăminte de petrol sub un strat de gheață avînd grosimea de 300 metri.
- BERLINUL OCCIDENTAL** — S-a anunțat oficial că vestita închisoare de la Spandau, în care au fost deținuți criminalii de război naștiți judecați la Nürnberg în 1946, urmează să fie supusă demolării. Ultimul și unicul pensionar al temnitei este încă Rudolf Hess.
- LONDRA** — Un sondaj «Gallup» indică un regres simțitor al popularității cabinetului Wilson. 61% din numărul cetățenilor englezi chestionați și-au exprimat nemulțumirea față de cursul politicii guvernului laburist. În favoarea lui Wilson s-au pronunțat doar 27%.
- CARLOS PAZ** — O tînără argentiniană în vîrstă de 19 ani, pe nume Maria Pretzel, pretinde că a văzut un... marțian. Tatăl ei susține și el că a observat cum un aparat circular ciudat, avînd la bord un marțian, a aterizat deunăzi în apropierea proprietății sale situate la 800 km distanță de Buenos Aires.
- TOKYO** — «Nicholin» se numește un nou produs farmaceutic japonez folosit în afecțiuni cerebrale și stări postoperatorii. Neurochirurgii au obținut rezultate remarcabile administrîndu-l în cazuri de fracturi ale bazei craniului.
- JABLONEC** — Pe o suprafață de 3 000 m² a fost inaugurată cea de-a doua Expoziție internațională de bijuterii care va rămîne deschisă pînă la 11 august. Printre cei 40 de expozanți de peste hotare se numără producători de bijuterii din Anglia, Spania, Austria, Elveția, Italia, Brazilia, Mexic.
- CAPE KENNEDY** — Pregătirile pentru lansarea navei cosmice «Apollo», care va avea la bord un echipaj format din trei cosmonauți în frunte cu Walter Schirra-junior, sînt în curs. Zborul în spațiul cosmic va dura 11 zile și va constitui «repetiția generală» pentru trimiterea, în cursul anului 1969, a unui om în Lună.
- PRAGA** — A început construirea unei rețele automatizate de Telex, în cadrul uneia dintre cele mai vaste acțiuni de investiții în tehnica comunicațiilor și a securității traficului pe căile ferate cehoslovace.

Pentru a vă descrie atmosfera acestor zile la Praga, aș începe cu povestea unei întîlniri de duminică într-o familie care primea oaspeți. Gazdele erau un inginer și o desenatoare tehnică, oameni mai în vîrstă, iar musafirii, profesori și ingineri, toți oameni trecuți de prima tinerete. Convorbire tipic cehă, adică sobră ca ton și în argumente, cu zimbete măsurate și gesturi ordonate. La ora așteptată a debaterilor politice televizate s-a dat drumul aparatului: se transmitea o anchetă privind opinia diferitelor părți ale populației în problemele cele mai importante ale acestui moment politic. Cei de față au urmărit cu atenție mai mult decît intensă declarațiile înregistrate în fabrici, în instituții, în sate, pe străzi, au închis apoi televizorul, au discutat între ei și, cerîndu-și scuze că neglijează oaspetele care nu vorbea limba cehă, s-au apucat să redacteze un text, fiind emoționați, dar la modul ceh, adică sobru, măsurat. După care gazda a transmis telegrama prin telefon. Am asistat astfel la elaborarea uneia din zecile de mii de scrisori și telegrame care se adresează în aceste zile, pe teme actualității politice cehoslovace, conducerii de partid, tovarășului Alexandr Dubcek. Episodul este absolut tipic pentru Cehoslovacia acestor zile: politic, în sensul cel mai nobil al acestei noțiuni, adică exprimă sentimentul de adîncă responsabilitate pentru fiecare act public, sentiment de angajare totală în procesul de dezvoltare democratică pe care-l parcurge partidul și statul; politic, în sensul participării directe la găsirea celor mai potrivite soluții, pornind de la convingerea că toate problemele care privesc socialismul fac parte majoră din viața intimă a fiecărui cetățean și constituie, la această oră, preocuparea supremă a tuturor cehilor și

țită aici de fiecare de a fi just înțeles aceste procese de către toți prietenii acestei țări, de a fi înțelese în esența lor socialistă, ca și în specificul lor național. La toate nivelurile și în toate părțile societății cehoslovace, de la înalte personalități politice pînă la muncitori, țărani, studenți și intelectuali, comuniști și ne-membri de partid, cu care am stat de vorbă, socialismul este considerat o cerere istorică definitivă. Proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție și lichidarea exploatarei omului de către om sînt tocmai bazele pe care este posibil acum să se facă un imens efort de depășire, efort în numele căruia sînt rediscutate, în preajma celui de-al 14-lea Congres al partidului, toate aspectele vieții politice, economice și culturale care nu mai pot răspund năzuințelor, aspirațiilor societății cehoslovace în plină evoluție.

«Numai două categorii de indivizi izolați s-ar putea declara, în Cehoslovacia, în privința socialismului: idioții și provocatorii» — ne-a spus unul dintre cei mai cîștigați publiciști din Praga, Antonin Liehn.

Într-o discuție cu directorul general al unei mari uzine pragheze, tov. Stanislav Kaloušek, acesta mi-a declarat că producția uzinei pe care o conduce este în creștere din ianuarie încoace. «Încă n-am reușit să înlăturăm o seamă de metode învechite» — ne spune el. «Această creștere nu are deocamdată decît motiv morale. Oamenii simt însă că parcurge o perioadă de prefaceri pozitive, participînd direct la elaborarea lor, și aceasta se resimte pînă la mașina fiecăruia. Democrația socialistă este o forță uriașă vom face tot ce trebuie pentru ca această forță să dea un randament deplin».

Firește că într-o perioadă în care propun sarcini de proporții uriașe, politice, economice, legislative, culturale, teoretice și artistice, socialismul cehoslovac nu pot să nu întin-

CURRICULUM VITAE

Numele și prenumele: Hughes Howard; cetățenia: S.U.A.; numele părinților: (poate) Ralph, (poate) Elisabeth; născut: în anul 1905; localitatea: (n-are importanță); profesia: (are importanță capitală): multimiliardar; semne particulare: n-are. Howard Hughes are, în schimb, un singur «hobby», o pasiune a vieții: banul. Banul la dimensiuni astronomice în spațiu și în timp, în investiții sigure sau în propriile seifuri. La vîrstă de 62 de ani — departe de a se «retrage din afaceri» cum o fac alții prea oboșiți sau prea săturați de goana după aur — H.H. nu renunță la cursă, figurează alături de celebrul Paul Getty pe lista multimiliardarilor americani.

L-am văzut chipul într-un ziar american. În josul fotografiei, o recomandare laconică: «H.H. — omul care cumpără totul». Nu vinde; cumpără. Plătește bani gheață și cumpără — orice și oriunde. Nimeni nu i-ar putea evalua averile colosale, se știe doar că este multimiliardar și cumpără, și cumpără...

Am încercat să-i citesc în priviri gîndurile, să descopăr sursele patimii care-l stăpînește devorant, obsesiv. Aș fi vrut să-l întreb: De ce, domnule Hughes? Încotro, mister H.H.? Evident, nu mi-ar fi răspuns. Nu ar fi fost în stare să-mi răspundă. Poate că nici n-ar fi avut timp pentru asta. La 62 de ani n-ai timp de pierdut cu fleacuri. Cînd ești un Howard Hughes cumperi cu un minut mai devreme încă o uzină, încă o companie, un cartier sau chiar — de ce nu? — un oraș. N-o faci, ei bine, nu mai ești un H.H., nu mai poți sta alături de un Paul Getty.

Fișa biografică n-ar fi tădă dacă n-am consemnat câteva din performanțele recente.

H.H. este proprietar case de filme și a cîștigat de mode și de cosmetice și fabrici. De cele mai tipuri și dimensiuni: uleiuri, automobile, comotive, jucării. Firmele acționale sau cumpără: diamante, locuri pentru Hughes a plătit de miliard de dolari una din cele aviatice am văzut acestui an extins asupra lor de nori. Început a apăi cinci miliarde local de și celelalte. Titlu inițial acum intenționează de ca de cînd de timp locuiește de reședință pînă, permanent, riul său merge vers

Fișa biografică un amănunt suferă de

Howard Hughes

COMENTARIU

Stabilitate japoneză

de Silviu BRUCAN

Pentru observatorii politici Japonia este țara marii enigme postbelice, și poate tocmai de aceea prognozele care o privesc seamănă atât de mult cu cele ale meteorologilor (vezi recentele alegeri pentru Dieta japoneză).

Mai întâi de toate, într-o lume în care noțiunea de mare putere este legată de doi factori — potențialul economic și puterea militară, în speță, nucleară — Japonia este singura țară care corespunde din plin primei condiții de calificare, în timp ce o refuză pe a doua. În paranteză fie spus, alții procedează exact invers.

Spectaculoasa dezvoltare economică a Japoniei după cel de-al doilea război mondial a situat-o pe locul cinci în ierarhia producției mondiale, iar numeroși experți sînt de părere că în deceniul următor va ajunge pe locul trei după S.U.A. și U.R.S.S. S-a abuzat atât de mult de termenul de «miracol economic» pentru țări vest-europene care au realizat ritmuri de creștere de 9-10% pe an, încît cu greu ar mai putea fi folosit în cazul Japoniei, care în mai multe rînduri a depășit ritmul de 20% pe an. Explicațiile sînt atât de numeroase încît găsirea și controversarea lor a devenit pentru o serie de economiști o profesiune. Dintre cele mai larg acceptate explicații am putea cita: distrugerile considerabile ale războiului au silit pe industriașii japonezi să construiască noile întreprinderi pe baza tehnologiei moderne, ceea ce le-a asigurat o poziție competitivă favorabilă; din cauza reorientării spre noi piețe, a fost necesar să se construiască noi industrii pentru export; sumele cheltuite pentru scopuri militare neproductive au fost neînsemnate; interesele americane în Pacific au determinat investiții masive de capitaluri și utilaje în Japonia.

În schimb articolul 9 din constituția japoneză a rămas pînă acum literă în via. Originea lui trebuie căutată în momentul cînd cele două bombe atomice americane au căzut asupra orașelor Hiroshima și Nagasaki. Respectivul articol proclamă că Japonia nu vrea să mai poarte niciodată război și nu vrea să-și construiască o forță armată care ar putea fi folosită pentru ducerea unui război. Articolul 9 a fost, ca să spunem așa, slab popularizat în țările care cheltuiesc peste 120 de miliarde dolari anual pentru scopuri militare, și nici corporațiile de armament nu au depus zel în a-i face publicitate. S-ar putea adăuga că modelul japonez n-a fost citat nici măcar în sprijinul dezarmării, deși ar fi constituit un argument mai convingător decît altele. Poate că prima parte a articolului 9 este mai puțin subversivă, deoarece toată lumea declară că nu vrea război, dar renunțarea la forțe armate este o chestiune mai complicată: istoria ne spune

că ele au utilizări extrem de variate, de la intervenții militare la argument ideologic. De altfel, și în Japonia se fac auzite voci — ca aceea a lui Tadao Kuraiki, de pildă, exponent al dreptei — care cer înarmarea atomică și ceva trupe. Argumentarea lui este tipică pentru ideologia marilor puteri: «Un guvern nu poate avea o diplomatie puternică fără să o sprijine cu nave de război».

Fapt este că, chiar dacă oglindește vederile unor cercuri militare, amintita declarație a fost cvasiunanim condamnată de opinia publică și se vor găsi puțini oameni politici care să-i urmeze exemplul lui Kuraiki. Dar nu aceasta a fost nota dominantă a problematicii electorale și nici măcar «Tratatul de colaborare și de garanție reciprocă a securității» dintre S.U.A. și Japonia, a cărei valabilitate expiră în 1970. Sînt cunoscute neliniștea pe care o pricinuieste poporului japonez alianța militară cu S.U.A. și demonstrațiile energice împotriva trupelor militare americane. Dar alegerile de la 7 iulie au fost parțiale — reînnoirea a 126 de locuri din totalul de 250 al Dietei japoneze — și, oricît de interesante și de senzaționale ar putea fi speculațiile privind viitorul relațiilor japo-americe, problemele dominante — ca mai totdeauna în alegeri parțiale — au fost cele social-economice. Iar sub acest aspect Japonia a înregistrat «o creștere considerabilă a veniturilor individuale» (Le Monde) și o dezvoltare dinamică a economiei, ceea ce, evident, a contribuit la menținerea grosului sufragiilor în favoarea guvernului conservatorilor numiți în Japonia liberal-democrați. Pierderea a două locuri nu contează. Surpriza a constituit-o slăbirea Partidului socialist, căruia «experții» i-au prezis o creștere spectaculoasă a voturilor, victorie care avea să ducă, chipurile, la preluarea puterii, anularea tratatului cu Statele Unite etc., etc. În realitate, nu această poziție populară a socialiștilor a fost problema primă în fața urnelor. Experții au confundat starea de spirit generală a populației cu elementele care au determinat votul concret de la 7 iulie — două criterii relativ distincte, care sînt deseori asimilate în speculații preelectorale. Socialiștii rămîn totuși principala forță politică de opoziție și este posibil ca într-o confruntare electorală în care problema relațiilor cu S.U.A. se va afla pe primul plan, votul să arate alt fel. În orice caz, cele patru locuri cîștigate de comuniști sînt semnificative pentru popularitatea crescîndă a partidului, care s-a apropiat de 4 milioane voturi.

Decamdată deci nu există elemente care să anunțe schimbări majore în orientarea politică a Japoniei.

nică a lumii, miracol arhitectonic tulburător, dar este totodată și orașul Bienalei — grădinițe și pavilioanele acestora fiind cuprins în trupul orașului. Dovada cea mai palpabilă este că, o dată cu deschiderea Bienalei, numărul turiștilor a crescut, și cele ale «giardinii»-lor se pot auzi, în aceste zile, aproape toate limbile pămîntului. Pe lângă Bienală au fost acreditați în acest an 1 500 de ziariști, cifră ce ni se pare de asemenea semnificativă pentru interesul stîrnit de această confruntare internațională a artelor. Sînt prezente 34 de țări, printre care, pentru prima oară, Cipru și Congo. Revine, după o absență de 8 ani, Mexicul, cu o impresiionantă retrospectivă a pictorului Rufino Tamayo, locotit unul dintre cei mai originali artiști mexicani, deschizător de noi drumuri în pictura țării sale.

Veneția însăși este prezentă la Bienală cu un «sculptor» pavilion: Murano. Lămpi moderne, urmașele de azi ale celebrelorandelabre de cristal venețian, vase, obiecte de interior sau de podobă, ce scipesc în zeci de culori, în zeci de ațete. Pavilionul nostru — Virgil Alămanu, pictură, Ovidiu Maitec, sculptură și Octav Grigorescu, grafică — amenajat cu

mult gust de arhitectul Ion Oroveanu, se bucură de o caldă apreciere și afliuță de public, fiind înscris, chiar de critica oficială italiană, printre pavilioanele de bună calitate ale Bienalei, cum sînt de exemplu pavilioanele Statelor Unite, Iugoslaviei, Spaniei, Canadei, Belgiei și altele. Estaban Fontana, director al unor mari galerii de artă din Italia și din alte țări, ne mărturisea într-o convorbire că este deosebit de interesat de artiștii prezenți la Bienală, de arta noastră în general, și va face totul ca prin intermediul galeriilor sale ea să poată fi mai bine cunoscută în lume.

În fine, tot în cadrul Bienalei a avut loc un Festival al filmului de artă. În general, mai degrabă filme-muzeu sau expoziție decît filme despre artă. Dintre peliculele pe care le-am văzut, o excepție: filmul italian despre Alexandru Baj, o inteligentă incursiune în arta acestui pictor contemporan.

Lumea se perindă mereu pe aleile Bienalei. Și, nu știu de ce, peste imaginea ei reală se suprapune cea creată de Marisol, sculptorița care reprezintă, singură, Venezuela la această ediție.

bilanțului vom putea face evaluarea exactă a eforturilor care au fost depuse pentru ca festivalul să reprezinte realmente o sărbătoare a tinereții popoarelor. Băieții și fetele care au parcurs distanțe mai mari sau mai mici pentru a ajunge în orașul de la poalele Vitoșei aparțin unei generații care n-a trăit grozăvia războiului dar care înțelege că viitorul ei poate fi clădit doar pe fundamentul unei păci trainice.

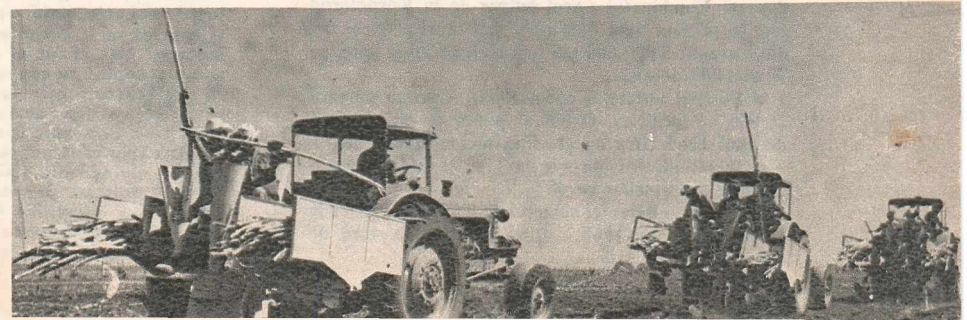
La festival sînt prevăzute numeroase seminarii, colocvii, întâlniri. Fiecare zi înseamnă zeci de dezbateri și manifestări (să nu-i uităm pe ambasadorii cîntecului și dansului, ca și pe sportivii în luptă cu minutele și metrii). O zi a festivalului, ca și multe alte acțiuni, sînt dedicate solida-

rității cu eroicul tineret al Vietnamului.

În orașelul studentesc, într-o clădire modernă, va fi instalat cantonamentul delegației române. Tinerii noștri proiectează să ia parte la principalele manifestări din cadrul festivalului, vor fi prezenți în concursurile artistice și sportive, se vor întâlni cu prietenii lor de pretutindeni. Pe scena Teatrului Național «Ivan Vazov» lotul artistic va susține un spectacol de gală. Nu-i exclus ca o parte a acestui spectacol să poată fi urmărită, în transmisie directă, pe micul ecran...

Sofia face ultimele pregătiri. Duminică la orele înserării drapelul festivalului va fi înălțat. Orașul de la poalele Vitoșei va cunoaște timp de zece zile ambianța acestei întâlniri tinerești.

Pe drumul deschis de revoluția cubană, declanșată o dată cu asaltul cazarmii Moncada, în urmă cu 15 ani — la 26 iulie 1953 — poporul cuban a obținut importante succese în dezvoltarea economică a țării în anii de după alungarea regimului dictatorial al lui Batista. Paralel cu dezvoltarea industrială s-au făcut pași importanți pe calea modernizării și diversificării agriculturii. După cum sublinia într-o recentă cuvîntare primul ministru Fidel Castro, deși culturile de trestie de zahăr i se va acorda în continuare o mare importanță, în 1975 ea nu va ocupa decît 25 la sută din producția agricolă. În fotografie: mecanizare pe ogoarele provinciei Camaguey.

SOFIA

ÎNTÎLNIRE TINEREASCĂ

— corespondență specială de la Eugeniu OBREA —

În fiecare dimineață, în prima sa pagină, un ziar din Sofia numără zilele care au mai rămas pînă la festival. Fuseseră multe — sute și sute — dar timpul a trecut vertiginos și iată că această duminică va fi

martora ceremoniei festive de inaugurare a celui de-al IX-lea Festival mondial al tineretului și studenților. S-au făcut multe pregătiri pentru tradiționala manifestare a generației tinere, însă abia în ceasul

CÎND INTERVENȚIA VA LUA SFÎRȘIT

«Considerăm în continuare că intervenția militară americană în Vietnam nu poate fi justificată în nici un fel și că pacea nu va putea fi restabilită în această țară decît atunci cînd intervenția va lua sfîrșit în mod definitiv. Poporul sud-vietnamez (comuniști și necomuniști) trebuie să fie lăsat pe de-a întregul liber să dispună de el însuși și să-și reglementeze problemele interne așa cum dorește, fără nici un amestec din afară și oricare ar fi regimul politic pentru care dorește să opteze. De altfel, noi am preconizat totdeauna o revenire la acordurile de la Geneva din 1954, a căror nerespectare de către S.U.A. constituie originea directă a actualului conflict vietnamez.»

Norodom SIANUK
șeful statului cambodgian
(Dintr-un interviu acordat corespondentului
la Onom Penh, al ziarului «La Nation»)

ISTORIA UNOR PROMISIUNI NERESPECTATE

«Istoria acestor ultimi cinci ani este istoria unor promisiuni nerespectate, dar noi sintem decîși să continuăm lupta pînă cînd nici un copil nu va mai suferi de foame, pînă cînd nici un om nu va mai rămîne fără lucru și fiecare american va putea fi instruit potrivit aptitudinilor sale.»

Ralph ABERNATHY
lider al populației de culoare
din S.U.A., organizator al
«marșului săracilor» la Washington

COMPUTER

- Boom american în domeniul comerțului cu ordinațoare: anul acesta cifra de afaceri se ridică la 8 000 000 000 dolari față de 2 000 000 000 în 1965.
- Fabricanții francezi de șampanie pătrund în industria parfumurilor. Recent, primul exportator de șampanie al Franței, firma «Moët et Chandon», și-a asigurat o participare substanțială la acțiunile societății «Christian Dior».
- Folosirea containerelor în transporturile terestre și navale reduce cu 10 zile parcurgerea distanței dintre Europa și Asia peste teritoriul S.U.A. În loc să treacă prin Canalul Panama, containerele vor traversa pe cale ferată teritoriul american.
- Din cele 120 de filme produse în ultimul an de studiourile franceze, 116 au fost în culori. În urmă cu numai trei ani peliculele colorate reprezentau doar 30% din producția cinematografică a Franței.
- După ultimele statistici, numărul cinematografulor din R.F.G., aflat de mai mulți ani în scădere, a ajuns la 4 400. Anul acesta urmează să dispară alte cîteva sute, agravînd mai mult «criza cinematografului».
- Construit cu concursul unor firme franceze și daneze, Combinatul avicol bulgar de la Kostimbrod este în prezent unul dintre cei mai mari producători din Europa: 5 000 000 pui îngreșați pe an și aproape 70 000 000. de ouă.
- Potrivit ultimului recensămînt, Corsica numără 28 000 de locuitori. Oricît ar părea de ciudat, față de anul 1765 cifra nu prezintă nici o modificare.
- În ultimii doi ani s-a înregistrat în Uruguay o creștere a perfurilor cu 48%.
- Deficitul balanței comerciale engleze pe primele 5 luni ale anului 1968 a atins respectabila sumă de 888 milioane de dolari.

S-A FURAT O BOMBĂ?!

Un raport științific alcătuit de un comitet compus din nouă savanți ai Comisiei americane pentru energie atomică, analizînd tot felul de implicații ale pericolelor înarmării nucleare, se ocupă și de posibilitatea intrării armelor nucleare în mîinile unor gangsteri sau a organizării unei adevărate burse negre cu materiale nucleare furate.

Membrii comitetului au și făcut propuneri pentru prevenirea unor asemenea pericole. Va fi asta suficient? În definitiv, cînd au fost inventate pușca și pistolul, arme de-a dreptul revoluționare față de trecut, ce ar fi putut propune un comitet chemat să analizeze pericolul ajungerii lor în mîna gangsterilor? Evident, interzicerea lor. Dar în timp ce gangsterii și asasinii trag după bunul plac, nu s-a găsit încă în Statele Unite o formulă legislativă suficient de preventivă. S-ar putea spune: doar bomba atomică nu-i un pistol, nu poate fi nici cumpărată, nici furată cu atîta ușurință. Nici racheta nu-i pistol, și tot a fost furată de la o bază militară americană din R.F.G. Nu vrem să speriem pe nimeni, dar trebuie să consemnăm că, în anul 1966, de la o uzină din Anglia au fost furate 20 de bare de uraniu radioactiv. Unul din creatorii bombei atomice americane, Theodore Taylor, într-o declarație făcută ziarului «Wall Street Journal», spune: «De cînd am realizat prima bombă atomică sint neliniștit gîndindu-mă cit de ușor este de construit». Comentînd raportul alcătuit de savanții americani, înalta autoritate pentru energie atomică din Anglia a precizat, prin intermediul purtătorului său de cuvînt: «În această chestiune avem consultări tot timpul. Dacă va apărea ceva nou, vom avea discuții comune». Ziarul englez «Daily Mirror» apreciază ironic: «Cit de încurajator!»

Soluția, bineînțeles, nu constă în înmulțirea obstacolelor în calea folosirii energiei atomice în scopuri pașnice, așa cum tind să propună unii experți, ci în interzicerea armelor nucleare și în luarea tuturor măsurilor care să-l garanteze transpunerea în fapt.

Nicolae URECHE

Dacă un magnetofon, un televizor, un automobil, un costum de gală, un serviciu de masă, un aparat de fotografiat și atîtea alte obiecte pe care un om nu e întotdeauna în situația de a le cumpăra se pot împrumuta și o operă de artă — un tablou de valoare sau o sculptură? Iată ce și-a zis într-o bună

UN PICASSO - 15 FRANCI PE LUNĂ

Patrick Maurisson, într-una din sălile de expoziție ale întreprinderii care închiriaza tablourile.

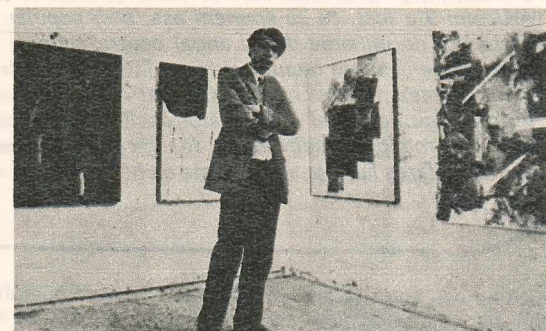
zi Marc Netter, directorul Casei de cultură din orașul Havre. Și nu mult după aceea cei zece mii de membri cotizanți ai instituției au atlat, spre plăcuta lor surprindere, că pot păstra la domiciliu, timp de una pînă la trei luni, oricare dintre cele peste 500 de tablouri de mare valoare expuse în galeriile instituției — opere ale unor artiști celebri ca Picasso, Mathieu, Labisse, Soulages, Poliakov, Vasarely ș.a. — în schimbul unor sume modice încasate de instituție drept contribuție la cheltuielile de asigurare a valorilor. Pentru un Feito, spre exemplu, evaluat la 9 000 franci, taxa a fost fixată la 5 franci pe lună; pentru un Labisse, evaluat la 17 000 de franci — 12 franci pe lună; iar pentru un Picasso, evaluat la 25 000 franci — 15 franci pe lună.

Ideea, care a stîrnit, firește, senzație, a fost preluată imediat de întreprinderea pariziană D.A.C. (Difuzarea artei contemporane), care dispune la rîndul ei de o mare galerie de picturi și sculpturi bine cotate. De data aceasta nu mai este vorba de un simplu împrumut ci de o închiriere cu contract, întreprinderea luîndu-și bineînțeles, și toate măsurile de asigurare împotriva unor deteriorări sau a eventualelor înlocuiri prin falsuri Cît despre chirii, ele au fost fixate între 100 și 300 franc pe lună, în funcție de valoarea operei alese.

În legătură cu aceste procedee, părerile artiștilor sînt împărțite. Unii, printre care Picasso și Koenig, găsesc că ideea e foarte bună și că nu poate decît contribui la dezvoltarea gustului pentru operele de artă. Alții ca Felix Labisse, sint total împotriva sistemului, recu mandînd celor care nu au posibilități materiale de achiziționare să se limiteze la cumpărarea reproducerilor în majoritatea cazurilor atît de reușite încît pot fi ușor confundate cu originalele.

Indiferent însă de părerile acestora, găsirea modalității ca o pictură sau o sculptură de valoare să poată pătrunde în orice cămin, fie și pentru un timp limitat constituie — așa cum afirmă și cronicarii de specialitate din Franța — un fenomen nou, pe cale să revoluționeze condițiile de popularizare a operelor de artă

Ion VULPESCU

Patrick Maurisson, într-una din sălile de expoziție ale întreprinderii care închiriaza tablourile.

Remușcarea

Arhiepiscopul de Viena a anunțat că o comisie specială ar fi fost constituită pentru revizuirea procesului lui Galileo Galilei, din urmă cu 300 de ani. Același arhiepiscop și-a exprimat părerea că închiderea «cazului Galilei» ar însemna «cicatrizarea celei mai grave răni în relațiile dintre religie și știință»... E spus patetic. Si exact.

Dar dacă lăsăm cuvintele, patetismele și comisiile care coboară în pivnițele timpului, acolo, mai în adînc, în adîncul adîncului clipește și clipecește o întrebare neagră ca un lac în iad: de ce mai trebuia revizuit «cazul Galilei»? Nu s-a lepădat Galilei de opiniile sale în fața Inchiziției? Însăpămintat de torturile la care urma să fie supus dacă ar fi continuat să susțină că Pămîntul se învîrtește în jurul Soarelui și în jurul axei sale, omul acela luminat și speriat nu a cerut întunericii iertare? N-a căzut el în genunchi și n-a acceptat cu cea mai dureroasă prefăcătorie minciuna la care i se cerea să-și dea adeziunea? Nu l-a trădat pe Copernic pentru ca asupra sa să nu cadă pedeapsa cu foc a terorii divine? Nu i s-a acordat o iertare odioasă pentru abjurarea adevărului științific? Ce «reabilitare» să i se mai acorde unui iertat? Ce rană nu s-a cicatrizat? Da,

CRONICA DE TREI SECADE

remușcarea. Poate că în scîrțitul osiei Pămîntului la fiecare răsărit a mai rămas o șoaptă, un gemăt, un «e pur si muove» de om care e silit să se renege din teamă, din spaimă, din blestematul instinct de conservare. Poate că după 300 de ani pămîntești, 300 ani-lumină și întuneric, a ajuns și la Domnul acel strigăt stîns în genuflexiune născînd în sfîrșit obiectii la felul cum s-a făcut iertarea lui Galilei. Remușcarea, ca și Pămîntul, e pur si muove...

Hematomi și naivitate

După ce aleargă de 10 ani să cîștige măcar o dată mîlciul tur al Franței; după ce a împărțit lumea mare a ciclismului în «poulidoriști» și «kanquetiliști»; după ce în fiecare an a fost învins fie de Anquetil, fie de ghinion, fie de el însuși, căci omul acesta — s-a constatat — nu are ambiții ci, vai, doar demnitate; după ce a strîns în jurul său milioanele de simpatii care se adună totdeauna în jurul unei victime; după ce a pierdut nenumărate curse în care pornea mare favorit adu-

cînd imense deziluzii vupterilor după ce anul trecut și-a sacrificat toate șansele pentru a-l ajuta pe Pigeon să cîștige Turul; după ce anul acesta, din nou superfavorit ajunge să treacă Pirineii ocupînd în clasament o poziție excelentă — Poulidor, Raymond Poulidor, ce numit cu drag de un popor întreg «Poupou», se răstoarnă în etapa 15-a lovit de o motocicletă, și rănește grav, singerează abundent și, cînd se ridică, constată că toți adversarii săi, care nu-l scăpau din ochi, au tulit-o mărînd viteza exact în clipa în care el era pe jos... Ca un nebun, cu fața toată o rană, cu un hematoma la picior, pornește după ei într-una din «cele mai fantastice urmăriri» văzute vreodată pe o șosea franceză. Nu-i ajunge. Pierde pînă la sosire un minut, a doua zi pierde și mai multe minute, aban donează. Pentru prima oară.

— Ceea ce nu pot înțelege și n-an să înțeleg niciodată e asta: să atac un om grav rănit, să profiți că un ciclist a căzut, să-l lovești tocma cînd e lovit...

Asta-i tot ce a declarat Poulidor O, cu cit sînge, cu cite răni, cu cîți hematomi trebuie să plătin pentru a ajunge la naivitate, cu cîți dureri devenim ingenui! Căci, Dumnezeule, cînd alcînd să ne atac adversarii decît în clipa căderii

Radu COSAȘU

carte

Recent, un critic literar emitea într-un hebdomad parizian afirmația că un om de teatru care se expune în întregime — seară de seară — în lumina tare a proiectoarelor, rămâne, în fond, pentru public, omul cel mai secret. Bineînțeles că această afirmație îl vizează și pe dramaturg. Aurel Baranga, intrat în conștiința publicului — prin comedii sale de largă audiență — ca un iremediabil umorist, își arată acum, cu prilejul apariției unui volum de Poezii, o altă fațetă a talentului său, mai puțin cunoscută. Lectura acestei cărți, în cuprinsul căreia sînt însumate selectiv poeme date 1935-1964, ne descoperă un poet de autentice resurse, dîndu-ne astfel posibilitatea să cunoaștem scriitorul mai în întregime. (Editura pentru literatură).

Imprumutînd — cu semnificație — pentru titlul lucrării lor denumirea uneia dintre cele mai cunoscute emisiuni ale televiziunii franceze, H. Dona și E. Preda în cartea Cinci coloane pe-a-nțtia ne vorbesc — informați la zi — despre mijloacele de comunicare de masă din țările capitaliste dezvoltate. Astfel, cititorii află multiple date despre presa, radioul, televiziunea din S.U.A., Marea Britanie, Franța, Italia, Japonia, R.F.G., date interesante nu numai prin ineditul lor ci și prin implicațiile sociale și politice. Cartea, răspunzînd cu competență dorinței de informare substanțială a publicului nostru cititor, a apărut în Editura politică.

Reținem dintr-o comprehensivă cronică literară de Ov.S. Crohmalnicanu despre romanul Interval de Al. Ivasiuc, publicată în revista «Viața românească» (6), printre altele, următoarele rînduri: «Al. Ivasiuc și-a forțat un stil adaptat fericit investigațiilor sale în cunoașterea personajelor. Fraza lungă, nervoasă, care se întoarce neobosită asupra nuanțelor, are o putere perforantă și o suplețe metalică. Interval e o carte care afirmă cert un prozator în stare nu numai să observe ci să și gîndească, ceea ce nu e puțin».

Numele vigorosului scriitor grec N. Kazantzakis (1885-1957) nu e străin cititorilor noștri. Din opera lui s-a tradus, acum cîtiva ani, romanul Libertate sau moarte, care a fost cum nu se poate mai bine primit de public. De asemenea, nu demult a rulat pe ecranele noastre filmul «Zorba greub», după popularul său roman, Alexia Zorba. Colecția «Biblioteca pentru toți» ne-a prilejuit de curînd bucuria unei noi reînălțări cu N. Kazantzakis, publicînd în două volume romanul Hristos răstignit a doua oară, în buna traducere semnată de Pericle Martinescu și Ioan Halanis. Prefața de Romul Munteanu.

Într-o carte care se adresează școlarilor, criticul literar Eugenia Tudor selecționează, cu grijă pentru «adresanți», fragmente din scrierile lui Ionel Teodoreanu. De asemenea, în prefața cu multe observații pertinente același critic face și următoarea apreciere la care subscrîm: «Ionel Teodoreanu este, nu cum greșit se mai crede, un scriitor care se joacă cu vorbele, ci un rafinat al expresiei, pentru el metafora nefiind un joc, o continuă și plăcută exersare, ci modul propriu, personal, de a gîndi și de a se apropia de cititor» (Editura tineretului — Biblioteca școlară).

cinema

Mesteacănul. O undă de delicatețe, de adînc înțelegere omenească pentru ființele ce se instalează greu în viață, străbate acest film care, fără să strălucească prin mari virtuți, ne solitează atașamentul. Regia: Ante Babaja R.S.F. Iugoslavia. În distribuție:

Brigitte Bardot

Manca Kosir, Bata Zivojinovic, Hermina Pipinic, Martin Sagner.

Judecata. Dezbateri — nu îndeajuns de pasionantă după cit ar fi meritat subiectul — despre responsabilitatea umană cea de toate zilele. Regia: Vladimir Skuibin și Aida Manasrova. Interpreți: Nikolai Kriucikov, Oleg Jakov, V. Kolkov, K. Likov.

Piramida zeului Soare. Karl May, comoară incuizabilă pentru cinești, a furnizat scenariul acestui film de aventuri, și atîta tot. De fapt ar mai fi ceva: un anumit Mexic exotic. Dacă mai punem la socoteală și distribuția... Gérard Barry, Lex Barker, Rik Bataglia, Michèle Girardon, Alessandra Panaro. Regia: Robert Siodmak, care în aceste zile se află în țara noastră, unde realizează superproducția «Lupta pentru Roma».

Între noi. O lume a innoizilor, văzută cu ochii unui erou instrăinat. Este vizibil efortul regizorului polonez Sylvester Checinski de a surprinde acele mutații de adîncime din psihologia oamenilor. Interpreți: Waclaw Kowalski, Wladyslaw Hancza, Zdzislaw Karczewski, Ilona Kusmierska.

Mari actori pe ecranele noastre: Jeanne Moreau, Brigitte Bardot («Via Maria»), Toshiko Mifune («Cei șapte samurai»), Yul Brynner, Harry Andrews, Trevor Howard («Duelul lung»), John Wayne, Robert Mitchum («El Dorado»), Nicolai Kriucikov («Judecata»), Bata Zivojinovic («Mesteacănul»).

Monica Vitti, Maurice Ronet și Claude Rich vor fi interpreți principali în filmul lui Jacques Derray, «Piscina».

Biblioteca cineaștilor s-a îmbogățit cu pasionantă carte a lui D.I. Suchianu: «Vedetele filmului de odinioară». Nu este o simplă trecere în revistă a stelelor de altădată, ci un studiu saturat de documentație și de reflecție cu privire la fenomenul «vedete de film». Pe deasupra tuturor însă, este un elogiu sincer și bine meritat adus acestor ultimi magicieni ai epocii noastre: actorii.

disc

Găsim pe același disc, reuniți printr-o coincidență aparent ciudată, doi compozitori născuți în 1894: Sabin Drăgoi și Mihail Andricu. Ambii artiști, creatori de substanță, au crescut în glia fecundă a cîntecului popular românesc pe care l-au transfigurat, în majoritatea lucrărilor scrise cu har, timp de o viață. «Dixtuorul pentru flaut, oboi, clarinet, fagot, pian și cvintet de coarde» al maestrului Sabin Drăgoi, inspirat din patru poezii coșbuciene, ne prezintă vîna creatoare, veșnic tînără, a distinsului folclorist, prin cantabilitatea, lumina vie și măiestria punerii în valoare a temelor. «Octetul pentru clarinet, fagot, corn și cvintet de coarde, op. 8», aparținînd creației din perioada tineretului lui Mihail Andricu (1928), ilustrează originalitatea cu care Andricu preia și duce mai departe

melosul popular românesc, dărîndu-i se cu totul, îmbogățindu-se din seva lui și îmbogățindu-l prin distilările specifice concepției sale (ECE-034).

«Anotimpurile», celebra pictură muzicală a lui Antonio Vivaldi, prin înălțarea celor doi entuziași interpreți aparținînd generației tînere a muzicii noastre simfonice, Ștefan Ruha și Mircea Cristescu, capătă o lumină aparte. Ar fi păcat să vă lipsiți de această bijuterie a discului românesc. Orchestra de cameră a Filarmonei din Cluj, sub bagheta lui Mircea Cristescu, îl acompaniază pe violonistul Ștefan Ruha, clujean și el, manifestînd calități ce li susțin în continuare fama: finisaj artistic și muzicalitate (ECE-0326).

Ladislau Konya, bariton reputat, cunoscut nu numai în țară, ne dăruiește cîteva mostre brilante ale artei sale în recitalul de arii din opere înregistrat recent la «Electrecord» (ECD-1185).

plastică

Profesorul și studentii săi — așig. Originală inițiativa de a reuni lucrările profesorului (I. Molnar) și ale studenților clasei sale. Filiația estetică e evidentă între I. Molnar și foștii săi elevi, dintre care sînt cîteva nume afirmate (Trofin Brînză, Sergiu Georgescu ș.a.). Scăpați de sub tutelă, unii dintre ei forțează porțile fanteziei încercînd tehnici ori materiale noi, ca în frumoasele așig ale lui A. Francisc — «Capul de rășoi», M. Stănescu — «Nu fumăm!», V. Olah — «Fabrica de cesuri Victoria», ca să ne limităm la o succintă enumerare (sala Kalinderu).

Nu se poate descoperi la cei patru expozați din sala din str. Mihai Vodă nici o comuniune de intenții programatice. Reuniunea e întâmplătoare, stilurile eterogene, personalitățile distincte:

Dan Cristian (n. 1935), plonjat în zonele abstracte ale structurilor, tentează a revela a lor, căutîndu-le semnificațiile în forme și culoare, nu însă ferit de vicisitudinile exercițiului monocord.

Constantin Albani (n. 1938) este sedus de aceeași reprezentare a abstractului. Ordonate cu rigoare, patruleterele formează o natură statică: un argument pro domo. O mișcare a unei nebuloase cromatice nu e decît o pagină de muzică («Solfegiu») nu lipsită de inefabil. Pinzele lui Albani au, în culori pure, luminozități intrinsece pe care ochiul le percepe cu sete.

Ion Grigore (n. 1940). Sorgintea populară e amplificată de o viziune modernă în ordonarea spațiului. Geometriile se alcătuiesc armonios («Flori»), accentuate de rotunjimi. Personajele potențiază jocul formelor. O remarcă: chipurile personajelor nu plutesc în vagul inexpressivității ci, individualizate, aspiră la personalitate. Apelul la lustrul vernisului e o întoarcere spre vechi și emoționante tehnici, ca în «Tărănci», o icoană laică. «Cina» și «Toamna în grădină» sînt două compoziții revelatorii, cu ecouri de frescă, prima intruchipînd, poate simbolic, un colocv al tăcerii, a doua — un ritm decorativ într-un cadru nu lipsit totuși de ambiguități de arhitectură, dar amîndouă realizate prin modulări cromatice care nu pot să nu fie remarcate.

Octavian Vișan (n. 1931) divizează spațiul pinzei. Viziunea e evident folclorică, uneori chiar și prin cromatică («Flori», «Floarea iubirii»). Vișan e un creator de peisaje în care descrie ritmat, prin tablouri succinte, juxtapuse, o zonă colinară, în care nu te poți pierde ca în priveliștile clasice ci doar integra vizual, făcînd repetate popasuri; este un creator de atmosferă cu iz baladesc («Flacăra iubirii») nu lipsit cîteodată de dilatări metaforice ale fantasticului («Peisaj cu plopii»).

teatru

Cînd statuile vorbesc... Peisajul estival al Bucureștiului s-a îmbogățit cu un spectacol de «sunet și lumină». Acum cîteva zile, în grădina și sălile Muzeului Storck s-a ridicat o cortină invizibilă, care a făcut loc unei interesante demonstrații în cadrul unui gen care s-a impus în lumea întreagă. Spațiul limitat provoacă un oarecare impediment, dar dinamica luminării și fundalul muzical creează o ambianță neobișnuită. Realizatorii sînt tinerii arhitecți George Teodorescu și Doru Ilieșu, precum și cunoscuții specialiști Titi Constantinescu (lumină), Lucian Ionescu (ilustrație scenică) și Titus Suru (banda sonoră). Pe curînd se așteaptă și premiera de la Muzeul Dr. Minovic!

Una din ultimele premiere ale acestei stagiuni a fost la Oradea cu piesa Ofițerul recruta de G. Farquhar (text care a atras atenția mai multor teatre și a fost anunțat și de Teatrul Mic din București). Piesa vie, colorată, spumoasă, a fost realizată la Oradea de regizorul Ștefan Farkas și scenograful Ștefan Hablinski și Mioara Buescu. Din distribuția numeroasă fac parte: George Musculeanu, Vladimir Jurăscu, O. Uleu, Gina Nicolae, Viorica Cernucan.

muzică

Kalinka

Kalinka (Belgia) și Josef Laufer (Cehoslovacia) la București. Știrea va bucura, desigur, pe mulți iubitori ai muzicii zise ușoare, dat fiind că cei doi artiști, remarcă la festivalul cerbilor brașoveni, sînt — fiecare în felul lui — autentici promotori ai unor tendințe inovatoare în arta ațit de îndrăgită pe toate meridianele lumii. Așadar, în zilele de 28, 29 și 30 iulie, în Sala Palatului li vom putea asculta într-un repertoriu reînnoit pe Kalinka și Josef Laufer. Sînt acompaniați de o originală formație orchestrală — «Their Majesties» — alcătuită din pian, saxofon-tenor, chitară-bas, baterie.

Venus 1, prima formație românească «beat» feminină și-a făcut o scurtă apariție (prea scurtă pentru a trage concluzii) la televiziune. Poate fi reascultată la «Student club» (zilnic la ora 20.30) alături de formația Coral, cu solista Anda Călugăreanu și ansamblul folcloric Doina.

A plecat la Zagreb și apoi la Istanbul, pentru a participa la respectivele festivaluri internaționale de folclor, ansamblul de amatori «Prahova» (orchestră, soliști instrumentiști și vocali, dansatori).

televiziune

Nu credem că cei care, duminică trecută, au urmărit (sau, mai curînd, au vrut să urmărească) programul televizat (pardon, programele) au motive de mulțumire: schimbări, intercalări, decalaje mari față de orele anunțate, defecțiuni tehnice (unele extrem de penibile), adevă-

rată harababură. Filmul inclus în program — un film submediocru — după ce că avea din nou titluri iluzibile (pînă cînd vom fi siliți să acceptăm acest grav inconvenient al telefilmului?) mai era și decupat în mod barbar, încît nu mai înțelegeai nimic din el. Jenant! Cauze obiective? Evident, pot fi găsite, dar cînd se adună aștea la un loc le accepți mai greu și, oricum, e aruncată o umbră asupra muncii și realizărilor (pe care nimeni nu le neagă) celor ce trudesec la întocmirea programelor televizate. Păcat!

Și acum, cîteva epicuiri din emisiunile săptămîinii viitoare, dominate de transmisiunile de la Sofia ale Festivalului mondial al tineretului și studenților.

DUMINICĂ 28 IULIE. Vom urmări (pe ambele programe) probele celei de-a doua zile a Campionatelor internaționale de atletism ale României, transmise de la Poiana-Brașov (17.00 — pr. I. și 18.30 — Pr. II)

Deschiderea Festivalului mondial al tineretului și studenților (18.30)

Filmul englez «Print și cerșetor», după faimoasa povestire a lui Mark Twain (20.50)

Plăcut prilej de a admira din nou pe cîțiva soliști ai baletului Teatrului Mare din Moscova în frunte cu neîntrecuta Maia Plisetskaja (20.15)

Seara de teatru ne invită să ne înduioșăm din nou urmărînd pe Take, Ianke și Cadir, eroii lui Victor Ion Popa, tipuri dintre cele mai profunde omenești din cîte a creat dramaturgia noastră (21.30).

LUNI 29 IULIE. Emisiunea tineretului universitar Alma Mater ne conduce în plină tabără studențească la Costinești (19.00)

Festivalul de la Sofia programează un concert internațional închinat Vietnamului (21.00).

MARTI 30 IULIE. Studioul Mic: scenariul «Poveste studențească» de Mihail Sorbul (20.26)

Din nou legătura cu Sofia (21.00).

MIERCURI 31 IULIE. Festivalul de la Sofia: concert de estradă (21.00).

JOI 1 AUGUST. Un concert dat de copii în cadrul Festivalului de la Sofia (10.00)

Danny Saval într-o comedioară nostimă dar fără pretenții: «Cum se reușește în dragoste» (21.00)

Legătura cu Sofia (22.30)

Emisiunea Document, pe care am mai recomandat-o călduros, aduce astăzi, la tot ce este insolit, un element de insolit în plus: Sophia Loren, care prezintă Roma, în prima dintr-o serie de emisiuni (20.00).

VINERI 2 AUGUST. O comedie muzicală (muzicală, în orice caz!), «Băieții de la tonomat» (20.00)

Moment «Brahms» la Studioul muzical (21.45)

Festivalul de la Sofia (22.30).

SÎMBĂȚĂ 3 AUGUST. Și din nou legătura cu Sofia (22.30)

Emisiunea muzical-coreografică Intermezzo reunește, ca de obicei, personalități marcante ale muzicii noastre lirice: Teodora Lucaciu, Viorica Cortez-Guguianu, Vali Niculescu, Lucreția Popescu, Ion Stoian ș.a. (20.15).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la Concursul pronosport nr. 30 din 28 iulie 1968

I. S.U.T. Galați-Oțelul Galați	x
II. Ancora Galați-Unirea Focșani	1
III. C.S.M. Sibiu-A.S.A. Sibiu	1
IV. C.S.M. Reșița-CFR Arad	1
V. CFR Timiș.-U.M. Timiș.	x
VI. Metalul S. Mare-Mințul B. Mare	2
VII. Victoria Carei-Unio S. Mare	1
VIII. Olimpia Oradea-Metalul Aiud	1
IX. Soda Oc. Mureș-CFR Cluj	2
X. Unirea Dej-Ind. Sîrmei	2
XI. Metalul Tg.-Electronica Obor	x
XII. Rapid Fg. Buc.-TUG Buc.	x
XIII. Electroputer Cva.-Victoria Tg. Jiu	1

Vă recomandăm canapeaua extensibilă MUREȘ. Avind materialele, execuția și finisajul de calitate superioară, canapeaua MUREȘ intrunește unanime aprecieri. **RĂZISTENȚA, ELEGANȚA și COMODITATEA** sînt atributele care recomandă cu prisosință acest produs superior. Lada pentru așternut, încăpătoare, precum și tapiseria realizată cu stofe de calitate, în culori atrăgătoare, completează fericit calitățile acestei canapele. Prețurile de vînzare oscilează între 2 228 lei, 2 402 lei și 2 576 lei, în funcție de calitatea stofelor folosite.

canapeaua
extensibilă

M
U
R
E
Ș

comodă, modernă,
ușor manevrabilă

Doriți să înzestrați apartamentul dumneavoastră cu o bucătărie modernă?

Bucătăria MODUL răspunde tuturor exigențelor funcționale și estetice. Se poate livra în ansamblu — 16 corpuri componente, cu utilități diferite, masă și trei scaune suprapozabile — sau în piese separate, după dorința dumneavoastră. Prin simpla alăturare și suprapunere a corpurilor componente se pot realiza diferite combinații ale garniturii MODUL, corespunzătoare spațiului destinat bucătăriei. Prețurile de vînzare ale corpurilor componente oscilează între 214 lei și 706 lei. Prețul de vînzare al mesei este de lei 161, iar al celor trei scaune suprapozabile — lei 139.

TAPI
COM
DURA

SCAUNUL

LOTR

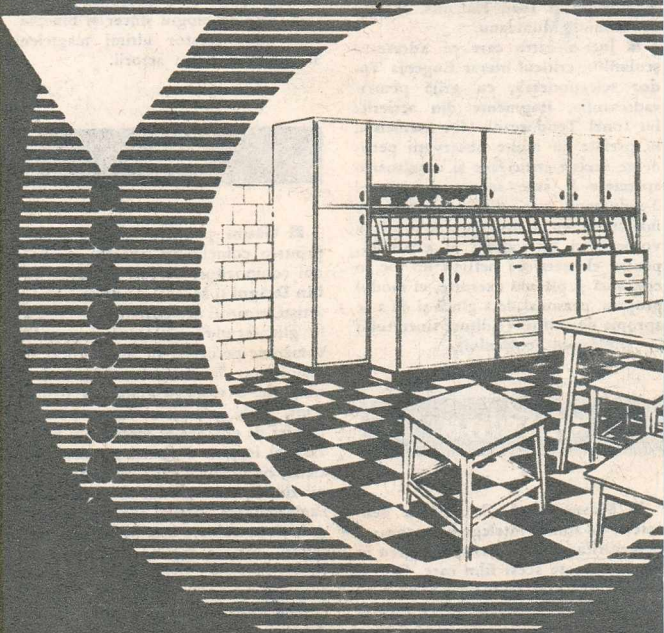
Comoditatea și rezistența sînt atributele scaunului tapizat LOTRU.

Prețuri de vînzare:

188 lei tapiseria pe placaj;

216 lei tapiseria pe chingă.

16 corpuri cu diferite uti
asamblabile în funcți
spațiu sau dorin

bucataria
modul